

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและ
พัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม: ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันbaru
สู่สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี”

PROJECT TITLE: PSYCHOLOGICAL IN GUIDANCE AND COUNSELING
SERVICES TO HEAL AND DEVELOP MUSLIM YOUTH PERSONALITY: A
STUDY OF "JALANAN BARU FOR PEACE SCHOOL PROGRAM",
SIRINTHORN MILITARY, PATTANI PROVINCE.

คณะผู้วิจัย

สังกัด

รุษานา સામંગ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
รอชีดะห์ หะนะกาแม	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
อับดุลการิม સામંગ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
กามารอซามัน หะยีสะมะแอ	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยสาขายะลา

ชุดโครงการวิจัย “มาเลเซีย: นัยที่สำคัญต่อไทย” รุ่นที่ 3

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและ
พัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม: ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู
สู่สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี”

PROJECT TITLE: PSYCHOLOGICAL IN GUIDANCE AND COUNSELING
SERVICES TO HEAL AND DEVELOP MUSLIM YOUTH PERSONALITY: A
STUDY OF "JALANAN BARU FOR PEACE SCHOOL PROGRAME",
SIRINTHORN MILITARY, PATTANI PROVINCE.

โดย รุชานา สาแมง และคณะ

เมษายน ๒๕๕๖

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการวิจัย จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม: ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุลตันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด การทำงานและบทบาทผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุลตันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานีในการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพแก่เยาวชนมุสลิม เพื่อศึกษากระบวนการและกิจกรรมต่างๆในการแนะแนวแก่เยาวชนในโรงเรียนโครงการญาลันนันบารู และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและเยาวชนมุสลิมผู้ร่วมโครงการต่อโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุลตันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ด้านการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งนี้เนื่องจากโครงการโรงเรียนญาลันนันบารูมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาความรุนแรง ปัญหายาเสพติด และปัญหาการก่อความไม่สงบ ด้วยการใช้แนวทางสันติวิธี น้อมนำคำสอนของศาสนามาเป็นสาระสำคัญในการเยียวยา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนในพื้นที่ แนะนำให้คำปรึกษาด้วยเนื้อหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่หรือตามที่วัฒนธรรมอิสลามบัญญัติให้ยึดถือปฏิบัติ ในขณะที่อีกหลายองค์กรที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันยังใช้รูปแบบที่เป็นสากล ซึ่งหลายสิ่งหลายอย่างยังขัดแย้งกับหลักคำสอนของอิสลาม ถึงแม้ว่าผู้รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ นั้นจะมีเจตนาและจุดประสงค์ที่ดีก็ตาม ดังนั้นเมื่อสังคมไทยต้องการช่วยเหลือและต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไปสู่การเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติ มีปัญญา มีคุณธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อีกทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข วิธีการและรูปแบบจึงควรมีความแตกต่างบนพื้นฐานของหลักคำสอนของแต่ละศาสนาที่มีความแตกต่างกันโดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ ผู้รับบริการที่เป็นเยาวชนไทยมุสลิมต้องได้รับความช่วยเหลือและการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของตน กระบวนการการพัฒนากุศลภาพที่นำมิติทางวัฒนธรรมและสังคมเช่นหลักคำสอนของศาสนาเข้ามาเป็นบทบาท ผ่านกิจกรรมต่างๆที่ทางรัฐจัดดำเนิน จึงเป็นอีกกระบวนการหนึ่ง ที่ควรให้มีขึ้นในศูนย์บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาวิจัย จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยา และพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม : ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุลตันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี โดยศึกษากระบวนการจึงมีความจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประชากรไทยที่มีคุณภาพ และเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศไทยจะเรียนรู้จากวัฒนธรรมในประเทศที่มีมุสลิมอาศัยอยู่เพื่อผลักดัน และให้ประโยชน์ไปสู่การพัฒนาทางการบริการการแนะแนวและให้คำปรึกษาของประเทศ แก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพจิตของเยาวชนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ อีกทั้งแบ่งปันความรู้เรื่องร่วมกันต่อไป

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคล การสนทนา และการสังเกตการจัดกิจกรรมเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพในโรงเรียนฯ ภายในห้องเรียนวิถีอิสลาม และการใช้ชีวิตภายในค่ายอบรม นำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัยพบว่าเยาวชนกลุ่มเสพยาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีมากถึงประมาณสองแสนกว่าคนหรือเรียกได้ว่าหนึ่งครอบครัวหนึ่งใบกระท่อม เป็นความเลวร้ายที่กำลังบั่นทอนสุขภาพะสังคมมลายูมุสลิม นี่คือนัยของสังคมสามจังหวัดปัจจุบันที่ไม่ค่อยมีใครกล้ายอมรับ แต่มันได้กลายเป็นอัตลักษณ์ไปแล้ว และที่สำคัญคือยาเสพติด

ติดมีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จึงเป็นหน้าที่ของคนในสังคมซึ่งเป็นหัวใจของการเปลี่ยนแปลง ช่วยกันทำหน้าที่ที่เป็นศาสนบัญญัติที่เรียกว่า “ อัด ดินูน นะศัฮ์ ” คือมุสลิมทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติ ตักเตือนพี่น้องร่วมสังคมบนพื้นฐานของความรัก ความบริสุทธิ์ใจ โดยมีเป้าประสงค์เพื่อส่งเสริมความดี ห้ามปรามความชั่ว ตามวิถีที่ได้กำหนดโดยศาสนา นั่นคือกำหนดข้อควรปฏิบัติในการให้การตักเตือน หรือข้อเสนอแนะที่ต้องใช้คำพูดที่丁寧 และสร้างสรรค์ ไม่ใช่เป็นการบั่นทอนผู้อื่น จงตักเตือนด้วยสัจธรรมและขันติธรรม เพราะมุสลิมคือเรือนร่างเดียวกัน

ที่มาของโครงการญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สู่สันติสุขนี้ มีหลักการและเหตุผลของการก่อตั้งโครงการคือ เหตุการณ์ความรุนแรงทางภาคใต้ ที่ส่งผลให้กลุ่มเยาวชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็น กลุ่มประชากรชายขอบของสังคม และเป็นเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษา และเมื่อมองถึงการแก้ไขปัญหานี้ในพื้นที่แล้ว กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ กลับไม่มีโครงการ หรือ กิจกรรมใดเข้าไปดำเนินการโดยตรง นอกจากนี้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ยังเป็นผู้ที่มีต้นทุนติดลบทางสังคมอีกด้วย ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้พร้อมที่จะถูกชี้นำไปในขบวนการก่อความไม่สงบได้ง่ายที่สุด จึงเป็นที่มาของโครงการโรงเรียนญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สู่สันติสุขนี้ ดำเนินการเพื่อเยียวยาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

โรงเรียนญาลันนันบารูเป็นโรงเรียนที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ต้องการของผู้ปกครองทั้งพุทธและมุสลิมในจังหวัด ต่างๆทางภาคใต้ โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรหลานเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเสี่ยงยาเสพติด เป็นจุดเริ่มต้นดี ๆ ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ ทำให้เยาวชนที่ลุ่มหลงกับยาเสพติดมีโอกาสปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้กลับมาสู่เส้นทางใหม่ เป็นการพยายามหาทางออกให้กับปัญหาความรุนแรงและแก้ไขปัญหายาเสพติด รัฐกำลังสนับสนุนแนวคิดการแก้ปัญหาโดยการมุ่งพัฒนาคน โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นพลังสำคัญของประเทศชาติ นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้น้อมนำคำสอนของศาสนามาแก้ไขปัญหาด้านสันติวิธี เนื่องจากผู้คิดค้น ริเริ่มโครงการมีแนวคิดที่ว่ายาเสพติดไม่กลัวกฎหมาย ไม่กลัวปืน ไม่กลัวใคร แต่กลัวศาสนา หมายถึงว่าหากบุคคลหนึ่งสามารถนำคำสอนของศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือสามารถอบรมบุตรหลานให้ผูกพันกับศาสนกิจ ศาสนาจะเป็นป้อมปราการให้กับสิ่งเลวร้ายต่างๆในชีวิต อย่างไรก็ตามการใช้ศาสนาบำบัดโดยมุสลิม (ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ) ในการแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียวไม่พอเพียง แต่การใช้ศาสนาบำบัดร่วมกับอำนาจรัฐร่วมกับทรัพยากร (เงิน) จะส่งผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ความสำเร็จนั้นมิได้ผันตามจำนวนเงินและ อำนาจที่มี หากแต่ว่าทั้งสองยังคงจำเป็นเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆให้ราบรื่น

ทางโรงเรียนเลือกใช้กระบวนการนะศัฮ์มาเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม ซึ่งเป็นรูปแบบและวิธีการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตมุสลิม รูปแบบนี้ได้ถูกคัดสรรมาใช้ นักแนะแนวของโรงเรียนตระหนักว่าเพียงพอเพราะแค่ความหวังดี เจตนาดีของผู้คิดค้นโครงการยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้รูปแบบให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของคนในพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้แล้วโครงการโรงเรียนญาลันนันบารูนี้ใส่ใจและให้ความสำคัญกับเรื่องคำสอนของศาสนาเป็นอย่างมาก หรือที่เรียกว่าใช้ศาสนาบำบัด โดยผ่านกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพมุสลิมคือห้องเรียนวิถีอิสลาม เป็นเวลา 9 คืน 10 วัน มีการพัฒนารูปแบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับศาสนบัญญัติให้มากที่สุด

การวิจัยทำให้เห็นว่ากระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมในโรงเรียนญาลันนันบารู ภายใต้หลักสูตรห้องเรียนวิถีอิสลามมีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตมุสลิม หากแต่ยังต้องการการพัฒนาแบบต่อไปในการที่จะขจัดบางกิจกรรมที่ยังคงขัดแย้งกับหลักการศาสนา และพัฒนาหลักสูตรให้สมบูรณ์

ยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันเห็นว่าเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ถาวร นอกจากนี้สถาบันครอบครัว ชุมชนญาติพี่น้อง และโครงการมัลติดีสแกนใจที่เป็นหน่วยงานมาสานต่อโครงการยังไม่เข้มแข็ง ดังนั้นหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดชีพ (Life Long Education) ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ในท้องแม่ ในเปลจนถึงหลุมฝังศพจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองต้องปลูกเมล็ดพันธุ์ศรัทธา ส่งเสริมบุตรหลานให้ใช้ชีวิตเหมือนห้องเรียนวิถีอิสลามนอกระบบ จึงเป็นอีกรูปแบบของการพัฒนาบุคลิกภาพบุคคลให้เกิดผลถาวร

จากการวิจัยชิ้นนี้ทำให้มีความสำคัญต่อประเทศไทยคือรัฐบาลต้องนำรูปแบบและกระบวนการทางจิตวิทยาเป็นรูปแบบพิเศษเฉพาะกิจในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้รับบริการด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาที่เป็นมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีวิถีอิสลาม กระบวนการนี้สามารถนำไปใช้ในการให้บริการแก่มุสลิมในสถาบันครอบครัว องค์กรด้านสังคมสงเคราะห์ สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล สถานพินิจ เรือนจำ และองค์กรอื่นๆภายในประเทศ โดยการยึดแนวทางสันติวิธีและใช้คำสอนของศาสนาในกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ รัฐควรใช้ทรัพยากรบุคคลในพื้นที่ ที่สามารถเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาโดยไม่ขัดแย้งกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้เข้ารับการอบรม นอกจากนี้แล้วรัฐบาลยังสามารถนำเสนอกระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพซึ่งคิดค้นโดยมุสลิมในประเทศไทยต่อเวทีโลกมุสลิม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำไปสู่ความเป็นสากลได้อีกทาง

รหัสโครงการ: RDG 5410039

ชื่อโครงการ: จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม:
ศึกษาโครงการ โรงเรียน ญาลันนันบารู สู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

ชื่อนักวิจัย: รุฮานา สาแมง, รอซีเดห์ หนะกะกาแม, อับดุลกาเร็ม สาแมง, และกามารอซามัน หะยีสะมะแอ

E-mail Address: ronaaziz01@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 ตุลาคม 2554 – 30 กันยายน 2555

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม: ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาแนวความคิดการทำงานและบทบาทผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานีในการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพแก่เยาวชนมุสลิมโดยประยุกต์ใช้วัฒนธรรมอัล-นะซีฮ์ 2. เพื่อศึกษากระบวนการและกิจกรรมต่างๆในการแนะแนวแก่เยาวชนในโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี และ 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและเยาวชนมุสลิมที่ร่วมโครงการต่อโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ด้านการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพ การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ สทนทนาและการสังเกต

ผลการวิจัยพบว่าที่มาของโครงการญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สู้สันติสุขนี้เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการบนพื้นฐานแนวคิดเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรง ปัญหาอาชญากรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเพื่อพัฒนาเยาวชนในพื้นที่ที่มีต้นทุนติดลบทางสังคม ซึ่งง่ายต่อการถูกชักนำไปในขบวนการก่อความไม่สงบ การดำเนินงานจะใช้มวลชนและมีเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา โรงเรียนญาลันนันบารูเป็นสถานที่ที่ให้โอกาสเยาวชนทั้งที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีวิธีการดำเนินงานโดยยึดแนวทางสันติวิธีและใช้คำสอนของศาสนา หรือธรรมอิสลามผ่านห้องเรียนวิถีอิสลามในกระบวนการเยียวยา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เลือกใช้ทรัพยากรบุคคลในพื้นที่ ที่สามารถเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาโดยที่ไม่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้เข้ารับการอบรม เป้าประสงค์ของการอบรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นคนดีของสังคม รักพ่อรักแม่ รักชาติบ้านเกิด และรู้เท่าทันภัยยาเสพติด ทางโรงเรียนฯมีอำนาจและทรัพยากรเงินจากรัฐในการขับเคลื่อนกิจกรรม นอกจากนี้ยัง เป็นที่ตั้งความหวังของผู้ปกครองเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและชี้ทางสว่างแก่บุตรหลานของพวกเขา

อย่างไรก็ตามทางโรงเรียนยังคงต้องทุ่มเทกำลังคนคุณภาพในขั้นตอนของการสร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมของครอบครัว ชุมชน ตลอดจนผู้นำของหมู่บ้าน ให้สามารถดูแลบุคคลเหล่านี้หลังจากออกจากค่ายแล้ว เนื่องจากเป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ถาวร อีกทั้งยังขาดความต่อเนื่องในการจัดอบรมหลังจบค่ายซึ่งเป็นขั้นตอนของการจัดกิจกรรมรองรับเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และไม่หวนกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนี้พบว่าผู้นำศาสนาในพื้นที่ยังขาดความเข้าใจในบทบาท รูปแบบ และกิจกรรมโครงการมัธยัสถ์สนใจ ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน ความคิดเห็นของผู้ปกครองและสังคมในพื้นที่โดยรวมส่วนใหญ่ยังไม่ทราบแนวทางการส่งตัวบุตรหลานทั้งกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงสู่โรงเรียนในโครงการญาลันนันบารู อีกทั้งทางโรงเรียนไม่มีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยน

เรียนรู้รูปแบบการให้คำปรึกษาและแนะแนวตามวิถีมุสลิมกับองค์กรและสถาบันการศึกษาอิสลามในพื้นที่ เพื่อการ
แก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกัน

ผลที่ได้จากการวิจัยนี้สามารถนำรูปแบบและกระบวนการทางจิตวิทยามาเป็นรูปแบบพิเศษเฉพาะกิจการ
เยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้รับบริการด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาที่เป็นมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับ
วัฒนธรรมและประเพณีวิถีอิสลาม โดยการนำไปใช้ในการให้บริการแก่มุสลิมในสถาบันครอบครัว องค์กรด้านสังคม
สงเคราะห์ สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล สถานพินิจ เรือนจำ และองค์กรอื่นๆภายในประเทศ อีกทั้งยังสามารถ
นำเสนอกระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพซึ่งคิดค้นโดยมุสลิมในประเทศไทยต่อเวทีโลกมุสลิม เพื่อ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำสู่ความเป็นสากลได้อีกทาง

คำสำคัญ : จิตวิทยา, อัลนะซีฮฮ์, ญาลันนันบารู, การเยียวยา, พัฒนาบุคลิกภาพ

Project Code: RDG 5410039

Project Title: Psychological in Guidance and Counseling Services to heal and develop Muslim Youth personality: A Study of "Jalanan Baru for Peace School Programe", Sirinthorn Military, Pattani Province.

Investigators: Ruhana Samaeng, Rosidah Hanakamae, Abdunkarim Samaeng, and Kamarosaman Hayisama-ae

E-mail Address: ronaaziz01@gmail.com

Project Duration: 1st October 2011 – 30th September 2012

ABSTRACT

Research project Psychological in Guidance and Counseling Services to heal and develop Muslim Youth personality: A Study of "Jalanan Baru for Peace School Program", Sirinthorn Military, Pattani Province has three main objectives are 1) to study on perspective, procedure, and superintendent's roles of Jalannan Baru to peace school program, Sirinthorn Military, Patani province. 2) to investigate on the process and activities applied by the school to guide Muslim youth, and 3) to highlight the guardians and students' perception toward the services provided by the school concerned. This study was a qualitative research where the data were mainly collected from interview, conversation, and observation.

The findings of this study found that Jalannan Baru to peace school was established and preceded on the basis point of view of violence and drug solving problems in three Southern border provinces. The school aim to develop youth who are short of education and lack of opportunity in society. They are easy either to get involve in terrorism or to create unrest situation in the area. Therefore, youth are become the target group of this school. In fact, the school provides golden chance for both risky and addicted adolescent to adjust and change their behavior.

The school proceeded through peace method and religious teaching (virtue medicine/ remedies) which called Islamic way of life class room. The classes were held as crucial process to cure and develop client personality. The process is in agreement with local people' way of life. Besides, the school selected local man power, which understand hearty and develop without contradiction to Muslim culture or way of life. The main purposes of this training are to cultivate the feeling of love to be a good man, loving parents, nation, and to be aware of or know clearly about drug danger. Furthermore, Thai government plays vital role in supporting the school to run its' activities. Besides, the school become one of the institutions that parents hope that it can teach and motivate their children to develop personality and guide them to the right path.

However, the school still needed of quality man power in order to prepare parents, communities, and communities' leaders to be ready to look after Jalannan Baru students after camp. As the school only provide short training camp, therefore students' behavior change impermanent. On the other hand,

Jalanan Baru students do not have certain unit to continue this training course. In fact, they must have valuable and beneficial activities during their free time, in order to avoid them from returning back to drug addict. Moreover, the finding found that most of religious leaders do not understand clearly about their roles, methodologies, and activities needed by Jalannan Baru students. The school still lack of corporation with Islamic organization in the area, to exchange and to work hand in hand with them in solving problems and develop together.

The finding of this research the process can be applied in guidance and counseling services to cure and develop personality Muslim clients. This special process dealing with Muslim client also can be used in many other institutions such as family, social welfare, educational, hospital, prison and other unit or organization in the country. Moreover, the process of healing and advance personality which developed by Thai Muslim can be shared and exchange with other Muslim countries in the Muslim world.

Key words: Psychology, Consultation and Advices, Jalanan Baru (New Way), Healing, Personality development

กิตติกรรมประกาศ

มวลดการสรสรเสริญเป็นเอกสิทธิ์แห่งเอกองค์อัลลอฮ์ (ซุบฮานะฮูวะตะอาลา)

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ที่มิวิจัยขอขอบคุณไว้ ณ.โอกาสนี้

- ผู้บริหาร นักแนะแนว และ เจ้าหน้าที่โรงเรียนญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี
- พี่เลี้ยง ผู้ประสานงาน ผู้ปกครองชาวญาลันฯ และ ชาวญาลันฯทุกคน
- ผู้นำศาสนาในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
- รศ.ดร. ชัยวัฒน์ สถาอนันต์ รศ.ดร สายพิณ ศุพุทธมงคล รศ.ดร ปัทมาวดี โพชนุกูล และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทุกท่าน
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ที่ให้โอกาส และอนุญาตให้ใช้ทรัพยากรต่างๆของมหาวิทยาลัยในการวิจัย

ขอเอกองค์อัลลอฮ์ (ซุบฮานะฮูวะตะอาลา) ตอบแทนทุกท่านด้วยความดี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	(ข)
บทคัดย่อ.....	(จ)
ABSTRACT.....	(ข)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ณ)
สารบัญ.....	(ญ)

บทที่ 1

บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	4

บทที่ 2

ระเบียบและวิธีการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
วิธีการเก็บข้อมูล.....	6
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	6

บทที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการภูาลันนันทารู ทางสายใหม่ สู่สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี.....	8
สังเขปความเป็นมาของโครงการ ภูาลันนันทารู สู่สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี.....	8
กิจกรรมภายใต้โครงการภูาลันนันทารู ทางสายใหม่ สู่สันติสุข.....	8

การดำเนินงานโครงการฯ.....	8
โครงการใหม่ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง.....	9
แนวความคิดและการปฏิบัติของโรงเรียนญาลันนันบารูทางสายใหม่สู่สันติสุข.....	9
ปัจจัยสู่ความสำเร็จของโครงการญาลันนันบารู.....	10
โครงการ"มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด.....	13
ชมรมญาลันนันบารู.....	15

บทที่ 4

โรงเรียนญาลันนันบารูและกระบวนการพัฒนาศักยภาพเยาวชนมุสลิม.....	16
สภาพแวดล้อมของโรงเรียนญาลันนันบารู.....	16
แนวคิดและที่มาของโครงการ.....	17
สัญลักษณ์ของโรงเรียนฯ.....	17
วินัยชาวญาลันฯ (ห้าม).....	18
บัตรนักเรียน.....	18
หน้าที่ของชาวญาลันฯ.....	18
ผู้บริหาร.....	18
ครูแนะแนว.....	20
พี่เลี้ยง.....	21
เยาวชนผู้เข้าอบรมกลุ่มเพศและกลุ่มเสี่ยง.....	21
ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนญาลันนันบารู.....	23
กระบวนการแนะแนวและพัฒนาาศักยภาพเยาวชนมุสลิมในโรงเรียนฯ.....	23
การละลายพฤติกรรมชาวค่ายฯ.....	23
ประเภทของการแนะแนว.....	26
ห้องเรียนวิถีอิสลามและเนื้อหาสาระการแนะแนว.....	26
การตอบรับจากสังคม.....	29
อุปสรรคและปัญหา.....	29
ชาวญาลันฯหลังจบค่าย.....	30
ชาวญาลันฯที่ไม่มีชมรมฯหลังจบค่ายฯ.....	30
ความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมเยาวชนที่ผ่านการอบรมจากโรงเรียนฯ.....	31
ชมรมญาลันนันบารูหมู่บ้านตะไละมีแย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ตัวอย่างชมรมตายแล้วฟื้นใหม่).....	32
หลายคำถามจากสังคมที่มีคำตอบ.....	33

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและวิจัย.....	35
ข้อเสนอแนะ.....	43
 บรรณานุกรม.....	 45
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก 1.....	47
ภาคผนวก 2.....	49
ภาคผนวก 3.....	50
ภาคผนวก 4.....	51
ภาพประกอบ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อมีจำนวนเหยื่อของความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เยาวชนส่วนหนึ่งหาทางออกและคลายความกดดัน ความตึงเครียดด้วยการพึ่งพายาเสพติด ทั้งสองประการนั้นมาพร้อมกับการทำให้พวกเขาได้รับผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตอย่างสาหัสเช่นกัน ครั้นเมื่อทางกรมสุขภาพจิตหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องการเยียวยาและปลอบขวัญให้กำลังใจกลับขาดองค์ความรู้ในการแนะแนวให้คำปรึกษาด้วยเนื้อหาที่สอดคล้องกับการเยียวยาและพัฒนาตามวิถีชีวิตของคนในพื้นที่หรือตามที่วัฒนธรรมอิสลามบัญญัติให้ยึดถือปฏิบัติ ดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ปัจจุบันในประเทศไทย คือการใช้รูปแบบที่เป็นสากล ซึ่งหลายสิ่งหลายอย่างยังขัดแย้งกับหลักคำสอนของอิสลาม ถึงแม้ว่าผู้รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ นั้นจะมีเจตนาที่ดีและประสงค์ดีก็ตาม ตัวอย่างเช่นการแนะนำให้ดูรายการทีวีที่สร้างเสียงหัวเราะและการฟังเพลงบ่อยๆจะทำให้ผ่อนคลายและขจัดความเครียดได้ หรือแม้แต่การแนะนำให้แก้เครียดด้วยการจัดกิจกรรมที่ขัดกับหลักการอิสลาม เป็นต้น

เมื่อสังคมไทยต้องการช่วยเหลือและต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไปสู่การเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติ มีปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต อีกทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จึงได้คิดโครงการมากมาย และหนึ่งในโครงการนั้นคือโครงการโรงเรียนญาลันนันบารู ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการญาลันนันบารู (ทางสายใหม่ สุสันติสุข) ดังนั้นวิธีการและรูปแบบจึงควรมีความแตกต่างบนพื้นฐานของหลักคำสอนของแต่ละศาสนาที่มีความแตกต่างกันโดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ

วัฒนธรรมอิสลามชี้อยุเป็นบทบัญญัติศาสนา เป็นกระบวนการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพของมุสลิมตามแบบฉบับอิสลามอย่างแท้จริง ซึ่งเนื้อหาในการแนะแนวจำเป็นที่จะต้องสอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลาม เนื่องจากดะวะห์ เคาน์เซลลิ่ง (Da'wah Guidance and counselling) มีรูปแบบที่เป็นเฉพาะตัวและตรงกันข้ามกับแนวคิดทฤษฎีของเคาน์เซลลิ่งทั่วไป

นอกจากนี้การพัฒนาบุคลิกภาพ(Personality development) โดยเฉพาะเยาวชนมุสลิมที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงนับเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทบทวนแก้ไขและให้ความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าศูนย์บริการให้การแนะแนวและให้คำปรึกษาในสถาบันการศึกษาและองค์กรต่างๆที่รับผิดชอบโดยตรงต่อปัญหาดังกล่าวนั้นยังขาดองค์ความรู้ด้านโมทัศน์เกี่ยวกับการแนะแนว ในขณะที่ เยาวชนไทยมุสลิมต้องได้รับความช่วยเหลือและการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของตน กระบวนการการพัฒนาบุคลิกภาพที่นำมิติทางวัฒนธรรมและสังคมเช่นหลักคำสอนของศาสนาเข้ามามีบทบาท ผ่านกิจกรรมต่างๆที่ทางรัฐจัดดำเนินเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่เกิดขึ้นในศูนย์บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในประเทศไทย

ดังนั้นการศึกษาวิจัย จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยา และพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม : ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี โดยศึกษากระบวนการจึงมีความจำเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประชากรไทยที่มีคุณภาพ และเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศไทยจะเรียนรู้จากวัฒนธรรมในประเทศที่มีมุสลิมอาศัยอยู่เพื่อผลักดัน และใช้ประโยชน์ไปสู่การพัฒนาทางการบริการการแนะแนวและ

ให้คำปรึกษาของประเทศ แก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพจิตของเยาวชนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ อีกทั้งแบ่งปันความรู้เรื่องร่วมกันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและการทำงานของศูนย์บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู
สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพแก่เยาวชนมุสลิม
2. เพื่อศึกษากระบวนการแนะแนวแก่เยาวชนในโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆในกระบวนการแนะแนวแก่เยาวชนมุสลิมในโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี โดยการประยุกต์ใช้วัฒนธรรม อัล-นะซีฮ์ฮ์
4. เพื่อศึกษาบทบาทผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานีในการแนะแนวเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพแก่เยาวชนมุสลิมโดยประยุกต์ใช้วัฒนธรรมอัล-นะซีฮ์ฮ์
5. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนมุสลิมที่ร่วมโครงการต่อโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ด้านการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพ

1.3 การสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิชาการหลายชิ้นที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวในทัศนะอิสลาม การเยียวยาผู้ติดยาเสพติด รูปแบบการแนะแนวและให้คำปรึกษารวมทั้งการศึกษาเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญ รวมทั้งทำให้ทราบถึงสถานภาพความรู้ในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสำรวจงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

Firman Robianshah (2010) วิจัยเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนอิสลามศึกษา Integrasi Pendidikan Nilai Dalam Pembelajaran Pendidikan Agama Islam di Sekolah Dasar Sebagai Upaya Pembinaan Akhlak siswa พบว่าความล้มเหลวในการผลิตผู้เรียนที่มีจริยธรรมและคุณธรรมนั้นสืบเนื่องมาจากการด้อยศักยภาพและความขัดแย้งด้านบุคลิกภาพของครูกับเนื้อหาสาระที่สอน

Anang Farid Wahyudi (2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาอิสลามของผู้ปกครองกับความดีร้นของเยาวชน ซึ่งพบว่าระดับความรู้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการเลี้ยงดูบุตร และผู้ปกครองที่ไม่สอดแทรกคำสอนด้วยหลักคำสอนของศาสนาแก่บุตรธิดา ในมุมมองของอิสลามจะมีแนวโน้มสูงที่ลูกจะเติบโตเป็นเยาวชนที่มีปัญหาในอนาคต

ผลวิจัยเรื่อง ครอบครัวสุขสรรค์ Mardia Kasubid (1998) นักแนะแนวเกี่ยวกับครอบครัวในประเทศอินโดนีเซียพบว่าความรักความอบอุ่น ความเข้าใจและความร่วมมือของสมาชิกในครอบครัวเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีแก่บุตรธิดาในการเผชิญกับปัญหาสังคมที่รุนแรง

Basri Ibrahim al-Hasani al-Azhari (2009) เรื่อง Psikologi Rasulullah s.a.w Dalam Berinteraksi Dengan Masyarakat งานเขียนชิ้นนี้เป็นงานนำเสนอข้อมูลด้านจิตวิทยาในทัศนะอิสลามและแนวทางปฏิบัติโดยท่านศาสดามุฮัมมัดในด้านต่างๆเช่นด้านสังคมการเมืองและการปกครอง จิตวิทยาต่อเด็กและเยาวชน ความสัมพันธ์

ต่อผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม เป็นต้น การดักเตือนเป็นบทบาทบุญดีของศาสนาและด้วยเทคนิคจิตใจคนคือวิทยปัญญา ดักเตือนด้วยดีและได้ตอบบนหลักการและเหตุผล

Fariza MD Sham (2005) วิจัยเรื่อง Tekanan Emosi Remaja Islam.งานวิจัยชิ้นนี้พบว่าความกดดันของเยาวชนส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจและเยาวชนแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีก้าวร้าวบ้างก็ซึมเศร้า ปัจจัยเหตุของความกดดันนี้มาจากทั้งสองแหล่งคือครอบครัวและสิ่งแวดล้อม

Spiritual Healing in Islam (2005) งานเขียนของ Islamic Educational and Cultural Research Center of North Africa, งานชิ้นนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรักษาจิตด้วยวิธีอิสลามและตัวอย่างจากผู้ที่ได้รับการรักษาด้วยรูปแบบอิสลามและประสบผลสำเร็จ สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติอย่างมีความสุข

Pemerkasaan Pengguna Dadah dalam Institusi Pemulihan : Kearah Menjamin Kesejahteraan individu dan Masyarakat (2010) โดย Rokiah Ismail. งานวิจัยชิ้นนี้พบว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ติดยาเสพติดยังมีความเสี่ยงสูงเมื่อผู้รับบริการได้กลับไปยังสังคมของตนเองอีกครั้ง การเยียวยาส่วนใหญ่มิได้เฉพาะตอนที่ผู้ติดยาอยู่ในศูนย์บำบัดเท่านั้น แต่เมื่ออิสรภาพแล้วขึ้นอยู่กับความมั่นคงของจิตใจของแต่ละบุคคล วิธีการสร้างความมั่นคงทางจิตใจจึงสำคัญ

Depression VS Contentment โดย Islamic Occasion งานเขียนชิ้นนี้ได้กล่าวเกี่ยวกับความสุขในทัศนะอิสลามและสาเหตุของปัญหาโรคจิตต่างๆ พร้อมยกตัวอย่างวิธีการคิดเมื่อพบเจอปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงผลทางลบทางสุขภาพจิต

Psychology and Religion: Their Relationship and Integration From an Islamic Perspective (2005) โดย Amber Haque. งานวิจัยชิ้นนี้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทศาสนาต่อชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอิทธิพลต่อบุคลิกภาพปัจเจกชน อย่างไรก็ตามจิตวิทยาและนักจิตเวชปัจจุบันต่างไม่ให้ความสนใจในต่อปัจจัยของศาสนาต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ดังนั้นการศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิทยาและศาสนาอย่างชัดเจน

นอกจากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ แล้วยังมีงานวิจัยและเอกสารที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัยนี้ได้ อาทิ งานวิจัยของ Abdul Wahab bin Kasim ผู้บริหารทรัพยากรมนุษย์ของ เรือนจำมาเลเซีย (Malaysia Prison Department) รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพมุสลิม ทั้งที่เป็นระดับนานาชาติและภายในประเทศ อาทิ “Personality and Traits in Islamic perspective” โดย Ahmad Muhammad Raba นักแนะแนวมุสลิม งานวิจัยทุกชิ้นที่กล่าวถึงนี้ได้มีประโยชน์ในด้านข้อมูลและทำให้ทราบถึงสถานการณ์ความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพมุสลิมแต่การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในมิติเยียวยาและพัฒนาโดยใช้กระบวนการแนะแนวในโรงเรียนญาลันนันบารู ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่สมบูรณ์และยังต้องมีการศึกษาอย่างจริงจังในสภาพและรูปแบบการปฏิบัติในโรงเรียนโครงการฯ โครงการวิจัยนี้จึงเป็นการวิจัยนำร่องโดยเน้นประเด็นจิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาโดยใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับมุสลิม ศึกษาที่กระบวนการแนะแนวให้คำปรึกษา การดำเนินงาน ปฏิบัติและความร่วมมือจากเยาวชนในโครงการผลสัมฤทธิ์ด้านบวกและด้านลบที่เกิดขึ้นตามมาจากการแนะแนวให้คำปรึกษา โดยมีพื้นที่โรงเรียนญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่ศึกษา โดยมีเหตุผลที่ว่าโรงเรียนโครงการนี้คือสถานที่ให้การเยียวยาเยาวชนเหยื่อของความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้โดยเฉพาะเยาวชนผู้ติดยาเสพติดและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับความร่วมมือและการตอบรับจากผู้นำชุมชนและเยาวชน เป็นที่รู้จักของคนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีฐานพิเศษทางด้าน วัฒนธรรม สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในส่วนอื่นๆ ของประเทศไทยสามารถนำมาเป็น

กรณีศึกษาเพื่อเป็นรูปแบบพิเศษเฉพาะในการเยียวยาและพัฒนาผู้รับบริการด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาที่เป็นมุสลิมเช่นเดียวกับในโรงเรียนญาลันนันบารู สู่สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานียึดถือปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นความสำคัญและเป้าหมายสูงสุดของการวิจัยในครั้งนี้

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้เรียนรู้กระบวนการแนะแนวแก่เยาวชนมุสลิมโดยประยุกต์ใช้วัฒนธรรม อัล- นะซีฮ์ฮ์
2. สามารถนำรูปแบบการแนะแนวและให้คำปรึกษามาประยุกต์ใช้และพัฒนาศูนย์บริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในสถาบันการศึกษา องค์กรต่างๆ ของประเทศไทยที่มีผู้รับบริการเป็นมุสลิมให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิต
3. และสามารถเป็นแนวทางนำมาใช้ในกระบวนการแนะแนวเพื่อเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 นิยามศัพท์

ในงานวิจัยนี้

อัลนะซีฮ์ฮ์ หมายถึง การตักเตือนเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาในการส่งเสริมความดีและห้ามปรามความชั่ว ในบทบัญญัติอิสลามการตักเตือนถือเป็นศาสนา ผู้ตักเตือนต้องมีศาสตร์เกี่ยวกับอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ ที่สำคัญความรักและความบริสุทธิ์ใจถือเป็นเงื่อนไขพื้นฐานในกระบวนการนี้

ญาลันนันบารู หมายถึง ทางสายใหม่ที่จะนำพาปัจเจกบุคคลและสังคมสู่สันติสุข เป็นโครงการที่ทางรัฐคิดค้นเพื่อเยียวยาและพัฒนาเหยื่อความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะเยาวชน

บทที่ 2

ระเบียบและวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยเป็นการศึกษาวิเคราะห์หว่าโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่แนะแนวปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ใช้กระบวนการแนะแนวและมีวิธีปฏิบัติอย่างไรในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม ในการศึกษาครั้งนี้คณะวิจัยได้เลือกโรงเรียนญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานีซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการญาลันนันบารู สุสันติสุข เป็นพื้นที่ในการศึกษาเพราะถือได้ว่าโรงเรียนแห่งนี้เป็นสถานที่เยียวยา ปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนเหยื่อของความรุนแรงในภาคใต้

2.1 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามเป็นหลักโดยข้อมูลภาคสนามเป็นการยกกรณีตัวอย่างหรือภาพสะท้อนข้อเท็จจริงตามความเหมาะสม ดังนั้นในกระบวนการศึกษาวิจัยจึงจำแนกแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลเอกสาร เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความทางวิชาการ เอกสารรายงานของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
2. แหล่งข้อมูลภาคสนาม เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนโครงการญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

2.2 วิธีดำเนินการวิจัย

2.2.1 พื้นที่การวิจัย โรงเรียนโครงการญาลันนันบารู (ทางสายใหม่ สุสันติสุข) ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

2.2.2 วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่องจิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยา และพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม : ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาสภาพการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนญาลันนันบารู จิตวิทยาในการแนะแนวและให้คำปรึกษาในโครงการในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน ศึกษาประเภทของการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาโดยเฉพาะด้าน(Religious guidance) ศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร ผู้ให้บริการและผู้รับบริการด้านการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาในโครงการต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการเยียวยาเยาวชนที่มีปัญหา คณะวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม

การวิจัยนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ศึกษาปรากฏการณ์จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกแง่มุมหรือเพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่สนใจกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์นั้น ผู้วิจัยจะเป็นกุญแจสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสวงหาความจริงในสภาพที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ (Naturalistic inquiry) จากเรื่องที่ศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาที่เน้นกระบวนการมากกว่าผลผลิตหรือสิ่งที่ได้รับ การวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจิตวิทยาการ

แนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยา และพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม : ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู ผู้สันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

ซึ่งใช้วิธีการศึกษาทั้งการวิจัยเอกสารและวิจัยภาคสนาม

2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.3.1 ประชากรที่จะใช้ในการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและบุคลากรที่แนะแนวและให้คำปรึกษาในโรงเรียนโครงการฯ เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งสามกลุ่มนี้เน้นว่ามีบทบาทสำคัญต่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมในโครงการฯ

ผู้บริหารเป็นกลุ่มบุคคลที่กำหนดหรือให้ทิศทางสำหรับการประยุกต์ใช้กรอบนโยบาย และถ่ายโยงเป้าหมาย ค่านิยมและบรรทัดฐานต่างๆแก่บุคลากรเพื่อให้บรรลุถึงปรัชญาและเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

2.3.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์ จะใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

- 1) ผู้บริหารในโรงเรียนโครงการฯและหัวหน้าฝ่ายแนะแนว นักแนะแนว
- 2) บุคลากรในที่นี่จะเลือกศึกษาเฉพาะบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระบวนการแนะแนวและให้คำปรึกษา
- 3) และผู้รับบริการ คือเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการและผู้ปกครอง

2.4 วิธีการเก็บข้อมูล

(ปรับตามตารางการทำงาน)

- การรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักฐาน เอกสารต่างๆ งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม(Non-Participant Observation)
- การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
โดยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลต่างๆ ดังนี้
 - 1.) ผู้บริหาร
 - 2.) บุคลากรโดยเลือกจากตัวแทนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการแนะแนวและให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชน
 - 3) และผู้รับบริการ คือนักเรียนเยาวชนผู้ร่วมโครงการฯ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยภาคสนาม จะทำการดำเนินการใน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 45 วัน)

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและการสรุปผลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ ตลอดจนการประมวลวิเคราะห์จากเอกสารและหลักฐานต่างๆที่รวบรวมมาได้ โดยการแยกแยะและวิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้มาตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปแบบรายงานเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ได้แก่

1. ลักษณะของรูปแบบและกระบวนการแนะแนวและให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมโดยประยุกต์ใช้วิถีอิสลาม
2. สภาพการดำเนินงานในกระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม
3. และความต้องการของสังคม ประเภทของการให้การแนะแนวและให้คำปรึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมโดยใช้วิถีอิสลาม

บทที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการญาลันนันbaru ทางสายใหม่ สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

3.1 สังเกตความเป็นมาของโครงการ ญาลันนันbaru สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี

หลักการและเหตุผลของการก่อตั้งโครงการญาลันนันbaru นี้เพราะด้วยเหตุผลคือเหตุการณ์ความรุนแรงทางภาคใต้ ส่งผลให้กลุ่มเยาวชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็น กลุ่มประชากรชายขอบของสังคม และเป็นเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษา เมื่อมองยังการแก้ไขปัญหในพื้นที่แล้ว กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ กลับไม่มีโครงการ หรือ กิจกรรมใดเข้าไปดำเนินการโดยตรง นอกจากนี้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ยังเป็นผู้ที่มีต้นทุนติดลบทางสังคมอีกด้วย ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้พร้อมที่จะถูกชี้นำไปในขบวนการก่อความไม่สงบได้ง่ายที่สุด จึงมีการดำเนินการเพื่อเยียวยาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

โครงการญาลันนันbaru หรือ ทางสายใหม่ เป็นโครงการที่ กองอำนวยการรักษา ความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า ร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกันจัดตั้งขึ้น วัตถุประสงค์เพื่ออบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดกับ เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบ ให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด เพื่อให้เยาวชนที่ ติดยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นผู้ป่วย เลิกข้องเกี่ยวกับยาเสพติดกลับตัวเป็นคนดี ของสังคม และช่วยกันพัฒนาประเทศชาติต่อไป โดยมีแนวทางในการดำเนินการคือให้ชุมชนเป็นผู้ส่งผู้ป่วยเข้าร่วมโครงการ เพื่อให้เกิดการยอมรับในขั้นต้นจากชุมชน จากนั้นจะดำเนินการฝึกอบรม ในลักษณะค่ายฝึกอบรม เพื่อให้มีกำลังใจในการแก้ไขปัญหาของตนเองในขั้นต่อไป ชุมชนจะดำเนินการจัดตั้งกลุ่มเยาวชน เป็น “ชมรมญาลันนันbaru” ของหมู่บ้านขึ้น เพื่อให้เยาวชนที่ ผ่านการฝึกอบรมในขั้นแรกมาแล้ว ได้มีกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง และสามารถขยายผล ไปยังชุมชนอื่นต่อไป ซึ่งเยาวชนดังกล่าว จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ซึ่งจะได้รับ ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ต่อองค์กรในชุมชน รวมทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้มีระบบป้องกันภัยยาเสพติดภายในชุมชนของตนเอง

3.2 กิจกรรมภายใต้โครงการญาลันนันbaru ทางสายใหม่ สุสันติสุข

กิจกรรมของทางโครงการฯ มีดังนี้คือ ค่ายญาลันนันbaru ชมรมญาลันนันbaru กองทุนบัยตุลมาล โรงเรียนญาลันนันbaru กิจกรรมดะวะห์ ผู้นำญาลันนันbaru ครอบครัวญาลันนันbaru ผู้นำชุมชนป้องกันภัยยาเสพติด ทำดีมีอาชีพ จุลสารญาลันนันbaru โครงการ “มัสยิดसानใจป้องกันภัยยาเสพติด” ญาลันนันbaru คัพ และรายการทางสายใหม่¹

3.3 การดำเนินงานโครงการฯ

3.3.1 กิจกรรมการศึกษาบูรณาการ จะสอนให้อ่านออก คิดเลขเป็นและเรียนคอมพิวเตอร์ สอนทักษะต่างๆโดยเฉพาะการส่งตัวไปที่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเรียนรู้ต่อไป ที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสอนเกี่ยวกับศาสนา

3.3.2 กองทุนบัยตุลมาล ที่ทางชมรมฯต้องบริหารจัดการในการจัดกิจกรรมตลอดปี

¹ <http://www.yalannanbaru.com/index> ค้นหามาเมื่อ 27 กันยายน 2554

3.3.3 กีฬาญาลันนันบารู จะจัดขึ้นทุกปี และวางแผนจะคัดเลือกจัดทีมญาลันนันเอฟซีให้ได้ ปีนี้จัดที่สนามโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 จังหวัดยะลา และจะหมุนเวียนสถานที่จัดไปทุกปี

3.3.4 ทำดีมีอาชีพ ทางโรงเรียนจะส่งผู้เข้าอบรมเพื่อไปฝึกงานต่างๆที่กรุงเทพฯภายใต้โครงการทำดีมีอาชีพของรัฐบาล ตรงนี้ทำให้พวกเขามีอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้

3.3.5 ค่ายผู้นำญาลันนัน เพื่อสร้างศักยภาพผู้นำชมรมฯ เป็นเวลาจำนวน 3 วัน 2 คืน

3.3.6 ครอบครัวญาลันนัน อยู่พร้อมหน้ากันจำนวน 2 วัน 1 คืน

3.3.7 เศรษฐกิจพอเพียง อบรมหนึ่งถึงสามวัน

3.3.8 การเชื่อมโยงกับองค์การผู้นำชุมชนท้องถิ่นและท้องถิ่น

3.3.9 รวมพลชาวญาลันนันประจำปี จะจัดในแต่ละจังหวัดหมุนเวียนกันไป โดยจะเลือกมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่จัดกิจกรรม

3.4 โครงการใหม่ที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องคือ

1. วิทยุसानใจ

2. รายการโทรทัศน์ทางสายใหม่สู่สันติสุข

3. มัสยิดसानใจ และวัดसानใจ โครงการนี้มีความสำคัญอย่างมากเพื่อเป็นการสานต่อและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องและถาวร ด้วยการทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน จัดทำคณะทำงานของมัสยิด รับผิดชอบครัวเรือนสมาชิกโครงการ จัดตั้งกลุ่มชุมชนเข้มแข็ง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และจัดตั้งกองทุนบำบัดดูแลแก้ไขยาเสพติด

3.5 แนวความคิดในการปฏิบัติของโรงเรียนญาลันนันบารู ทางสายใหม่สู่สันติสุข

หนึ่งในกิจกรรมสำคัญภายใต้โครงการนี้คือโรงเรียนญาลันนันบารู ซึ่งมีหน้าที่ให้การฝึกอบรมและจะให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องโทษ และพิษภัยของยาเสพติด และหลักศาสนา ซึ่งจะชี้ให้เห็นว่ายาเสพติดเป็นสิ่งผิดต่อหลักศาสนาอย่างชัดเจน นอกจากนี้จะอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ในระหว่างการฝึกอบรม ได้มีการบำบัดทางกาย ทางจิต และสังคม การเสริมสร้างระเบียบวินัย และความสามารถในหมู่คณะควบคู่กันไปด้วย ซึ่งในการฝึกอบรมบางรุ่น จะมีเยาวชนบางคน ที่ไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ขอเข้าร่วมโครงการเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปแนะนำเพื่อนฝูงในชุมชน ให้เลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของโครงการต่อไป

ขั้นตอนของการฝึกอบรมและเยียวยาเยาวชนเริ่มต้นด้วยการ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปรับสภาพความเป็นอยู่จากเดิมที่อยู่กับบ้านให้ สามารถเข้าสู่ระบบค่ายฝึกอบรม โดยให้ได้รับการบำบัดด้วย ระบบของกระบวนการค่ายฝึกอบรม ด้วยตั้งแต่เริ่มต้นจนปิดการฝึกอบรม เช่นการให้อยู่ในระเบียบวินัยการให้มีความเคารพ และฝึกให้ต้องมีความอดทนได้

ลำดับที่สองคือทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยอมรับให้ได้ว่าตนเองเป็นผู้ใช้หรือเป็นผู้ เสพยาเสพติดซึ่งกำลังจะกลายเป็นผู้ติดยาเสพติดใน ไม่ช้านี้หากยังคงดำเนินชีวิตบนเส้นทางสายเก่าต่อไป

ลำดับที่สามคือทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความตระหนักต่อปัญหาและอยากเลิกเสพยา เสพติดด้วยจิตสำนึกอย่างแท้จริง

ลำดับที่สี่คือ ให้ความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการเลิกเสพยาเสพติดด้วยตัวเอง โดยสร้างกำลังใจให้รักตัวเอง รักพ่อแม่ และการปฏิบัติตามหลักศาสนาให้เป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตในการกลับตัวเพื่อสร้างชีวิตที่ดีต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อชุมชน และต่อศาสนาต่อไป และลำดับสุดท้ายคือสร้างควมหวังในอนาคตของชีวิตให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้มีเข้ารับการฝึกอบรมให้มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและมีกำลังใจว่าตนเองสามารถทำได้อย่างแน่นอน ด้วยกำลังใจจากครอบครัวและชุมชนที่กำลังรอการกลับไปของพวกเขา

3.5.1 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานการพัฒนาความสัมพันธ์ ทำให้มีเยาวชนช่วงอายุ 14-25 ปี ที่เคยเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หรือเยาวชนที่มีความต้องการจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เรียกว่า "โครงการญาลันนันบาร์" หรือ "โครงการ ทางสายใหม่" จนถึงขณะนี้ มีผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และผ่านการอบรมรวม 349 รุ่น 202,20 คน² ในจำนวนผู้สมัครใจเข้าร่วม โครงการญาลันนันบาร์ในปัจจุบันมีมากกว่าผู้สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาเสพติดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมกันซึ่งมียอดไม่ถึง 1,000 คนเท่านั้น³

โครงการนี้เป็นกิจกรรมที่จัดเสริมให้กับเยาวชนญาลันนันบาร์ที่เป็น Case Study ในการเปลี่ยนแปลงในขั้นตึกมาก เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของญาลันนันบาร์ในความช่วยเหลือของรัฐที่มีต่อประชาชน ใน จต. โดยจัดพ่อแม่ลูกของครอบครัวที่มีสมาชิกญาลันนันบาร์มาทำกิจกรรมครอบครัว มีการเชื่อมโยงกับองค์กรผู้นำชุมชนท้องถิ่น/ท้องที่ เพื่อให้การดำเนินงานของชมรมญาลันนันบาร์ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน จึงจะได้มีการบูรณาการงานขององค์กรผู้นำต่าง ๆ ให้มีส่วนช่วยเหลือเยาวชนอย่างเป็นระบบ

3.6 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของโรงเรียนญาลันนันบาร์

อยู่ที่การมุ่งปรับเปลี่ยนความคิด ในกลุ่มเยาวชนที่มีต้นทุนทางสังคมติดลบ เช่น ว่างาน ยากจน การศึกษาน้อยๆ ให้พวกเขามีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อสังคมรอบข้าง การดำเนินการต้องละเอียดอ่อนทุกขั้นตอนตั้งแต่ การเตรียมคนทำความเข้าใจด้านภาษา ศาสนา และวิถีชีวิตอิสลาม รวมทั้งการติดตามดูแลฟื้นฟูช่วยเหลือ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

โดยได้จัดชุดปฏิบัติการฯ ลงพื้นที่เข้าพบปะครอบครัวของผู้เสพ/ผู้ติด/กลุ่มเสี่ยง และพัฒนาสัมพันธ์ทำความเข้าใจจนเกิดความสมัครใจที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยไม่มีการบังคับ

ขั้นที่ 2 การเข้าค่ายปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม

โดยการนำเยาวชนเข้าค่ายฝึกอบรมมีกำหนด 7 วัน เพื่อให้เรียนรู้โทษพิษภัยของยาเสพติดจนเกิดความตระหนักด้วยตนเองและให้มี ความศรัทธาอย่างสูงที่จะเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

ขั้นที่ 3 การรองรับการกลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน

โดยให้มี การสร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมของครอบครัว ชุมชน ตลอดจนผู้นำของหมู่บ้าน ให้สามารถดูแลบุคคลเหล่านี้หลังจากออกจากค่ายแล้ว โดยในกลุ่มแม่ของผู้ผ่านโครงการได้ร่วม "โครงการญาลันนันบาร์ อีบุ" ซึ่งจะมีการให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติในการติดตามดูแลลูก เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดลูกผู้ผ่านโครงการมาก

² สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบาร์ อับบาส อิบรอฮิม เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2554 ณ โรงเรียน ญาลันนันบาร์

³ แหล่งเดิม

ที่สุด นอกจากนั้นแล้วยังจะมีการอบรมผู้นำชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนในการ กลับคืนสู่หมู่บ้านและชุมชนอีกด้วย

ขั้นที่ 4 การติดตามดูแลสมาชิกโครงการ

เป็นการจัดกิจกรรมรองรับเพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ไม่หวน กลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ การตั้งชมรมญาลันนันบาร์ของแต่ละหมู่บ้าน ให้ชมรมมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการรวมกลุ่มฝึกอาชีพ และการรวมกลุ่มกีฬา ที่ผ่านมาก็ได้จัดให้มีโครงการ “ญาลันนันบาร์คัพ” มีการแข่งขันเป็นประจำทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญก็คือการรักษาชมรมไว้ให้ยั่งยืน

3.6.1 การเตรียมการ

การเตรียมการมีความจำเป็นมากเพราะผู้ที่เสพยาเสพติดมักไม่มีใครคอยรับกับสังคม ในทางศาสนา ก็ผิด ทางกฎหมายก็ต้องปกปิดไปด้วย จึงต้องเริ่มที่การปรับเปลี่ยนความคิด 3 ส่วน คือ

- 1) ผู้หลงผิดให้กลายอมรับ
- 2) พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเห็นด้วย
- 3) ผู้นำชุมชนต้องสนับสนุน

ให้เยาวชนเหล่านี้ชุมชนเป็นผู้ส่งไปร่วมโครงการ

3.6.2 การเข้าค่ายฝึกอบรม

ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพราะเนื่องจากทางการแพทย์ยืนยันว่ายังไม่สามารถรักษาผู้เสพยาเสพติดให้หายได้ภายใน 7 วัน การเข้าค่ายฝึกอบรมญาลันนันบาร์จึงมุ่งเน้นแต่จะทำให้เขา มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีใจสู้ ให้มีกำลังใจมากพอที่จะสู้กับสมองที่ติดยา โดยมุ่งให้พวกเขาเกิดความรู้สึกศรัทธาอย่างสูงสุด ถ้าพวกเขาไม่เกิดศรัทธาที่จะเลิกก็ไม่มียาตัวไหนที่จะรักษาให้หายได้ และเมื่อสิ้นสุดการอบรมแล้วเขาต้อง กลับคืนสู่ชุมชน เป็นคนดีของสังคม จึงต้องเริ่มต้นด้วยการให้เขารู้สึกโชคดีที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ ภาควิชาในสัญลักษณ์ของโครงการ ภูมิใจที่ได้มาเรียนรู้และตัดสินใจเลือกทางสายใหม่เพื่อเป็นทางนำไปสู่ สวรรค์ ซึ่งต้องเกิดจากศรัทธาอย่างแท้จริง

การสร้างศรัทธาในศาสนาอิสลาม คือ การทำให้เขารำลึกถึงศรัทธาต่ออัลลอฮ์อย่างสูงสุด เมื่อเกิดศรัทธา แล้วพวกเขาจะกลัวบาป กลัวต้องไปนรกเพราะเสพยาเสพติด และในขั้นต้นจะให้เขาได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความสุขของมนุษย์ 3 เรื่อง คือ

ความสุขประการที่ 1 ได้แก่ การออกกำลังกาย ทำให้มนุษย์มีความสุขเนื่องจากทางทฤษฎีกล่าวไว้ว่า เมื่อออกกำลังกายจนเหงื่อออกมาถึงเวลาหนึ่ง มนุษย์จะรู้สึกมีความสุขเพราะสาร Endorphin หลั่ง

ความสุขประการที่ 2 ได้แก่ การทำใจให้เป็นสมาธิ โดยยกตัวอย่างโตะอิหม่ามหรือคนแก่ๆ ในชุมชน ที่แม้ไม่ได้ออกกำลังกาย แต่ก็มีสุขได้ สามารถอยู่ในมัสยิดได้เป็นชั่วโมงๆ เพราะเขามีสมาธิในการละหมาด ซึ่งการทำสมาธิก็ทำให้ Endorphin หลั่งได้เช่นกัน

จากนั้นให้เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการได้ลองปฏิบัติดู ทั้งการออกกำลังกายและทำสมาธิทำให้เยาวชนได้รู้สึกจริงๆ และปฏิเสธไม่ได้ต่อความสุขที่เกิดขึ้นนั้นและเข้าใจว่าทำไมผู้ปฏิบัติตามศาสนบัญญัติอย่างเคร่งครัดจึง มีความสุข

ความสุขประการที่ 3 ก็คือการเสพยาเสพติด เมื่อเสพยาแล้วยาเสพติดจะไปกระตุ้นให้ร่างกายหลั่งสารตัวหนึ่งซึ่งสารตัวนั้นจะไปกระตุ้นให้สาร Endorphin หลั่งได้ ผู้เสพจึงรู้สึกมีความสุข แต่เมื่อกระตุ้นมากๆ จะมีโทษทางสมอง และจะต้องการเสพยาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่มีเสพยาจะหงุดหงิด ให้อยากเสพยา ได้เรียนรู้และตระหนักจากประสบการณ์ของเขาเอง คนที่เคยลองเสพยามาก่อนก็จะยอมรับและปฏิเสธไม่ได้

จะเห็นว่าการมีความสุขจากการออกกำลังกาย และการทำสมาธิ นั้นไม่มีโทษเลย แต่ยาเสพติดนั้นทำให้เกิดโทษต่อร่างกายตามมาและในจุดนี้เองจึงโยงเข้ามาสู่เรื่องการให้รำลึกถึงคำสอนของศาสนาอิสลาม ทำให้การเสพยาเสพติดเป็นบาป ต้องตกนรก มีเหตุผลอย่างไร โชคดีที่เขายังไม่ถึงจุดที่สายเกินไปของการเสพยาเสพติด โชคดีที่เขาได้มีโอกาสมาพบกับโครงการญาลันนันบารูเสียก่อน ที่ผ่านมามีเยาวชนที่เสพยาจำนวนมากไม่มีความรู้เรื่องศาสนาที่ดีพอ บางคนไม่เคยทำละหมาด จึงต้องพยายามสร้างกระบวนการคิดให้เยาวชน ต้องอธิบายให้เกิดการยอมรับในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญได้แก่ การเกิด คน เราเมื่อเกิดมาได้ร่างกายย่อมบริสุทธิ์ เมื่อโตขึ้นก็ต้องได้อาหาร น้ำ และอากาศที่บริสุทธิ์ ถ้านำสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์เข้าไปในร่างกายก็จะไม่บริสุทธิ์ด้วย ย่อมเป็นบาป บาป คือ อะไร ศาสนาอิสลามมีการอบรมสั่งสอนกันมาตั้งแต่ระดับตาดิการเรื่องโลกนี้และโลกหน้า ว่าพระเจ้าให้มนุษย์เกิดมาเพื่อทำอิบาดะห์หรือการทำความดีให้สูงสุดในโลกดุนยา (โลกนี้) เพื่อเลือกทางไปสู่โลกหน้า (อาคิเราะห์) ซึ่งมีอยู่ 2 ทางเลือก คือ ถ้าเลือกไปสวรรค์จะได้อยู่กับพระเจ้า และถ้าไปนรกจะมีแต่ความทุกข์ร้อนลำบาก และเมื่อเลือกแล้วจะต้องอยู่ตลอดไปไม่มีโอกาสได้กลับมาอีก ฉะนั้นโลกดุนยานี้เป็นโอกาสเดียวที่เราสามารถเลือกได้ว่าโลกหน้าจะไปเกิดอย่างไร ความเชื่อนี้ทำให้คนกลัวไปนรกกันมาก จึงต้องนำความเชื่อนี้มาสร้างศรัทธา โดยสร้างเป็นกระบวนการว่า ที่ผ่านมามีเยาวชนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กินอาหารที่ผิด การดื่ม และสูดอากาศหายใจที่ไม่บริสุทธิ์เข้าไปนั้นเป็นการทำผิด ใช้ชีวิตที่ผิดมาโดยตลอด เพราะเด็กเกิดมาบริสุทธิ์ ต้องบริโภคแต่สิ่งที่ดีบริสุทธิ์ อาหาร น้ำ อากาศ เพื่ออายุที่ยืนยาว ยิ่งอายุยืนยาวมาก ยิ่งมีเวลาในการทำความดีมากเพื่อส่งสมไ้ไปโลกหน้า แต่หากเราเลือกกิน ดื่ม และสูดอากาศที่ไม่บริสุทธิ์โดยเจตนายอมทำให้เป็นโรคภัยไข้เจ็บจึงมีโอกาสดำเนินชีวิตได้น้อยขัดข้องการของ พระเจ้าจึงเป็น “บาป”

ในการอบรมช่วงแรกจะยกกรณี “บุหรี่” เป็นสิ่งเสพติดที่เยาวชนส่วนใหญ่ชอบ เป็นการสูดอากาศที่ไม่บริสุทธิ์ ซึ่งพระเจ้าไม่ได้กำหนดให้สูบแต่เราตั้งใจสูบเอง จึงมีการให้เยาวชนทำ “ฟัตวา” เพื่อช่วยกันตีความให้มีความเห็นเป็น 1 เดียวกันว่า การสูบบุหรี่เป็นการ “ฮารอม” ด้วยเหตุผลข้างต้นและโยงไปถึง กระพ้อม กัญชา ยาเสพติดทุกอย่าง จึงเป็นบาป เป็นสิ่งที่พวกเขาทำผิดมาตลอด จากนั้นจึงให้ความรู้และสร้างความคิดเรื่องยาเสพติดเพิ่มเติม ได้แก่ สาเหตุว่าทำไมคนจึงติดยา ให้ความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด แล้วให้ข้อคิดให้เขากลับตัว หรือ สำนึกผิดเรียกว่า “เตาบะฮ์” ซึ่งมีบัญญัติไว้ในศาสนาอิสลามว่า อิสลามให้อภัยในสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้วเสมอถ้าผู้นั้นได้สำนึกผิดอย่างจริงใจเพื่อให้ชีวิตมีโอกาสดำเนินชีวิตใหม่ไปสู่ทางนำของชีวิต

กิจกรรมที่สำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งคือการทำให้เกิดการรำลึกถึงความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูกจนทำให้ลูกเกิดจิตสำนึก ที่จะกลับตัวไม่กระทำผิดให้ แม่ต้องเสียใจอีก แล้วให้ลูกเขียน จดหมายถึงแม่ ทำวันส่งตัวกลับลูกได้กอดแม่ ได้บอกรักแม่ และพร้อมที่จะกลับตัวเป็นคนดีเพื่อแม่ ในเส้นทางสายใหม่ “ญาลันนันบารู”⁴

⁴ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบารู อับบาส อิบรอฮีม เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2554 ณ โรงเรียน ญาลันนันบารู

3.7 โครงการ "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด"

นอกจากนี้ภายใต้การดูแลของโครงการญาลันนันบารูยังมีโครงการอื่นๆที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด คือโครงการ "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด" เป็นโครงการที่จะสานต่อการดูแลเยาวชนมุสลิมหลังจากจบค่ายจากโรงเรียนญาลันนันบารู ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาของ กอ.รมน.ภ.4 คือ โครงการ "ญาลันนันบารู" หรือ "ทางสายใหม่" ซึ่งได้ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. นำเยาวชนที่เคยตกเป็นทาสยาเสพติดเข้ารับการฝึกอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

เป็น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย "กิจกรรมทางศาสนา" เพราะเชื่อว่า ความศรัทธาในศาสนาจะย้าเตือนสติไม่ให้วนเข้าไปข้องแวะกับยาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด พ.อ.สุวรรณ เติตฉาย หัวหน้าชุดควบคุมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กอ.รมน.ภ.4 เน้นถึงความสำคัญของโครงการ "เอี้ยะติกาฟ" ว่าเป็นการเน้นการปฏิบัติตามศาสนกิจในมัสยิด ในห้วง 10 วันสุดท้ายของเดือนรอมฎอน⁵

เนื่องจากปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้ามาในหมู่เยาวชนมุสลิมในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมาก พลโท อุดมชัย ธรรมสารโรจน์ แม่ทัพภาคที่ 4/ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ได้รับการร้องขอจากผู้นำศาสนาจำนวนมากให้ช่วยเหลือแก้ไขปัญหายาเสพติด ท่านจึงได้ริเริ่มการสนับสนุนผู้นำศาสนาให้มีบทบาทในการป้องกันภัยยาเสพติด ใช้มัสยิดเป็นศูนย์รวมใจ ซึ่งจะใช้มิติทางศาสนาและแนวทางสันติวิธี ไม่ใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นมาตรการหลักในการดำเนินการ โดยใช้ชื่อว่าโครงการว่า "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด"

โครงการนี้จึงเป็นความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า กับผู้นำศาสนาประจำมัสยิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มัสยิดมีบทบาทในการแก้ไขผู้ที่เข้ายาเสพติดและป้องกันภัยจากยาเสพติด ให้กับครอบครัวที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกในโครงการ

โครงการ "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด" มีเป้าประสงค์ที่จะทำให้หมู่บ้านหรือชุมชน โดยรอบมัสยิดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยและวิธีป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับครอบครัวและชุมชนมุสลิมที่มีความมั่นคงในศาสนา ปกป้องภัยจากยาเสพติดได้ตลอดไป เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หากโครงการนี้ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนได้ แล้ว จะทำให้เกิดความสามัคคีอย่างยั่งยืน ซึ่งทำให้เกิดพลังในการให้ชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหายาทางสังคมอื่นๆ ด้วยพลังศรัทธาของศาสนาอีกต่อไป

การเชื่อมโยงกับองค์กรผู้นำชุมชนท้องถิ่นในท้องที่ เพื่อให้การดำเนินงานของชมรมญาลันนันบารูได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน จึงจะได้มีการบูรณาการงานขององค์กรผู้นำต่าง ๆ ให้มีส่วนช่วยเหลือเยาวชนอย่างเป็นระบบ ในส่วนของการดำเนินงานนั้นทางกองอำนาจรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยหน่วยเฉพาะกิจจังหวัด ร่วมกับ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด รับสมัครมัสยิดเข้าร่วมโครงการ "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด" ด้วยการสมัครใจของผู้นำศาสนา ตามเงื่อนไขที่กำหนด 3 ประการ คือ ให้มีผู้นำร่วมเป็นคณะทำงานกับกรรมการอิสลามประจำมัสยิด รวม 20-40 คน ผู้นำศาสนารับได้ว่าจะมีครอบครัวเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของหมู่บ้าน และสามารถจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดจากสมาชิกร่วมโครงการเพื่อแสดง ถึงทุนทางสังคมของกลุ่ม ได้อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ทุกวันศุกร์) จากนั้นให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน "มัสยิดสานใจป้องกันภัยยาเสพติด" ขึ้น โดยการสนับสนุนของกรรมการหมู่บ้านให้ได้ 20-40 คน เพื่อให้ครอบครัวผู้นำทุกฝ่ายในหมู่บ้านแล้วผู้นำศาสนาจะรับสมัครครอบครัวในหมู่บ้าน/ชุมชน รอบมัสยิดเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยการสนับสนุนด้านการ

⁵ www.Muslimthai.com. 18/10/2011

ประชาสัมพันธ์ของหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดและหน่วยญาลัน นันบารูในพื้นที่ ซึ่งครอบครัวที่สมัครนั้น ต่างมีความประสงค์ที่จะแก้ไขครอบครัวของตนที่อาจมีปัญหาเสพติดอยู่เดิม หรือเป็นครอบครัวที่ต้องการได้รับการรับรองว่าเป็นครอบครัวที่ปลอดภัยจากยาเสพติด โดยคณะกรรมการฯ กิจกรรมที่สมาชิกจะได้รับการปฏิบัติในลำดับต่อไป คือ การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยและวิธีป้องกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติดให้กับครอบครัวร่วมโครงการทุกครอบครัว โดยใช้หลักการ "สันติวิธี ประชาคม คัดแยก และการใช้มาตรการทางสังคม" หรือ "ฮุกุมปากัต" ในการสนับสนุนของหน่วยเฉพาะกิจจังหวัดและโครงการญาลันนันบารู

ตามแนวคิด "สันติวิธี" นั้นหมายถึง "เราจะไม่มีเรื่องกับผู้ค้า และจะไม่มีปัญหากับผู้เสพ" อย่างเด็ดขาด โดยใช้หลักการเมตตาและให้อภัยเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสที่ดี ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เมื่อกลุ่มสมาชิกมีความศรัทธาร่วมกันแล้ว ผู้นำศาสนาก็จะร่วมกับวิทยาการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้สมาชิกร่วมกันจัดตั้ง กองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนตามหลักการพึ่งตนเอง เรียกว่า "กองทุนบุญตุลมาลแก้ไขปัญหายาเสพติด" ซึ่งทางราชการจะให้การสนับสนุนทางวิชาการในการจัดตั้งกองทุนและบริหารกองทุน ให้เกิดทุนหมุนเวียน ในลักษณะกองทุนทางสังคมด้วย

จากนั้นคณะทำงานจะนำเยาวชนและครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการญาลันนันบารู โครงการอื่นๆ ที่กรรมการอิสลามริเริ่มขึ้น และกิจกรรมของหน่วยที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่ายเยาวชนญาลันนันบารู ครอบครัวญาลันนันบารู ห้องเรียนวิถีอิสลามญาลันนันบารู ดาวะห์ญาลันนันบารู กิจกรรมเดือนรอมฎอนและเจ็ดดีกีฬาญาลันนันบารู การศึกษานูรณาการ โครงการทำดีมีอาชีพ และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันภัยยาเสพติดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สำหรับเยาวชนที่ใช้ยาเสพติดในระดับรุนแรงให้ดำเนินการส่งต่อเข้ารับการรักษาบำบัด ตามระบบของสาธารณสุข

กิจกรรมสำคัญที่สุดในโครงการนี้ ได้แก่ กิจกรรม "ครอบครัวสีขาว" โดยผู้นำศาสนาประจำมัสยิดและคณะทำงานจะให้การรับรองครัวเรือนตามกระบวนการสันติวิธีและการให้อภัยทางสังคมของประชาคมหมู่บ้าน เพื่อรับรองครัวเรือนที่ปลอดภัยและให้อภัยครัวเรือนที่เคยมีปัญหา ดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 คณะทำงานจะพิจารณามอบสัญลักษณ์ให้กับครอบครัวที่ไม่มีผู้ใดเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยการยอมรับตามกระบวนการประชาคมของกลุ่มสมาชิก ด้วยการเฝ้าดู 4 สัปดาห์แรกตั้งแต่เริ่มโครงการ

ขั้นที่ 2 พิจารณามอบสัญลักษณ์ให้กับครอบครัวที่เคยมีผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่สามารถแก้ไขได้แล้ว โดยผ่านการพิจารณาในขั้นที่ 1 เป็นผู้พิจารณาร่วมกับประชาคมซึ่งจะมีการทำประชาคม โดยคณะทำงานร่วมกับประชาชนและหน่วยงานเดือนละ 1 ครั้ง

ครัวเรือนที่ไม่ผ่านการพิจารณาในครั้งใดๆ ที่มีการประชุมก็จะได้รับการช่วยเหลือจากมัสยิดและสมาชิกด้วยความเข้าใจใน ปัญหาของครอบครัวของเขา การให้กำลังใจกัน และการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ครัวเรือนนั้นๆ หมดความสงสัยจากคณะทำงานและสมาชิกโดยเร็วว่าครัวเรือนของเขาอาจมีผู้ค้าหรือ ผู้เสพ อยู่หรือไม่ ด้วยหลักเมตตาของศาสนา

เมื่อกลุ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้นแล้ว และสามารถเป็นตัวอย่างในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้จริงแล้ว ให้รณรงค์ขยายผลรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติมให้มากที่สุดจนครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน แต่ไม่เร่งขยายแบบไม่มีคุณภาพอย่างเด็ดขาดและกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการประกันความปลอดภัยจากยาเสพติดของชุมชนก็คือ ชุมชนจะต้องดำเนินการตรวจสอบครอบครัวปลอดภัยจากยาเสพติด หรือครอบครัวสีขาว ทุกรอบ 1 เดือน ซึ่งครอบครัวที่เคยได้รับการยอมรับมาแล้วอาจถูกยกเลิก ไม่ได้รับการยอมรับอีกในเดือนต่อไปได้ หากปล่อยให้บุคคลในครอบครัวไปมีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

โครงการ “มัสยิดसानใจ ป้องกันภัยยาเสพติด” จึงเป็นโครงการที่นำหลักศาสนาอิสลาม เป็นหลักในการปฏิบัติ ใช้หลักการเมตตาและการให้อภัย รวมทั้งการให้โอกาสใหม่กับผู้ผิดพลาดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ ผู้นำศาสนาที่ได้มีโอกาสมาร่วมโครงการฯ ต่างรู้สึกดีใจ และมั่นใจว่าโครงการนี้จะเป็นความหวังสำคัญของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะทำให้หมู่บ้าน/ชุมชนโดยรอบมัสยิด ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษภัย และวิธีป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับครอบครัวและชุมชนมุสลิม ที่มีความมั่นคงในศาสนาปลอดภัยจากยาเสพติดได้ จึงเป็นหวังอย่างยิ่งของทุกภาคส่วนว่าโครงการนี้หากได้ดำเนินการอย่างจริงจัง และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ มีประสิทธิผล และเกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนได้ ก่อให้เกิดความสามัคคีอย่างยั่งยืน ซึ่งจะทำให้เกิดพลังในการให้ทุกภาคส่วนในชุมชน ได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยพลังศรัทธาของศาสนาต่อไป⁶

3.8 ชมรมญาลันนันบาร์

ตามโครงการญาลันนันบาร์จะมีการดำเนินการจัดตั้ง “ชมรมญาลันนันบาร์” ในแต่ละหมู่บ้านขึ้นด้วย เพื่อให้เป็นจุดประสานงานในการติดตามผลและพัฒนา อย่างเป็นระบบต่อไป จนถึงขณะนี้ดำเนินการได้แล้วกว่า 138 ชมรม และจะขยายให้ได้ทุกหมู่บ้านที่มีสมาชิกญาลันนันบาร์อย่างน้อยห้าคน

การจัดตั้งชมรมญาลันนันบาร์ก็เพื่อให้เป็นทีประสานงานในการพัฒนาเยาวชนต่อไป เป็นการเตรียมการส่งต่อทางยุทธศาสตร์ให้กับหน่วยในพื้นที่ที่จะเข้ามาใหม่ ได้ทันทีโดยอาศัยเยาวชนในชมรมเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน. ในส่วนของการส่งเสริมความเข้มแข็งของ “ชมรมญาลันนันบาร์” แนวความคิดในการปฏิบัติ นำโครงการสร้างงานและจ้างงานไปเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชมรมญาลันนันบาร์โดยให้ประธานชมรมหรือสมาชิกชมรมเป็นผู้ทำสัญญาจ้างงานกับโครงการฯ แล้วนำ เงินที่ได้รับไปมอบเป็นการบริจาคสมทบให้กับกองทุนบุญตุลมาลญาญาลันนันบาร์ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกชมรมญาลันนันบาร์อย่างต่อเนื่องต่อไป ทำให้สมาชิกชมรมเกิดความภาคภูมิใจร่วมกันและสามัคคีกันมากขึ้น เกิดความรักและความผูกพันกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะสามารถทำให้ชมรมญาลันนันบาร์เป็นฐานปฏิบัติงานมวลชนเพื่อการรุกทางการเมืองอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ได้คัดเลือกชมรมที่มีความเข้มแข็งในระดับหนึ่งแล้วให้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ชมรมต้องมีความเข้มแข็งและหากมีปัญหาสามารถหันหน้าปรึกษาผู้นำชุมชนเช่นโต๊ะอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน ในโครงการมัสยิดसानใจ⁷

⁶ โครงการมัสยิดसानใจป้องกันภัยยาเสพติด DVD

⁷ แหล่งเดิม

บทที่ 4

โรงเรียนญาลันนันบารูและกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม

4.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนญาลันนันบารู ทางส

ายใหม่ สุตันติสุข ค่ายสิริน

ธร

โรงเรียนญาลันนันบารูเป็นโรงเรียนธรรมชาติ ตั้งอยู่ท่ามกลางป่าไม้ มีเงาไม้ร่มรื่น อากาศเย็นสบาย มีห้องเรียน โรงอาหาร และที่สำหรับพักผ่อนตามอัธยาศัย ในส่วนของที่นอนจะเป็นอาคารรวม ไม่มีสุขสบายใดๆ เราพบว่าโรงเรียนตั้งอยู่บนเขาระดับหนึ่ง บรรยากาศดีมาก สงบและเหมาะสำหรับการต้องการสมาธิ เมื่อมองไปรอบๆ บริเวณโรงเรียนไม่มีอาคารเรียนสวยงามเหมือนโรงเรียนทั่วไปแต่อย่างใด มีแต่เพียงอาคารไม้ขนาดปานกลางที่เยาวชนกำลังปฏิบัติกิจกรรมและที่นั่นคือที่นอนของพวกเขาเช่นเดียวกัน

เสียงจากเยาวชนเหล่านั้นดังอย่างต่อเนื่อง พวกเขา กำลังปฏิญาณตนว่า “เตาะเซเดาะห์ เตาะเซฮิสะเตาะห์ เตาะเซตีอราเตาะห์ โอ...ดาเดาะห์ เราสู้เพื่อประเทศชาติ” ทุกอย่างดำเนินไปตามปกติไม่มีการจัดฉากใดๆ ดูเรียบๆ ครูแนะแนวบางท่านก็ยังคงอยู่ในชุดผ้าใส่รง เราได้รับการทักทายจากเยาวชนพร้อมๆ กันว่า “ฮัลลอโมอาลัยกุม”

ทางโรงเรียนได้ให้เรา นั่งบนเก้าอี้ไม้ข้างๆ อาคารที่เยาวชนกำลังดำเนินกิจกรรม เพราะดูเหมือนว่าทางโรงเรียนจะยังไม่ได้จัดสถานที่รับแขกใดๆ เราเห็นทางคณะครูของโรงเรียนช่วยกันยกโต๊ะเก้าอี้คนละไม้คนละมือเป็นระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นจึงได้เชิญพวกเราไปนั่งในสถานที่ที่จัดต้อนรับ

เราเริ่มเปิดพิธีการสนทนาด้วยการอ่านฟาติฮะห์และดุอา ตัวแทนที่กำลังนั่งอยู่ตรงหน้าเราคือผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง(คนเดียวกันกับที่ยกโต๊ะเก้าอี้เมื่อสักครู่ที่ผ่านมา) มารู้จักก็ตอนช่วงของการแนะนำตัว (ตะอ์ร็อฟ)

ตามมโนภาพของผู้วิจัยคิดว่าคงต้องสัมภาษณ์คนในเครื่องแบบ และสนทนากับทหารยศตั้งแต่ยศสิบถึงพันเป็นแน่ จะกล้าสัมภาษณ์หรือเปล่า แถมยังรู้สึกกลัวนิดๆ อีกต่างหาก แต่ความจริงมันคนละภาพกับที่จินตนาการโดยสิ้นเชิง เพราะผู้บริหารและครูแนะแนวเป็นอุstad หรือ ครูสอนศาสนา

รอบๆ โรงเรียนล้อมรอบด้วยต้นไม้เล็กที่ปลูกไว้เป็นรั้วล้อมบริเวณโรงเรียน ต้นอัญชัน ต้นมะเขือชนิดต่างๆ และต้นบวบ ผู้บริหารโรงเรียนพูดพลางยิ้มแบบขำๆ ว่า “รั้วนี้เหล็กนี้ไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่ตัดเพราะไม่ทันจะสูง ออกยอดเมื่อไรนักเรียนของเราเก็บให้พ่อครัวทำแกง”⁸ อีกทั้งโรงเรียนญาลันนันบารูมีสวนครัวตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

เมื่อมองไปยังต้นไม้ทุกต้นก็จะมีคำขวัญ ข้อบังคับ ตารางเวลา เช่นห้ามสูบบุหรี่ และโทษภัยของยาเสพติดติดไว้ให้ชาวญาลันนันบารูได้อ่านและปฏิบัติตาม รอบๆ โรงเรียนก็เป็นป่าเพราะตั้งอยู่ บนภูเขา ผู้บริหารบอกเราว่าจะมีพิทักษ์คอยเฝ้าดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา ถ้าไม่มีพวกเขาทำหน้าที่นี้ ก็น่ากลัวเหมือนกันเพราะความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ และเมื่อมองบนพื้นดินทุกๆ ที่อยู่ในป่าแต่ในบริเวณโรงเรียนกลับไม่มีใบไม้แห้งอยู่บนพื้นเลยเพราะสะอาดน่าอยู่ทุกๆ มีลานสำหรับรับประทานอาหาร และเป็นห้องเรียนธรรมชาติ

นอกจากนี้ยังมีเวทีสำหรับการแสดง และที่นั่งเวทีนั้นมีพระราชดำรัสเขียนไว้อย่างชัดเจนว่า

⁸ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบารู สุทางสายใหม่ อับบาส อิบรอฮิม วันที่ 17 ตุลาคม 2554 เวลา 10.25 น

“การให้การศึกษาอบรมวิชาความรู้ต่างๆ ไม่ว่าวิชาสามัญ วิชาชีพหรือวิชาศาสนาล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจการงาน” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2514 อีกประโยคของพระราชดำรัสคือ “ท่านนบีมุฮัมหมัดผู้เป็นศาสดาแห่งศาสนาอิสลาม เป็นมหาบุรุษคนหนึ่งที่ได้นำคุณประโยชน์แก่โลก ท่านสรรเสริญยกย่องความฉลาด ความไตร่ตรอง รอบคอบและความบริสุทธิ์ ทั้งใจและกายว่าเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิต ฉะนั้นขอให้ท่านทุกคนจงพยายามปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จ”

ในส่วนของศาสนบัญญัตินั้นมีหะดีษประจำกาย ความว่า เมื่อใดก็ตามที่ท่านรอซูลุลลอฮ์ (ศ็อล) ออกจากบ้านของชน (มุมมะละมาะห์) ท่านจะมองไปยังท้องฟ้าและอ่านดูอาฮ์ ความหมายว่า โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์โปรดคุ้มครองฉันให้พ้นจากการหลงผิด หรือเบี่ยงเบนจากหนทางที่เที่ยงตรง หรือถูกทำให้พลาดพลั้ง หรือทำการกตัญญู หรือฉันทำสิ่งไม่ดีด้วยความโง่เขลา หรือฉันถูกทำสิ่งที่ไม่ดีด้วยโง่เขลา รายงานโดยอาบูดาวูด และข้อความว่า ญาลันนันบาร์เป็นอิบาดะห์ของเรา

4.2 แนวคิดและที่มาของโครงการฯ

เนื่องจากยาเสพติดได้ระบาดและทำลายอนาคตเยาวชนอย่างหนักในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งเหตุการณ์ความไม่สงบยังมีความเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด รัฐจึงได้มีการพัฒนาโครงการเพื่อพัฒนาเยาวชนให้กลับสู่เส้นทางแห่งความดีโดยการเข้าค่าย 6 คืน 7 วัน ตามความสมัครใจ เพื่อให้เรียนรู้ถึงภัยและการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสี่อำเภอในจังหวัดสงขลา มีอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป และไม่ได้เรียนหนังสือนั่นเอง มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดหรือไม่มีประสบการณ์แต่ต้องการการเรียนรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด

จากบทสัมภาษณ์ พันเอกสุวรรณ เติตฉาย ในรายการใต้ฟ้าเมืองไทย ได้ให้ข้อมูลว่า ถ้ายาเสพติดเลิกได้ ปัญหาเหล่านี้ก็แก้ได้ในเวลาไม่กี่ปี แต่เพราะยาเสพติดยั่วยวนใจและง่ายต่อการชักนำเยาวชนเข้าสู่หลุมพราง ดังนั้นจึงต้องมีกองบัญชาการของโครงการญาลันนันบาร์ขึ้นมา เพื่อดูแลเยาวชนให้หลุดพ้นจากยาเสพติดอย่างถาวร นอกจากนี้โอกาสอยู่ตรงหน้าเราทุกวัน อยู่ที่ว่าจะรับหรือจะปล่อยมันไปวันๆ โอกาสในการฟื้นฟูของยาเสพติดก็มี ถึงแม้ไม่มียารักษาและเลิกได้ไม่ง่าย ถึงแม้ไม่มีทางที่จะหายไปได้อย่างถาวร จึงต้องมีโรงเรียน ญาลันนันบาร์ ศูนย์ประสานงานและชมรมที่เข้มแข็ง เพื่อให้ห่างไกลจากยาเสพติด

4.3 สัญลักษณ์ของโรงเรียนญาลันนันบาร์

มือข้างหนึ่งที่ชูแสดงชัยชนะและพบกับทางสายใหม่ที่ไม่ใช่ทางที่เคยมีดมนเหมือนมืออีกข้าง ชัยที่กำนั้นนำมาซึ่งความสันติสุข มีลูกศรหมายถึงกำลังชี้ถึงความพยายามที่จะกลับไปสู่แนวทางของอัลลอฮ์ แนวทางที่ถูกต้อง รูปกะบะห์คือสุดยอดของการอิบาดะห์ เป็นศูนย์รวมของใจมุสลิม ดาวเดือนหมายถึงทางอิสลามที่จะนำพวกเขาให้ได้รับชัยชนะได้รับสวรรค์ของอัลลอฮ์

- 1) **สีเขียว** เปรียบเสมือนความอบอุ่น อุดมสมบูรณ์และสันติสุขของเหล่ามวลมนุษยชาติ
- 2) **ผู้เคยหลงผิด** หลงทางและผู้เคยพบสิ่งดี ไม่ดีมาแล้ว
- 3) **ถนนลูกศร** เปรียบเสมือนเส้นทางสู่แสงสว่างและจุดหมายปลายทางซึ่งถนนนี้ชื่อว่า ญาลันนันบาร์หรือทางสายใหม่
- 4) **ฝ่าม่านที่คลุมอิฐ** แสดงว่าถึงเวลาแล้วที่จะแสดงความดีงาม ให้ผู้คนได้ชื่นชมว่าเราทำได้

- 5) **ดาวกับจันทร์เสี้ยว** เป็นเครื่องหมายนำทางของชีวิต ที่มีอิสลามและสัญลักษณ์ของอิสลาม
- 6) **แสงสว่าง** ความสำเร็จของชีวิต
- 7) **อิฐที่ก่อและเกาะกันเหนียวแน่น** แสดงความเป็นหนึ่งเดียวของเยาวชน
- 8) **สีเหลือง** เปรียบเสมือนแสงสว่างส่องทางนำอันเที่ยงตรงและบริสุทธิ์

4.4 วินัยชาวญาลันฯ(ห้าม)

- 1) ดื้อ ขัดขืน หลีกเลี่ยงหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา
- 2) ไม่ให้การเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย
- 3) ไม่รักษามารยาทให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของพี่น้องญาลันฯ
- 4) ก่อให้เกิดแยกความสามัคคีในหมู่คณะ
- 5) เกียจคร้าน ละทิ้ง หรือเลินเล่อต่อหน้าที่
- 6) กล่าวคำเท็จ
- 7) ใช้กริยา วาจาหรือประพฤติไม่สมควร
- 8) เสพยาเสพติด หรือเครื่องดอง ของเมา
- 9) ไม่ตักเตือนหรือสั่งสอน หรือลงทัณฑ์ผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำความผิด

4.5 บัตรนักเรียน

ระบุชื่อและนามสกุล เลขประจำตัวชาวญาลันฯ และที่สำคัญจะมีประโยคเขียนไว้ว่า “จงเคารพต่ออัลลอฮ์ และรอซูล ผู้ได้รับชัยชนะคือผู้ที่ทำดี” เฉพาะสำหรับนักเรียนมุสลิม

4.6 หน้าที่ของชาวญาลันฯ

- 1) ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2) ชักชวนเยาวชนเข้าร่วมโครงการญาลันฯ
- 3) เผยแพร่ให้ความรู้ด้านยาเสพติดและสิ่งที่เป็นประโยชน์
- 4) นำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม
- 5) ปฏิบัติศาสนกิจอย่างสม่ำเสมอ

4.7 ผู้บริหาร ครูแนะแนวและพี่เลี้ยง

ส่วนใหญ่ครูแนะแนวจะเป็นมุสลิมและแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสไตร์มลายู สวมเสื้อบาติกอินโดฯ และกางเกง ญนิฟอร์มแบบเดียวกันหมด ยกเว้นครูที่เป็นทหาร ก็จะแต่งกายชุดเครื่องแบบทหาร

4.7.1 ผู้บริหาร

ผู้บริหารแนะนำกับคณะผู้วิจัยว่าท่านชื่ออับบาส อิบรอฮิม มีชื่อจริงว่า นายอารีอัมน์ ยามา แต่เป็นที่รู้จักในนามอุสตาสอับบาส ท่านเป็นลูกใต้ครู และสมัยก่อนท่านเองก็ไม่คิดจะเรียนด้านสามัญเช่นกัน เล่าเรียนศึกษาเฉพาะด้านศาสนา มาเริ่มเรียนสามัญตอนอายุมากแล้ว จึงเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จบมัธยมปลายก็สอบเข้าระดับอุดมศึกษา และมีโอกาสได้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยอิสลาม

ศึกษา เมื่อตอนอายุได้ 26 ปี และจบปริญญาตรีตอนอายุ 30 ปีเสียแล้ว เคยผ่านการแต่งงานแล้ว แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน ตอนนี้ก็หย่ากัน แยกทางกันด้วยดี เหตุผลคงเป็นเพราะการที่ไม่มีเวลาให้แกกัน เพราะท่านอับบาสต้องใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียนญาลันฯ เป็นส่วนใหญ่ พุ่มเจอกับการทำงานช่วยเหลือสังคม ท่านกล่าวว่า “ ได้อย่าง ก็เสียอย่าง ชีวิตครอบครัวต้องการเวลาให้แกกันและกัน คู่ชีวิตก็ต้องพยายามเข้าใจในหน้าที่ของเราเช่นกัน ต้องอดทนมากๆ พวกเรามีวันหยุดเดือนละห้าวันเท่านั้น ส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียน อย่างไรก็ตามแต่ ที่สำคัญที่สุดเราต้องทำงานอย่างบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ และการตะวะห์ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เมื่อเห็นคนทำผิดก็ต้องนาซีฮัต เราต้องตักเตือนซึ่งกันและกัน”

ในช่วงของการเป็นนักศึกษาท่านเป็นนักกิจกรรม ชอบทำงานด้านอาสาสมัคร ทำค่ายฤดูร้อนและอื่นๆ และเมื่อจบการศึกษา ก็ได้มีโอกาสทำงานของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปปส. และนั่นเป็นจุดเริ่มต้นของโอกาสที่ได้ทำงานด้านมวลชน ได้คลุกคลีกับเยาวชนมากขึ้น เมื่อครั้งที่ท่าน พันเอกสุวรรณ เชิดฉายได้เรียกปัญญานมุสลิมเพื่อหาทางออกสำหรับเหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ และให้คิดโครงการโดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน เกี่ยวของความรุนแรง และเป็นกลุ่มเสี่ยง ท่านอับบาสกล่าวว่า “เสที่ท่านเป็นทหารที่มีความเชื่อแบบธรรมกาย ไม่ขึ้นชอบการใช้อาวุธและเลื่อมใสในศาสนา และท่านมองว่าหลักการศาสนาสามารถแก้ปัญหาได้ หากประชาชนน้อมนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน”

ท่านอับบาสได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจปัญหาและคิดโครงการเสนอมายัง ปปส. และเมื่อได้ทำการสำรวจลงพื้นที่ทุกตำบลแล้ว พบปัญหาหลักที่มีทุกแห่งนั่นคือปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน และเยาวชนเหล่านั้นเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกหลอกให้เข้าไปพัวพันกับเหตุการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้ ท่านอับบาสกล่าวว่าพวกนักวิจัยว่าได้เสนอชื่อไปห้าชื่อและที่ท่านจำได้คือ ฮีตูปบารู อาลัฟบารู ญาลันนันบารู ซึ่งก่อนที่จะเสนอชื่อท่านได้ปรึกษากับบอ (โต๊ะครูผู้เป็นบิดา) และได้รับคำแนะนำว่าเป็นชื่อที่สื่อไปในความหมาย *คุดวะตุน ญาดิดาตุน* (Khutwatun Jadidatun / new step)

ชื่อญาลันนันบารู ได้ถูกเลือกเป็นชื่อของโครงการนี้เพราะมีความหมายดี กล่าวง่ายและคล้ายๆกับชื่อฮาริปันบารู (ความหวังใหม่) จากนั้นก็เริ่มดำเนินการจัดอบรมเป็นรุ่นๆ และตนเองก็ได้รับหน้าที่ให้เป็นผู้บริหารโรงเรียนการดำเนินงานได้เริ่มขึ้นในปี 2550 จนถึงวันนี้ซึ่งเป็นปีที่ห้าของการดำเนินงาน

ผู้บริหารกล่าวว่าครูแนะแนวรวมทั้งตนเองก็ใช้ความรู้เกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาที่มีอยู่มาใช้ในการทำงาน ไม่ได้เป็นนักจิตวิทยา หากแต่มีอุดมการณ์ที่แรงกล้าในการที่จะดึงเยาวชนเหล่านั้นขึ้นจากเหวของความหลงผิด “พวกเรากำลังทำงานตะวะห์ ห้ามปรามความชั่วและส่งเสริมความดี ในส่วนของกระบวนการขัดเกลานั้น ก็เรียนรู้ไปเรื่อยๆ เมื่อพบปัญหาที่หาทางแก้ และเดินไปที่ละขั้นอย่างระมัดระวัง โรงเรียนโครงการฯเติบโตมาอย่างรวดเร็ว จึงต้องการมีสถานที่ที่เป็นทางการ จึงเลือกพื้นที่ค่ายสิรินธรนี้ เพราะอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ มีความสงบ สมานี ชีวิตดีดี และความปลอดภัย”

เมื่อทางผู้วิจัยได้ถามว่าเคยรู้สึกท้อหรือไม่ หากท้อแต่ทำอย่างไร ท่านตอบเราด้วยรอยยิ้มแต่น้ำตาคลอเบาว่า “มีบ้างเป็นบางครั้ง แต่นึกอยู่เสมอว่าโลกนี้เราอยู่อย่างผู้เดินทาง เป็นเพียงทางผ่านไม่ถาวร เรากำลังเดินทางสู่อาคีเราะห์ ท่านนบีเจอปัญหามากกว่าเราหลายพันเท่า เราพบปัญหานิดเดียวเอง เล็กน้อย ผมจะอ่านหนังสือประวัติศาสตร์และนึกถึงบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮ์ และประวัติศาสตร์ของศอฮาบะห์ ทำให้มีแรงเสริม มีกำลังใจมากขึ้น ผมกำลังทำหน้าที่ตะวะห์ ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องทำ ถ้าพวกผมไม่ทำแล้วใครจะทำ พวกเราที่ทำงานที่นี้ส่วนใหญ่ยังไม่มีการครอบครัวกัน ที่แต่งงานบางคนก็ต้องลาออก เพราะต้องการให้เวลากับครอบครัว กลัวครอบครัวจะมี

ปัญหา พวกเรามีวันหยุดเพียงเดือนละห้าวัน ผมว่าต้องอดทนกับบททดสอบนี้ หวังผลบุญจากอัลลอฮ์เท่านั้น เมื่อผมมีโอกาสนี้ผมก็จะทำให้ดีที่สุด เยาวชนต้องการผู้ชี้นำทางที่ถูกต้อง”⁹

4.7.2 ครูแนะแนว

ครูแนะแนวมียุติธรรมทั้งหมด 8 คน ครูแนะแนวมียุติธรรมการศึกษาระดับปริญญาตรี และจบการศึกษาภายในประเทศ พวกเขาทั้งหลายมีความตั้งใจสูงในหน้าที่นี้และมีความรู้เกี่ยวกับศาสนา อย่างไรก็ตามนักแนะแนวไม่เคยได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาในการแนะแนวและให้คำปรึกษา อีกทั้งไม่เคยไปศึกษาดูงานในต่างประเทศที่ใช้วิถีอิสลามในการเยียวยา ผู้บริหารบอกเราว่า “ครูแนะแนวทุกคนยังขาดความรู้ด้านจิตวิทยา ไม่เคยได้ไปอบรมเกี่ยวกับศาสตร์เรื่องการแนะแนวและให้คำปรึกษา และไม่เคยไปดูงานด้านการเยียวยาและบำบัดด้วยวิถีอิสลามในประเทศเพื่อนบ้าน เราใช้แนวทางการชะวะห์ของท่านบี ใช้ความรักและความหวังดี แลหาระยะสิ่งสำคัญและไม่เป็นข้อจำกัดในการทำงานด้านแนะแนวและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเยาวชนของพวกเขา” ผู้บริหารพูดเสริมต่อไปว่า “เราอาศัยความอิดลัส(บริสุทธิ์ใจ) รักจริงใจและหวังดี ใช้กิจกรรมอิสลามและทำงานบนพื้นฐานการส่งเสริมให้ทำความดีและห้ามปรามความชั่ว นาซีฮัตสู่สิ่งที่ต้องงาม ความดีที่เป็นสากล”

นอกจากนี้ครูแนะแนวซึ่งเป็นศิษย์เก่าจากมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา บอกว่า “มีความสุขที่ได้ทำงานด้านการช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะช่วยเหลือเยาวชนมุสลิมที่ถูกทำลายโดยคนในสังคมกันเอง ถูกเพื่อนชักนำในทางที่ผิดหมายถึงเสพยาเสพติด พวกเขาต้องการผู้ชี้นำ”¹⁰

ฟัทหาร์จะคอยรับผิดชอบเป็นรั้วให้ความปลอดภัยและการฝึกอบรมวินัย ผูกด้านความอดทน ฟัทหาร์เหล่านี้ส่วนใหญ่ ก็เป็นมุสลิมทำให้สามารถเข้าถึงและสื่อสารกันได้อย่างดี มีความสนิทสนมใกล้ชิดกัน ไม่สร้างความระแวงหรือความอึดอัดกับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแต่อย่างใด

ครูนะ หรือ จ.ส.อ วันชนะ เทพปาน ต้อนรับคณะผู้วิจัยอย่างดี มีอัธยาศัยที่เป็นมิตร และเป็นกันเอง เหมาะกับการเป็นนักแนะแนว พูดด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มว่า ยินดีต้อนรับนะครับ เชิญศึกษาเรียนรู้ ทางเราพร้อมให้ความร่วมมือ เรามาช่วยแก้ไขปัญหาด้วยกัน ลูกหลานเรา พี่น้องของเรา”¹¹ จากนั้นท่านก็เล่าเรื่องราวที่ไปรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดตามจังหวัดต่างๆ อีกทั้งยังให้ใบปลิวที่เกี่ยวกับภัยยาเสพติดกับทางคณะผู้วิจัยจำนวนหนึ่ง เพื่อไปแจกจ่ายตามมัสยิด

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการคือผู้บริหารกล่าวด้วยรอยยิ้มว่า “ฟัทหาร์ไทยพุทธที่เป็นครูฝึกต้องตื่นมาก่อนเวลาละหมาดซุบฮ์เหมือนนักเรียนเช่นกัน ตรงนี้ชี้ให้เห็นถึงความร่วมมือในการทำงานไม่แบ่งแยกศาสนา”

จาสิบเอกหญิง มาราก๊ะ หะยีกาแรง เป็นพยาบาลซึ่งทำหน้าที่เป็นนักแนะแนวอีกคนหนึ่ง เธอเพิ่งได้รับหน้าที่นี้เพื่อมาดูแลผู้เข้าร่วมโครงการ เวลาสำหรับการทำหน้าที่ของเธอคือเข้าถึงเย็น ไม่ได้พักที่ค่าย เธอพูดกับเราว่า “เยาวชนชาวค่ายนี้ต้องเข้าหาด้วยดี ต้องสุภาพ ใจเย็น บ้างก็มาแบบนิสัยนักเลง ชอบทำนิสัยประชด ต้องใช้เวลาว่าพวกเขาจะได้คุ้นเคยและปรับตัวได้ ต้องใช้จิตวิทยาเข้าหา”¹² เยาวชนที่ดีอดดึง ไม่ทำตามกฎระเบียบ เธอต้องทำความ

⁹ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบาร์ สุทงสายใหม่ คุณอับบาส อิบรอฮิม วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 11.15 น

¹⁰ สัมภาษณ์ครูโรงเรียนญาลันนันบาร์ สุทงสายใหม่ คุณอัยมัน วันที่ 17 ตุลาคม 2554 เวลา 09.30 น

¹¹ สัมภาษณ์ครูฝึกที่เป็นทหารในโครงการโรงเรียนญาลันนันบาร์ สุทงสายใหม่ จ.ส.อ วันชนะ เทพปาน วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555 เวลาประมาณ 09.30 น

¹² สัมภาษณ์นักแนะแนวสตรีโครงการโรงเรียนญาลันนันบาร์ สุทงสายใหม่ คุณ จ.ส.อ มาราก๊ะ หะยีกาแรง วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555 เวลาประมาณ 11.30 น

เข้าใจและขออย่างนุ่มนวล ผู้วิจัยเข้าใจว่าความสุภาพนุ่มนวลของสตรีทำให้ชาวค่ายชายทำตามได้ดีกว่านักแนะแนวชายด้วยกัน

ครั้งที่สามที่ทีมผู้วิจัยลงพื้นที่ เราเห็นการเปลี่ยนแปลงคือมีนักแนะแนวเป็นผู้หญิง หลังจากทีในครั้งแรกผู้บริหารได้บอกว่าทางโรงเรียนยังขาดนักแนะแนวสตรี แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของโครงการฯ อีกระดับ หนึ่ง แต่ก็มีเพียงคนเดียว

4.8 พี่เลี้ยง

ส่วนใหญ่เป็นรุ่นพี่ที่ผ่านการอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้สำเร็จและมีอุดมการณ์ที่จะช่วยเหลือพี่น้องร่วมศาสนาคนอื่นๆ เขามาเป็นพี่เลี้ยงและถ่ายทอดประสบการณ์จริง พูดถึงความมีดม่นที่เคยผ่านพบ และแสงสว่างที่ได้จากเอกองค์อัลลอฮ์ผ่านโครงการฯ ชีวิตใหม่ที่ได้ ทำให้เขาเป็นคนมีคุณค่าอยู่บนแนวทางคำสอนของศาสนา

พี่เลี้ยงจะพูดใช้ภาษาเดียวกันกับผู้อบรม เป็นภาษามลายู และภาษาไทยทำนองมลายู เช่นคำว่า “พวกเรา” ก็พูดว่า “เฟะราว” และคำว่า แบบว่า จะพูดว่า “เบะว่า” เป็นต้น กับวัยที่มีความแตกต่างไม่มากนักทำให้การเข้าถึงมีมากกว่าและเข้าใจดีกว่า พี่เลี้ยงมีทั้งหมดสี่คนที่ประจำอยู่ที่โรงเรียนโครงการฯ และจะมีพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าชมรมญาลันฯ ที่ประสบความสำเร็จมาช่วยสับเปลี่ยนกันไป นอกจากถ่ายทอดประสบการณ์และปลุกจิตสำนึกแล้ว พี่เลี้ยงก็มีหน้าที่คอยเชิฐชวนเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในหมู่บ้านของตนมาเข้าอบรมอีกด้วย พวกเขาต้องเข้าหาผู้ปกครองและอธิบายเกี่ยวกับโรงเรียนในโครงการฯ ให้เข้าใจ เพื่อจะได้รับความร่วมมือต่อไป

ไฟซอล เป็นพี่เลี้ยงที่กำลังถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับรุ่นน้อง เขาเป็นนักเรียนรุ่นที่ 93 และได้รับโอกาสให้เป็นพี่เลี้ยงของโครงการ ไฟซอลบอกกับเราว่าเขายังไม่ทันติดยาแต่เป็นกลุ่มเสี่ยงเพราะวัยรุ่นในหมู่บ้านเสกกันมากมาย อีกทั้งตัวเขาไม่มีโอกาสทางการศึกษา ครอบครัวยากจน เมื่อก่อนเขาทำงานก่อสร้างเพื่อจุนเจือช่วยเหลือพ่อแม่ และส่งเสียให้น้องได้เล่าเรียนหนังสือ ตอนนี้เป็นพี่เลี้ยง ทำงานเพื่อโลกนี้และโลกหน้า และกำลังจะศึกษาต่อที่วิทยาลัยชุมชนในปีการศึกษา¹³

ดิง อายุ 12 ปี เป็นลูกผู้ใหญ่วัยบ้านกลุ่มเสี่ยงที่เคยติดยาเสพติด ไม่เรียนหนังสือตอนนี้สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้แล้ว ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูและพี่เลี้ยงจะช่วยปรุงอาหารให้กับชาวค่ายด้วยอีกแรง

ผู้ประสานงาน ยะหา (ไม่ประสงค์ออกนาม) เป็นผู้ส่งตัวเยาวชนเข้าร่วมโครงการกล่าวว่า “วัยรุ่นที่กลับตัวกลับใจจะได้รับการช่วยเหลือ ที่นี้ให้โอกาสที่ดี ทำดีมีอาชีพ สมควรเป็นทหารและทำงานอื่นๆ ที่สุจริต”

4.9 ผู้เข้าอบรม เยาวชนกลุ่มเสี่ยง

พวกเขาเหล่านั้นมีทั้งที่ถูกส่งตัวมาโดยผู้นำชุมชนและอาสาสมัครด้วยความเต็มใจ กรณีที่ถูกบังคับให้มาทางโรงเรียนขอให้เปลี่ยนเจตน์ (ความตั้งใจเดิม) และให้คิดว่าเป็นโอกาสในการกลับเนื้อกลับใจ

อายุของพวกเขาจะเริ่มตั้งแต่ อายุ 14 ปีขึ้นไป บ้างก็ติดยาแล้ว แต่บางคนก็เพิ่งเริ่มต้นสูบบุหรี่ เนื่องจากอิสลามถือว่าบุหรี่คือยาเสพติดชนิดหนึ่งเพราะเป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพและแท้จริงการทำลายตัวเองนั้นเป็นบาปมหันต์

¹³ สัมภาษณ์พี่เลี้ยงเยาวชนในโครงการโรงเรียนญาลันนันบาร์ สุทางสายใหม่ คุณไฟซอล วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 10.00 น

ขณะนี้ทางโรงเรียนได้จัดอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้ว 357 รุ่น รุ่นนี้คือเพื่อส่งมอบให้กับผู้ปกครองดูแลต่อไปในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 รุ่นนี้นักเรียนมีทั้งพุทธและมุสลิม จึงเน้นความดีที่เป็นสากล และแยกกันปฏิบัติ ศาสนิก ครูไทยพุทธก็มาอบรมในส่วนของพุทธศาสนา

ช่วงที่ทีมผู้วิจัยลงพื้นที่ในครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2554 เป็นช่วงปิดภาคเรียน ผู้เข้าอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาในจังหวัด แต่ส่วนมากจะเป็นเยาวชนที่ไม่ได้ศึกษา ผู้เข้าโครงการหลายคนที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้สำเร็จแต่พอกลับไปยังสังคมของตนก็กลับเป็นคนเดิม หลายคนที่ยากอยู่ที่โรงเรียนต่อไป เพราะเกิดความกลัวว่าจะแพ้ใจตน แต่ทางโรงเรียนไม่มีสถานที่รองรับพวกเขา สุดท้ายทางโรงเรียนก็ต้องรับไว้ดูแลบางคนเท่านั้น จากที่แต่ก่อนไม่มีที่พัก ปัจจุบันจึงต้องจัดหาให้ถึงแม้จะเป็นห้องแคบๆก็ตาม และวันที่เราไปก็มีอยู่สองคนพี่น้องจากสงขลาที่ขออยู่ต่อไปและอาสาจะช่วยงานของโรงเรียนฯ

ผู้บริหารพูดถึงชาวญาลันนันบารู เยาวชนคนหนึ่งจากจังหวัดสงขลาทำอาชีพทำกรงนกและมีรายได้ดีมาก ด้วยความต้องการอยากเพิ่มปริมาณของชิ้นงานและมีเพื่อนแนะนำให้กินยาเพื่อความกระฉับกระเฉง หารู้ไม่ว่ามันคือยาบ้า สุดท้ายทุกอย่างล้มเหลว จนต้องเข้าโครงการโรงเรียนญาลันนันบารูด้วยความหวังจะเลิกและเป็นคนดีอย่างเดิม

“เยาวชนอีกคนมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลูกใต้ครุ ที่บ้านเปิดปอเนาะ แต่ตนเองไม่เคยได้พูดคุยกับพ่อแม่มานานร่วม 8 ปีแล้ว แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ พ่อแม่บอกกับครูแนะแนวว่าเขาได้ลูกคนใหม่กลับมาใหม่ที่นิสัยใจคอ แต่คนเดิมที่หน้าตา เนื่องจากวันส่งมอบสู่อ้อมอกผู้ปกครองให้เป็นผู้ดูแลต่อไปนั้น ลูกสำนึกถึงบุญคุณและขอโทษพ่อแม่กับพฤติกรรมที่ผ่านมา”¹⁴

อนันต์ อายุ 16 ปี นักเรียนจากปอเนาะในจังหวัดนราธิวาส เป็นเยาวชนคนหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการบอกเราว่า “เขามาด้วยตนเอง อยากเลิกสูบบุหรี่ ผมเรียนอยู่ปอเนาะแต่ไม่ละหมาด อยู่ที่นี่ได้ละหมาดครบห้าเวลาต่อวัน รู้สึกดี และรู้สึกมีความหมาย จะกลับไปนี่ก็กลัวเหมือนกันกลัวเป็นเหมือนเดิม ไม่อยากให้พ่อแม่เสียใจเพราะตัวเขา มาอยู่ที่นี่ได้รู้จักเพื่อนจากต่างจังหวัดหลายคน อูสตาซ ครูๆก็กันเอง ใจดีมาก”¹⁵

วี หัวหน้าชมรมญาลันนันบารูในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในอำเภอปาลัส จังหวัดปัตตานี อายุ 36 ปี ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรมญาลันนันบารู และได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนอย่างดี เขากล่าวว่า “เขาจะเป็นผู้สำรวจสอดส่องวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงในหมู่บ้านและชักชวนให้เข้าชมรมและนำมาเข้าอบรมที่โรงเรียนโครงการฯ แต่มีปัญหายู่ว่าส่วนมากผู้ปกครองไม่เข้าใจ ไม่ยอมให้มาและบอกว่าลูกของตนไม่ได้ติดยา บ้างก็กลัวสังคมประณามว่ามีลูกติดยาจนต้องส่งตัวไปบำบัด เขาต้องอาศัยเวลาทำความเข้าใจ จนผู้ปกครองยอมรับว่าไม่ใช่ส่งบำบัดแต่เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อเป็นคนที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ หรือรู้เท่าทันภัยยาเสพติด เดียวนี้เยาวชนต่างให้ความร่วมมือ”¹⁶

วิถามเราว่าแล้วพวกเขามาทำอะไร ก็บอกจุดประสงค์ที่แท้จริงว่ามาดูแลกระบวนการเยียวยาและศึกษาเรื่องรูปแบบการแนะแนวและให้คำปรึกษาเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม เขาพูดต่อว่า“ที่นี้สอนให้พวกเขาละหมาดครบห้าเวลาและปฏิบัติตามซุนนะห์ มีจิตสำนึกและกระทำความดีช่วยเหลือสังคม” วิเอาที่อยู่ของพวกเขาไปด้วยเพราะเขาต้องการอูสตาซไปให้ความรู้กับพวกเขาในชมรมฯต่อไป เราบอกเขาว่าพวกเรายินดี เรามาช่วยกันส่งเสริมความดีและห้ามปรามความชั่วกัน

¹⁴ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบารู สุทางสายใหม่ อับบาส อิบรอฮีม วันที่ 17 ตุลาคม 2554 เวลา 10.30 น

¹⁵ สัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียนญาลันนันบารู สุทางสายใหม่ นายอนันต์ วันที่ 17 ตุลาคม 2554 เวลา 11.30 น

¹⁶ สัมภาษณ์ผู้นำชมรมญาลันนันบารูปาลัส ปัตตานี นายวี วันที่ 17 ตุลาคม 2554 เวลา 11.30 น

คำถามสำคัญที่เราได้ถามต่อไปคือว่าเยาวชนกลุ่มเสี่ยงมาร่วมโครงการกับเยาวชนผู้ที่ดีอยู่แล้ว มารู้จักกัน มีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหนในการชักชวนกันหลงผิด ใ้ใจได้แค่ไหน ผู้บริหารบอกเราว่า “ทางเราจะจัดกลุ่มที่มาจากจังหวัดต่างกัน และบุคคลที่มีประเภทและระดับการติดยาเดียวกัน ทำให้ง่ายต่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ผมคิดว่าปัญหานั้นจะไม่มีและทางเราหวังไว้อย่างนั้น เราพยายามปลูกฝังภัยของยาเสพติดและให้ห่างไกลมัน ด้วยการเป็นมุสลิมที่ดี”

4.10 ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้บริหารบอกเราว่านักเรียนที่ติดยาและไม่สามารถเลิกได้ก็ต้องส่งไปบำบัดที่อื่นต่อไป บางคนพบว่าลงแดง ทุรนทุราย และบ้างก็ประสาทหลอน แต่พอต้องส่งไปบำบัดส่วนมากก็จะไม่ยอมให้ความร่วมมือและขอกลับบ้านของหายก็บ่อยครั้งเช่นในตำบลของครู นกกรงหัวจุก รองเท้า และเงิน จนทางโรงเรียนต้องติดตั้งกล้องวงจรปิด และมีกฎเหล็กสำหรับลงโทษคนขโมย ตอนนี้ก็ยังไม่มีของหายแบบเล็กๆน้อยๆเช่นเงิน และรองเท้า ผู้วิจัยได้ยินที่ทหารประกาศให้นักเรียนฟังว่า “นักเรียนคนไหนที่ยืมรองเท้าเพื่อนแต่ไม่บอกเจ้าของ แล้วเก็บจะลี้ภัยส่งคืน ก่อนกลับบ้านให้มาส่งคืนด้วยนะครับ” ผู้วิจัยรู้สึกได้ถึงการใช้วิธีการที่สุภาพนุ่มนวลเพื่อผู้ที่ทำผิดมีโอกาสกลับตัวเพราะคนยอมมีการผิดพลาดเป็นเรื่องปกติธรรมดา

นักเรียนบางคนที่เคยก่อความรุนแรงกำลังอยู่ในกระบวนการที่ต้องขึ้นศาลอยู่ แต่เขาก็พยายามที่จะเลิกยาให้ได้ พวกเขาเล่าว่าความรุนแรงในภาคใต้มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีกลุ่มผู้ที่ไม่หวังดีหวังร้ายรบกวนความทุกข์ของผู้อื่น โดยปลุกระดมความคิดที่ผิดๆว่า “พวกเราเป็นผู้เสียและถ้าอยากเข้าสวรรค์ก็ต้องตายซะฮีด (ตายในหนทางของอัลลอฮ์) จึงต้องต่อสู้กับคนที่ไม่ใช่มุสลิมแล้วจะได้เข้าสวรรค์”

ผู้บริหารเล่าให้เราฟังอย่างรู้สึกสงสารเยาวชนมุสลิมที่กลายเป็นเครื่องมือโดยที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่า “ดูแล้วน่าสงสาร สังคมเรานี้ก็ฝ่ายที่ทุ่ทุ้งที่เน้นทางที่ถูกต้องสู่ความสุข แต่อีกกลุ่มก็อาจจะทำลายตลอดเวลา ข้อเท็จจริงก็คือว่า มีทั้งคนดีและคนไม่ดีในทุกสังคม”

นอกจากนี้ที่โรงเรียนจะมีนักเรียนรุ่นที่ผ่านมาแฉะเวียนมาบ่อยๆเมื่อรู้สึกตัวตนเองเริ่มอ่อนแอ มาซาร์ตแบบเตอร์ใหม่แล้วกลับไปสู่สังคมของตนต่อไป อย่างไรก็ตามนักวิจัยมีข้อสังเกตจากการพูดคุยกับนักเรียนในโครงการหลายคนยังมีอาการระแวง ไม่กล้าสู้หน้า อาจจะเป็นเพราะเขาอาจจะยังมีความรู้สึกว่าเขาทำผิด หรือสงสัยว่าผู้วิจัยมาสัมภาษณ์เขาทำไม ซึ่งความรู้สึกนี้ทางโครงการต้องพยายามมากขึ้นในการลดและลบความรู้สึกดังกล่าวจนกว่าพวกเขาจะมั่นใจว่า เขาไม่ใช่คนแปลกในสังคมเพราะคนดีไม่ใช่คนที่ไม่เคยทำผิด

4.11 กระบวนการแนะแนวเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมในโรงเรียนฯ

4.11.1 เนื้อหาสาระการปฐมนิเทศในการแนะแนว

ก. ความศรัทธาที่เข้มแข็งและความสุข เริ่มต้นด้วยการสร้างศรัทธาในศาสนาอิสลาม คือ การทำให้เยาวชนรำลึกถึงศรัทธาต่ออัลเลาะห์อย่างสูงสุด เมื่อเกิดศรัทธาแล้วพวกเขาจะกลัวบาป กลัวต้องตกนรกเพราะการเสพยา และในขั้นต้นจะให้เขาได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความสุขของมนุษย์ 3 เรื่อง คือ

ความสุขประการที่ 1 ได้แก่ การออกกำลังกาย ทำให้มนุษย์มีความสุขเนื่องจากทางทฤษฎีกล่าวไว้ว่า เมื่อออกกำลังกายจนเหงื่อออกมาถึงเวลาหนึ่ง มนุษย์จะรู้สึกมีความสุขเพราะสาร Endorphin หลั่ง

ความสุขประการที่ 2 ได้แก่ การทำให้เป็นสมาธิ โดยยกตัวอย่างได้ะอิมามหรือคนแก่ ๆ ในชุมชน ที่แม้ไม่ได้ออกกำลังกาย แต่ก็มีความสุขได้ สามารถอยู่ในมัสยิดได้เป็นชั่วโมงๆ เพราะเขามีสมาธิในการทำละหมาด ซึ่งการทำสมาธิก็ทำให้ Endorphin หลังได้เช่นกัน

จากนั้นให้เยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการได้ลองปฏิบัติ ทั้งการออกกำลังกายและการทำสมาธิทำให้เยาวชนได้รู้สึกจริงๆ และปฏิเสธไม่ได้ต่อความสุขที่เกิดขึ้นนั้นและเข้าใจว่าทำไมผู้เคร่งศาสนาจึงมีความสุข

ความสุขประการที่ 3 ก็คือการเสพยาเสพติด เมื่อเสพยาแล้วยาเสพติดจะไปกระตุ้นให้ร่างกายหลั่งสารตัวหนึ่งซึ่งสารตัวนั้นจะไปกระตุ้นให้สาร Endorphin หลั่งได้ ผู้เสพยาจึงรู้สึกมีความสุข แต่เมื่อกระตุ้นมากๆ จะมีโทษทางสมอง และจะต้องการเสพยามากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าไม่เสพยาจะหงุดหงิด ให้เยาวชน ได้เรียนรู้และตระหนักจากประสบการณ์ของเขาเอง คนที่เคยลองเสพยามาก่อนก็จะยอมรับและปฏิเสธไม่ได้

จะเห็นว่าการมีความสุขจากการออกกำลังกาย และการทำสมาธินั้นไม่มีโทษเลย แต่ยาเสพติดนั้นทำให้เกิดโทษต่อร่างกายตามมา และในจุดนี้เองจึงโยงเข้ามาสู่เรื่องการให้รำลึกถึงคำสอนของศาสนาอิสลาม ทำไมการเสพยาเสพติดเป็นบาป ต้องตกนรก มีเหตุผลอย่างไร โชคดีที่เขายังไม่ไปถึงจุดที่ สายเกินไปของการเสพยาเสพติด โชคดีที่เขาได้มีโอกาสมาพบกับโครงการญาลันนันบารูเสียก่อน ที่ผ่านมามีเยาวชนที่เสพยาจำนวนมากไม่มีความรู้เรื่องศาสนาที่ดีพอ บางคนไม่เคยทำละหมาด จึงต้องพยายามสร้างกระบวนการคิดให้เยาวชน ต้องอธิบายให้เกิดการยอมรับในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญได้แก่

ข. การเกิด คนเราเมื่อเกิดมาได้ร่างกายย่อมบริสุทธิ์ เมื่อโตขึ้นก็ต้องได้อาหาร น้ำและอากาศที่บริสุทธิ์ ถ้าสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์เข้าไปในร่างกายก็จะเป็นไม่บริสุทธิ์ด้วย ย่อมเป็นบาป

ค. บาป คือ อะไร ศาสนาอิสลามมีการอบรมสั่งสอนกันมาตั้งแต่ระดับตาดูโลกนี้และโลกหน้า ว่าพระเจ้าให้มนุษย์เกิดมาเพื่อทำอิบาดะห์หรือการทำความดีให้สูงสุดในโลก ดุนยา (โลกนี้) เพื่อเลือกทางไปสู่โลกหน้า (อาคิเราะห์) ซึ่งมีอยู่ 2 ทางเลือก คือ ถ้าเลือกไปสวรรค์จะได้อยู่กับพระเจ้า และถ้าไปนรกจะมีแต่ความทุกข์ร้อนลำบาก และเมื่อเลือกแล้วจะต้องอยู่ตลอดไปไม่มีโอกาสได้กลับมาอีก ฉะนั้นโลกดุนยานี้เป็นโอกาสเดียวที่เราสามารถเลือกได้ว่าโลกหน้าจะไปเกิดอย่างไร ความเชื่อนี้ทำให้คนกลัวไปนรกกันมาก จึงต้องนำความเชื่อนี้มาสร้างศรัทธา โดยสร้างเป็นกระบวนการว่า ที่ผ่านมามีเยาวชนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กินอาหารที่ผิด การดื่ม และสูดอากาศหายใจที่ไม่บริสุทธิ์เข้าไปนั้นเป็นการทำผิด ใช้ชีวิตที่ผิด มาโดยตลอด เพราะเด็กเกิดมาบริสุทธิ์ ต้องบริสุทธิ์แต่สิ่งที่บริสุทธิ์ อาหาร น้ำ อากาศ เพื่ออายุที่ยืนยาว ยิ่งอายุยืนยาวมาก ยิ่งมีเวลาในการทำความดีมากเพื่อส่งสมไว้ไปโลกหน้า แต่หากเราเลือกกิน ดื่ม และสูดอากาศที่ไม่บริสุทธิ์โดยเจตนา ย่อมทำให้เป็นโรคภัยไข้เจ็บ จึงมีโอกาสทำความดีได้น้อย ชัดใจของการของ พระเจ้าจึงเป็น **“บาป”**

ในการอบรมครั้งแรกจะยกกรณี **“บุหรี”** เป็นสิ่งเสพติดที่เยาวชนส่วนใหญ่ชอบ เป็นการสูดอากาศที่ไม่บริสุทธิ์ ซึ่งพระเจ้าไม่ได้กำหนดให้สูบแต่เราตั้งใจสูบเอง จึงมีการให้เยาวชนทำ **“ฟัตวา”** เพื่อช่วยกันตีความให้มีความเห็นเป็น 1 เดียวกันว่า การสูบบุหรี่เป็นการ **“ฮารอม”** ด้วย เหตุผลข้างต้นและโยงไปถึง กระเทียม กล้วยา ยาเสพติดทุกอย่างจึงเป็นบาป เป็นสิ่งที่พวกเขาทำผิดมาตลอด จากนั้นจึงให้ความรู้และสร้างความคิดเรื่องยาเสพติดเพิ่มเติมได้แก่ สาเหตุว่าทำไมคนจึงติดยา ให้ความรู้เรื่องโทษพิษภัยของยาเสพติด แล้วให้ข้อคิดให้เขากลับตัว หรือ สำนึกผิดเรียกว่า **“เตาบะห์”** ซึ่งมีบัญญัติไว้ในศาสนาอิสลามว่า อิสลามให้อภัยในสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้วเสมอ ถ้าผู้นั้นได้สำนึกผิดอย่างจริงใจเพื่อให้ชีวิตมีโอกาสเริ่มต้นใหม่ไปสู่ทางนำของชีวิต

กิจกรรมที่สำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งคือการทำให้เกิดการรำลึกถึงความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูกจนทำให้เกิดจิตสำนึกที่จะกลับตัวไม่กระทำผิดให้ แม่ต้องเสียใจอีก แล้วให้ลูกเขียนจดหมายถึงแม่ ทำใหวันส่งตัวกลับลูกได้กอดแม่ ได้บอกรักแม่ และพร้อมที่จะกลับตัวเป็นคนดีเพื่อแม่ ในเส้นทางสายใหม่ “ญาลันนันบารู”

4.11.2 หลังจากนั้นจะมีการละลายพฤติกรรมผู้ร่วมโครงการฯโดยมีวิธีการดังนี้คือ

1) ท่องกลอน

ความผิดพลาดพลั้ง ครั้งนั้นหน่า จงคิดว่าเราฝันร้ายไป

มีคนคอยห่วงใย ให้อภัยจากร้ายเป็นดี

ล้มแล้วลุกใหม่ จงตั้งใจก้าวต่อไป มั่นในศักดิ์ศรี

พลาดพลั้ง ความหวังยังมี คิดดี ทำดี แล้วก้าวต่อไป

2) ร้องเพลง ซึ่งเนื้อหาเพลงละลายพฤติกรรม มีดังนี้

ไม่เอาอีกแล้ว เตอะเซเตอะ

ไม่เสพอีกแล้ว เตอะเซฮิสะเตอะ

ไม่ลองอีกแล้ว

โอ ไซ้ ยาเซพติด โอดาเตอะห์

หากเขารู้ว่าเสียเวลา เขาหลงติดยา เขาว่าเสียอนาคต

สมองฝ่อ ความเพียรเริ่มลด เงินทองก็หมด ก็แอบซื้อเสพยา

(ซ้ำ) ไม่เอาอีกแล้ว เตอะเซเตอะห์

หยาดเหงื่อเพื่อให้ลูกได้ศึกษา พ่อไปหาเงินมา ส่งให้ลูกได้เล่าเรียน

พึ่งยาเสพติด ไม่คาดขาดชีวิตเขียน ข้างหน้าการเรียน ไปคบเพื่อนเสพยา

(ซ้ำ) ไม่เอาอีกแล้ว เตอะเซเตอะห์

(ซ้ำ) สี่คุณร้อย ทั้งคอลอมคอแลม ไบกระท่อมกระแท่ม ทั้งกัญชายาแก้ไอ

ทั้งยาบ้า ยาอี ยาไอซ์ ยาเสพติดทั้งหลาย ทำลายอนาคตเรา

(ซ้ำ) ไม่เอาอีกแล้ว เตอะเซเตอะห์

(ซ้ำ) สี่คุณร้อย ทั้งคอลอมคอแลม ไบกระท่อมกระแท่ม ทั้งกัญชายาแก้ไอ

ทั้งยาบ้า ยาอี ยาไอซ์ ยาเสพติดทั้งหลาย ทำลายอนาคตเรา

(ซ้ำ) ไม่เอาอีกแล้ว เตอะเซเตอะห์

3) แนะนำตัว รู้จัก เข้าใจ ร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Ta'arruf tafahum ta'amul ta'awun)

4) ปรับมือตามคำบอก/สั่ง

5) ธรรมบันเทิง ธรรมโอสถ

6) กล่าวลาฮิลาฮะฮิลลัลลอฮุ

7) ปฏิญาณ เตอะเซเตอะห์ เตอะเซตีอราเตอะห์ ดาเตอะห์ เราสู้ (พร้อมๆกัน)

8) จัดกลุ่ม

4.11.3 ประเภทของการแนะแนว

จากที่ได้สังเกตกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดจะใช้กระบวนการแนะแนวกลุ่ม (Group Counseling) เป็นส่วนใหญ่ กระบวนการเริ่มต้นที่ครูแนะแนวอธิบายให้นักเรียนได้รู้จักตัวเองว่ามาจากไหน บอกถึงอสุจิและความมหัศจรรย์ของการสร้างมนุษย์ที่ได้กล่าวในอัลกุรอาน บอกถึงความยากลำบากของแม่ในการให้กำเนิดทั้งที่คลอดปกติและด้วยการผ่า ให้ดูวิดีโอการคลอดทั้งสองชนิด บอกถึงหลักคำสอนของศาสนาที่ให้กำเนิดและทำดีต่อพ่อแม่ สอนเกี่ยวกับฟิตรีฮะห์(ความบริสุทธิ์) ของมนุษย์ หมายถึงมนุษย์ทุกคนเกิดมาบริสุทธิ์ แต่พ่อแม่เป็นผู้ทำให้เขากลายเป็นยิว เป็นคริสต์และผู้บูชาไฟ อย่างไรก็ตามอัลลอฮ์ได้ให้สมองแก่มนุษย์ มนุษย์มีศักยภาพ มีสมองให้คิดใคร่ครวญในการที่จะเลือกทางเดินของชีวิต และหากเดินผิดพลาด อัลลอฮ์ยังให้อิสรภาพ (ขอลูแก่โทษ) อีกด้วย

4.11.4 ห้องเรียนวิถีอิสลามและเนื้อหาในการแนะแนว

ยึดหลักปฏิบัติตามหลักศาสนาบนพื้นฐานความศรัทธาและให้มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เยาวชนจะมาฝึกปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ถูกต้องบนพื้นฐานคัลยาการแสวงบุญ โดยเป็นวิถีชีวิตประจำวันตามซุนนะห์นับตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน

วิถีอิสลามประจำวันนักเรียนญาลันนันบาร์ ทางสายใหม่

- 04.00 ตื่นนอนเตรียมตัวละหมาด
- 04.20 ละหมาดสุนัตเตาเบห์ /ตะฮัจญุด/อ่านอัลกุรอาน
- 05.20 ละหมาดสุนัตก่อนซุบฮิ/ละหมาดซุบฮิ
- 05.35 อ่านกุรอาน/กล่าวซิกรุลลอฮ์
- 06.35 ทบทวนบทบาทและหน้าที่ในชีวิตประจำวันเพื่อสำนึกถึงความดีที่ต้องทำ
- 06.50 ละหมาดอิสเราะห์ รับวันใหม่
- 07.00 ทำความสะอาด ที่พัก ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องครัว เป็นต้น
- 07.30 ทำภารกิจส่วนตัว และรับประทานอาหารเช้าพร้อมกับครอบครัว
- 08.00 บริจาคทาน/ศอดาเกาะห์ประจำวัน
- 08.30 ปฏิบัติหน้าที่ และงานที่รับผิดชอบ/เรียนหนังสือ
- 12.00 รับประทานอาหารกลางวัน
- 12.30 ละหมาดสุนัตก่อนซุฮรี/ละหมาดซุฮรี ละหมาดสุนัตหลังซุฮรี
- 13.00 ปฏิบัติหน้าที่ และงานที่รับผิดชอบ/เรียนหนังสือ
- 16.00 ละหมาดสุนัตก่อนอัสนี/ละหมาดอัสนี
- 16.30 ออกกำลังกาย
- 18.00 รับประทานอาหารเย็นพร้อมครอบครัว
- 18.50 ละหมาดสุนัตก่อนมัฆริบ/ละหมาดมัฆริบ/ละหมาดสุนัตหลังมัฆริบ
- 19.00 เรียนศาสนา/ฝึกบทสวดดุอาประจำวัน
- 19.50 ละหมาดสุนัตก่อนอิชาอ์/ละหมาดอิชาอ์/ละหมาดสุนัตหลังอิชาอ์
- 20.10 ตะลิมคุณค่าของศาสนา ให้ครอบครัวร่วมฟัง
- 20.50 เตรียมนอน /ละหมาดสุนัตเตาเบห์/เตาเบห์

How ? อย่างไรนั้นคือมนุษย์ต้องใช้ชีวิตตามครรลองอิสลาม ดำเนินตามแนวทางที่ได้บัญญัติไว้ในอัลกุรอานและอัลหะดีษ นำอิสลามเป็นวิถีชีวิต

- 3) ส่งเสริมให้ระลึกถึงความตายอย่างสม่ำเสมอ
- 4) ชีวิตคือการทดสอบ
- 5) หน้าที่ของมนุษย์
- 6) เป้าหมายของชีวิตมนุษย์
- 7) เตาฮีด (ศรัทธาในเอกะของพระเจ้า)
- 8) เตาบะห์ (การขอลูแก่โทษ)
- 9) ตะวัญญู (ตั้งใจมั่น)
- 10) ตะฮัจญุด (การละหมาดในเวลากลางคืน)
- 11) ตะวักักลี (การมอบหมายต่ออัลลอฮ์)
- 12) อิสติกอมะห์ (ทำดีอย่างต่อเนื่อง)
- 13) ความดีที่เป็นสากล เช่นการกตัญญูรู้คุณ

ทุกวันนี้นักเรียนต้องนั่งตะวัญญู (ตั้งใจมั่น) คือการนึกถึงอดีตที่ผ่านมาและเคาะหัวเบาๆพร้อมกล่าวว่า สมอโดนทำลายแล้ว ๆ แต่พวกเรายังสามารถเตาบัต (ขอลูแก่โทษ) ได้ ครูแนะแนวหรือพี่เลี้ยงจะให้ฟังอนาซีดและถอดความหมายของเพลงอนาซีดให้นักเรียนได้เข้าใจ เดิมทีการอบรมจะใช้เวลา 7 วัน 6 คืน แต่ขณะนี้ได้เพิ่มจำนวนวันเป็น 10 วัน เนื่องจากทางกรมแพทย์พบว่าเพียง 7 วันไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพยาให้ได้ผลได้¹⁷ และในวันสุดท้ายที่มีการส่งมอบตัวนักเรียนสู่อ้อมกอดของผู้ปกครอง ทางโรงเรียนจะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและมารับตัวตนเอง โดยที่นักเรียนไม่ทราบมาก่อน ทำให้นักเรียนหลายคนเผลอเข้ากอดพ่อแม่ทั้งที่ไม่เคยกอดกันเลยตลอดอายุที่มีอยู่ โรงเรียนจะสื่อสารสาระสำคัญของการส่งมอบตัวครั้งนี้ว่าพวกครูรักและห่วงใยนักเรียน หากท้อแท้เมื่อไรกลับมาที่โรงเรียน มาหาครูได้ และจะโอบกอดศิษย์ที่ร่วมโครงการทุกคน และต่อไปเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่จะต้องดูแลพัฒนาบุคลิกภาพบุตรหลานให้เป็นคนดีของสังคม ไม่หวนกลับไปพึ่งพายาเสพติดอีก บรรยาการการฝากฝังและความหวังที่ครูแนะแนว พี่เลี้ยง มีต่อชาวญาลันนันบารู ทำให้ทุกคน น้ำตาคลอ เศร้า และส่วนใหญ่ก็จะร้องไห้

ระหว่างกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตั้งแต่วันแรกถึงวันที่สาม ครูสามารถที่จะจำแนกได้ว่าการติดยาของผู้เข้าร่วมการอบรมอยู่ในระดับใด หากเกิดการเยียวยาด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก็ต้องส่งตัวไปบำบัด ที่ตกไปจะมีวิธีการรักษาทางศาสนา อย่างไรก็ตามการตัดสินใจอยู่ที่ผู้เสพยาและผู้ปกครอง จะไม่มีการบังคับแต่ประการใด ส่วนมากนักเรียนก็มีใจสู้พยายามจนสามารถ ลด ละ เลิกได้ในที่สุด แต่บางคนก็ขอกลับบ้านเลยก็มี

หลังจากจบไปแล้วแต่ละรุ่นจะมีชมรมในหมู่บ้านของตนและหากว่าในหมู่บ้านไม่มีก็สามารถเข้าเป็นสมาชิกของชมรมหมู่บ้านใกล้เคียงได้ เรียกว่าเข้าเป็นสมาชิกชมรมญาลันนันบารูแบบเต็มตัวอย่างเป็นทางการ

4.11.5 ศาสนบำบัด

จะใช้กิจกรรมทางศาสนา เช่นละหมาดห้าเวลาต่อวัน ละหมาดตอนกลางคืน ถือศีลอดสุนัต ซิกิร และการตะวัญญู ใช้ห้องเรียนวิถีอิสลามเป็นเวลา 72 ชั่วโมง จากนั้นก็จะมีกิจกรรมตระวะห์สัจญะ การเอี้ยะติกาฟ และการประกอบพิธีฮัจญ์ ทุกปีทางโรงเรียนจะมอบทุนทำฮัจญ์ ณ นครมักกะห์ โดยคัดเลือกจากผู้เข้าโครงการ ที่สามารถ

¹⁷ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบารู สุทางสายใหม่ อับบาส อิบรอฮีม วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 10.35 น

เอาชนะยาเสพติดได้ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่หวนกลับไปที่เคย บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม เป็นหัวหน้าชมรมญาลันฯ ที่มีบทบาทในการเชิญชวนเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง

ทุนฮัจญ์นี้เริ่มต้นเมื่อปี 53 ซึ่งได้มอบจำนวน 2 ทุน แต่ในปี 2554 ไม่มีทุนฮัจญ์เนื่องจากจำนวนผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ของประเทศไทยเกินโควตาที่กำหนด

1. **การละหมาดห้าเวลาต่อวัน** รวมกับตะฮัจญุด (ละหมาดตอนกลางคืน) สามครั้งต่ออาทิตย์ ทำให้ใจของนักเรียนเชื่อมโยงอยู่กับอัลลอฮ์เจ้าของชีวิตของพวกเขาได้อย่างดี เยาวชนเหล่านี้ตระหนักถึงสิ่งที่จะได้รับและต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเขาบนโลกนี้ในโลกหน้า
2. **การเตาบัต** เป็นอีกวิธีที่ทางโรงเรียนสอนให้สำนึกบาปแล้วขออภัยโทษ ทุกคนพลัดพลั้งได้ แต่ขอให้กลับเนื้อกลับใจไม่ทำอีก เลี้ยวกลับสู่ทางแห่งความดี
3. **ศุอา** ให้อัลลอฮ์ชี้ทางนำที่เที่ยงตรง ตลอดเวลาทั้งในยามทุกข์และสุข ให้ถือว่าเป็นศาสนกิจ เป็นการทำความดีอีกประการของคนมุสลิม
4. **เปิดเพลงอนาฮีด** หากเป็นภาษาอังกฤษก็จะแปลความหมายและชี้ถึงสาระสำคัญของเนื้อหา เป็นต้น

นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาคุณภาพถูกจัดเป็นวิถีชีวิตในแต่ละวันซึ่งพวกเขาญาลันฯเรียกว่าห้องเรียนวิถีอิสลาม

4.12 การตอบรับจากสังคม

ทางโรงเรียนได้เคยต้อนรับกลุ่มผู้มาเยี่ยมเยียนจากผู้ทำรายการโทรทัศน์ อัลจาซีรา ซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ที่น่าภาคภูมิใจว่า มีผู้สนใจโดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ที่มีความน่าเชื่อถือของข่าวสารและชาวมุสลิมทั่วโลกบริโภคข่าวสารจากช่องทางนี้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ได้เคยมีกลุ่มผู้มาเยี่ยมเยียนจากรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย และคณะจากประเทศบรูไนก็เคยมาศึกษาดูงานที่โรงเรียนเช่นกัน ความสนใจของพวกเขาคือมุสลิมเป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยแต่มีโครงการเยียวยาผู้ติดยาเสพติดภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล ภายใต้การดูแลของกองอำนวยการรักษาความมั่นคง และเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแบบอิสลาม นอกจากนี้เหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ก็เป็นสิ่งที่มุสลิมทั่วทุกมุมโลกให้ความสนใจอยู่เช่นกัน

4.13 อุปสรรคและปัญหา

ทีมงานโรงเรียนญาลันนันบาร์บอกว่าสถานที่ยังไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนที่ไม่พร้อมที่จะกลับไปยังสังคมเดิมของตน ด้วยภาวะที่จิตใจยังไม่เข้มแข็ง บางคนก็ขอยู่ออกเพื่อช่วยงานโรงเรียน หรือบ้างก็กลับบ้านแต่มาใหม่เมื่อรู้สึกไม่ไหวใจตัวเอง แต่ก็อยู่ได้แบบพอเพียง นอกจากนี้มีผู้เสพยาหญิงเป็นจำนวนไม่น้อยที่กำลังต้องการการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเยียวยาเช่นกัน แต่ว่าขาดซึ่งสถานที่ ที่รองรับเฉพาะพวกเขา เพราะกิจกรรมไม่สมควรปะปนกับผู้เสพยาชาย อีกทั้งไม่มีนักแนะแนวที่เป็นผู้หญิง ยังขาดบุคลากรส่วนน้อยอยู่

ด้านงบประมาณในส่วนของการจัดหาอาหารเฉลี่ยวันละ 195 ต่อคน และชาวค่ายมีรุ่นละ 30-40 คน ทางโรงเรียนต้องใช้จ่ายอาทิตย์ละ 1,165 บาทต่อคน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องแบกเป็นภาระพอสมควร รัฐบาลทุ่มเทให้การสนับสนุนเพื่อให้โครงการได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สำเร็จ ซึ่งต้องใช้เงินงบประมาณมหาศาลเช่นกัน ทางโรงเรียนก็พยายามทำหน้าที่ให้ดีที่สุดในทุกๆรุ่นที่เข้ารับการอบรม

นอกจากนี้ยังมีความลำบากในการจัดกิจกรรม หากว่ารุ่นไหนที่ชาวค่ายนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน เนื่องจากว่าห้องเรียนวิถีอิสลามก็จะไม่เหมาะสมกับชาวค่ายที่เป็นพุทธศาสนิก ทำกิจกรรมร่วมกันได้ในกิจกรรมที่เป็นความดีสากลเท่านั้น

การแนะแนวให้คำปรึกษาส่วนใหญ่ก็จะเป็นในรูปแบบกลุ่ม ส่วนการแนะแนวเป็นรายบุคคลค่อนข้างน้อย ผู้บริหารยอมรับว่า นักแนะแนวไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านจิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา ไม่เคยศึกษาดูงานจากที่อื่นๆ และขาดการอบรมเพิ่มศักยภาพการเป็นนักแนะแนว เขากล่าวว่ามีสถานที่หนึ่งที่น่าสนใจคือมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศอินโดนีเซียที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเยียวยาบำบัดผู้ติดยาโดยเฉพาะและใช้รูปแบบอิสลามอย่างครอบคลุมซึ่งเป็นสถาบันการศึกษา และใช้ระยะเวลายาวนานในการดูแลปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

4.14 ชาวญาลันนันบาร์หลังจากจบค่าย

เมื่อผ่านค่ายอบรมเยาวชนจะรวมกลุ่มคนจัดตั้ง ชมรมญาลันนันบาร์ ที่หมู่บ้านและมีกองทุน บัณฑิตมาลงกองทุนนี้เริ่มต้นจากความศรัทธาของสมาชิกในการร่วมบริจาคเงินเข้ากองทุน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม ต่างๆ ของชมรม ชมรมญาลันนันบาร์มีที่ประสบความสำเร็จและมีที่ล้มเหลว ชมรมต้องการสมาชิกที่มีจิตสาธารณะ บัณฑิตมาลงก็ต้องมั่นคงเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรม จะมีเงินอุดหนุนจากทางโครงการส่วนหนึ่งคือเดือนละ 4,500 บาท

ภายในชมรมจะมีการส่งอบรมเศรษฐกิจพอเพียง ตะวันขึ้นแล้วรู้ เจริญชนทำดี ห้ามปรามการทำชั่ว กิจกรรมครอบครัวชาวญาลันนันบาร์ จัดค่ายหลักสูตรการเป็นผู้นำ ส่งเข้าร่วมโครงการทำดีมีอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมความรักความเข้าใจระหว่างพ่อแม่และเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้วให้เป็นลูกที่ดีต่อไป

นอกจากนี้เมื่อถึงเดือนรอมฎอนของทุกปีจะรณรงค์ส่งเสริมให้ชาวญาลันนันบาร์ทุกคนได้ เจริญดีกาฟในมัสยิดของชุมชนตนเองกำชับแข่งขันกันทำความดี ขอลูแก่โทษ เป็นเวลาแห่งการขอข่าระบาป และการเกลาจิตให้บริสุทธิ์

กีฬาชาวญาลันนันบาร์ ก็จัดขึ้นในทุกปีเพื่อกระชับสัมพันธ์ระหว่างชาวญาลันนันบาร์ ครูแนะแนว ผู้ประสานงาน และพี่เลี้ยงให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จุดประสงค์ระยะยาวคือเพื่อมีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลาเพื่อติดตามและประเมินผล

การเลือกสมาชิกชาวญาลันนันบาร์เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ที่นครมักกะห์เป็นการให้แรงเสริมแก่ชาวญาลันนันบาร์ในการแข่งขันกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น เพราะถือเป็นรางวัลสูงสุดในโลกนี้ให้กับผู้ประกอบความดี และเป็นคนดี

4.15 ชาวญาลันนันบาร์ที่ไม่มีชมรมหลังจบค่าย

สำหรับชมรมที่ประสบความสำเร็จนั้นกิจกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นก็จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามในส่วนของพฤติกรรมหลังจากจบการอบรมของสมาชิกชมรมที่ล้มเหลวนั้นเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงและต้องการแนวทางแก้ไข ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาชมรมฯ ที่ล้มเหลวดังกล่าวและค้นหาคำตอบของความล้มเหลวนั้นพบว่า เมื่อสัมภาษณ์ชาวญาลันนันบาร์เขตตำบลสะเตงนอก ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่าโครงการนี้ดีมาก สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลด ละ เลิกยาเสพติดได้ และสร้างอาชีพให้ นอกจากนี้ยังได้ความรู้ ได้อะไรดีๆ มากมายจากโครงการ อยากมีค่ายแบบนี้อีก ครู อุสตาซก็ดีกับพวกเขามาก ห่วงใยพวกเขา ร่วมโครงการญาลันนันบาร์อาสาทำความดีเพื่อสังคม ทำให้เขาอยากเป็นคนดี เขารู้สึกอบอุ่นมีกิจกรรมให้ทำตลอดเวลา สนุกและมีเพื่อนใหม่หลายคน มีเพื่อน มีครูที่รักและให้โอกาสพวกเขา คิดถึงทุกคนที่โรงเรียน แต่พอจบค่ายแล้วก็จบเลย เพราะต้องทำงานใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมเดิม

อย่างไรก็ตามหลังจากจบการอบรม กลับมาที่หมู่บ้านนี้ชาวญาลันไม่ถึงห้าคน ทำให้ไม่สามารถจัดตั้งชมรมได้ จึงต้องเข้าร่วมกับชมรมหมู่บ้านอื่น ทำให้ไม่มีชมรมเป็นของตนเอง หลังจากจบแล้วก็มีเจอบ้างก็ตอนที่พาชาวญาลันฯ หลายคนที่ไม่ได้เข้าชมรมเพราะไม่มีเวลาทำกิจกรรม ต้องทำงาน ในส่วนของความประพฤติหลังจากจบค่ายบางคน บอกกับเราว่า รู้เข้าใจภัยยาเสพติด แต่ก็สูบบุหรี่เหมือนเดิม สูบกับเพื่อนๆ ตอนจบค่ายใหม่ๆอยากละหมาด แต่ตอนนี้บางวันไม่ละหมาดเลย บางทีก็ละหมาดตอนขี้้น ละหมาดวันศุกร์และละหมาดวันรายอ ปอซอ(ถือศีลอด) ก็มี ขาดบ่อยๆ อยากเข้าค่ายอีก อยากมีชมรมญาลันฯ จะได้มีกิจกรรม ตอนนี้เยาวชนที่เสียยาแต่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการก็ เยอะ ไม่มีใครส่งตัวไป

ข้อเสนอแนะจากชาวญาลันฯที่ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมฯ เห็นว่าผู้ประสานงานควรมาติดตามให้สม่ำเสมอจะได้มีกำลังใจ อยากให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง ให้พวกเขาได้มีกิจกรรมดีๆ และที่สำคัญต้องให้ความสำคัญต่อการเลือกนักกีฬา และการให้ทุนประกอบพิธีฮัจญ์

4.16 ความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ที่ผ่านการอบรม (ไม่ได้เข้าชมรมฯหลังจบค่าย)

คณะผู้วิจัยมุ่งความสนใจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรมฯ เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าชมรมฯที่ประสบความสำเร็จนั้นมีกิจกรรมอะไรบ้าง และความคิดเห็นของผู้ปกครองและคนในชุมชนก็มักจะเป็นทางบวก จากการศึกษาและค้นหาคำตอบคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ญาติและเพื่อนบ้านของชาวญาลันฯที่เคยผ่านการเข้าค่าย

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นว่าการกลับมาใหม่ๆ ก็ดีมาก นิสัยใจคอมีการเปลี่ยนแปลง หลังจากได้เข้าอบรมดูเป็นคนสอนง่าย เชื่อฟังแม่ดี ช่วยแม่ทำงานด้วย นิสัยดีเคารพผู้ใหญ่ ช่วยเหลือแม่อย่างดี ไม่ได้ก่อความเสียหายอะไรในชุมชน ชยันละหมาด แต่นานๆไปคบเพื่อนคนเดิม ก็เริ่มเสพยาอีก แต่ดีตรงที่มีอาชีพ มีรายได้ ไม่สร้างปัญหาให้กับผู้อื่น ขอช่วยเหลือคน

ส่วนทางด้านเพื่อนเยาวชนในหมู่บ้านเห็นว่าถ้าจะให้ดีต้องมีคนคอยจัดกิจกรรมให้อย่างต่อเนื่อง ไฟจะได้ไม่มอด เยาวชนต้องใจแข็งเด็ดเดี่ยวถึงจะหยุดได้จริงๆ

ครูสอนศาสนาคนหนึ่งมีความเห็นว่าพวกเขารักดีแต่ขาดคนชี้นำ ส่วนใหญ่แล้วคนเราจะเห็นแก่ตัว ไม่ยอมเข้าใจคนอื่น ไม่ให้โอกาส เห็นว่าเคยติดยาก็ไม่ใส่ใจเห็นว่าเป็นขยะสังคม ก็เลยมีเยาวชนที่ประชดสังคม ทำตัวยังไม่ดี มัธยมก็ต้องมีบทบาทมากกว่านี้ ผู้รู้ศาสนา ผู้มีเงินทอง ต้องมาร่วมมือช่วยเหลือกัน ให้โอกาสและสร้างอาชีพ จะช่วยแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้ปกครองชาวญาลันฯรุ่น 361 ซึ่งมาเข้าร่วมพิธีมอบตัวหลังจบค่าย เขามาจากอำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี นับถือศาสนาพุทธ พูดกับเราว่า เขาเป็นพี่สาว เขาส่งน้องชายมาเข้าร่วมโครงการด้วยตนเอง พ่อแม่เสียชีวิตนานแล้ว เห็นเขาบอกว่าที่นี้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ อยู่ที่บ้านเหลวไหล มันคบเพื่อนไม่ดี เทียวเตรไวันๆ หวังว่ามันจะสำนึกและดีขึ้น กว่าเดิม แต่ก็ไม่รู้จะไปได้สักกี่วัน เพื่อนๆที่บ้านเที่ยวเตร่กันทั้งนั้น

เมื่อผู้วิจัยเจอกับคำตอบที่ค่อนข้างเอนเอียงไปในทางที่ค่อนข้างไม่แน่ใจในความยั่งยืนของพฤติกรรมที่เคยถูกปรับให้เปลี่ยน หรือเปลี่ยนไปแล้ว ทางคณะผู้วิจัยจึงพยายามค้นหาคำตอบโดยสัมภาษณ์ผู้นำศาสนาในชุมชนที่ไม่มีชมรมญาลันนันบาร์ เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลอีกระดับหนึ่ง นาย อิหม่าม นามสกุล มัสยิด (โต๊ะอิหม่ามสอง

ท่านที่ไม่ประสงค์ออกนาม) บอกกับพวกเราว่า เยาวชนมุสลิมเราส่วนใหญ่ไม่ชอบมัสยิด ไม่มาละหมาด ไม่มาฟังครูสอนศาสนา เห็นมากันอาทิตย์ละหน ก็ตอนวันศุกร์ แต่ว่าเดือนปอซอจะอยู่นอนที่มัสยิดกัน ที่เห็นมาละหมาดกันก็ผู้ใหญ่ คนแก่ทั้งนั้น ถ้าเป็นเยาวชนก็คนที่มีการศึกษาเท่านั้น ซึ่งก็มีไม่มาก ในส่วนของโครงการมัสยิดสถานใจนั้น ตอนเข้าอบรมผู้นำศาสนาก็ได้รับฟังคำสั่งว่าให้ช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยกัน แต่ไม่รู้ว่ามีมัสยิดสถานใจมีแบบไหน เขาทำอะไรกัน ที่ผู้นำศาสนาทำได้ตอนนี้คืออ่านคุตบะห์เกี่ยวกับบาปของการเสพยา การลงโทษในวันพืชมื่นชีพและบทบาทผู้ปกครองในอิสลาม ความจริงโต๊ะอิหม่าม คอติบ บิหลัน ก็มีงานหลักที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัวเพื่อเลี้ยงชีพอยู่เหมือนกัน แต่งานโต๊ะอิหม่ามก็เป็นงานของชีวิตมุสลิมในการห้ามปรามความชั่ว ถึงแม้จะต้องทำงานเลี้ยงชีพ แต่ถ้าหากมีคนที่เข้มแข็ง ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการมัสยิดสถานใจให้ดี พวกผู้นำศาสนาอาจจะช่วยได้ ทำงานเพื่อให้ความร่วมมือได้ ส่วนโครงการโครงการญาลันนันบาร์นั้นผู้ใหญ่บ้านรับผิดชอบ ทีมงานเขาจะเป็นผู้ส่งตัวเยาวชนไปเข้าอบรม และส่งไปกรุงเทพฯ ทำดีมีอาชีพต่อไป”

นาย บิหลัน นามสกุล อาซาน (ไม่ประสงค์ออกนาม) เห็นว่าชมรมที่ล้มเหลวเพราะไม่มีเงินกองทุนสนับสนุน เพราะชมรมฯต้องจัดกิจกรรม แล้วเยาวชนก็ต้องทำงานเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว บางคนก็ไม่ได้กลับบ้านไปทำงานต่างถิ่น บางคนก็ว่างงานด้วยซ้ำ ผมว่าน่าจะมีโครงการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับเยาวชนที่ไม่มีการศึกษาด้วย ความเป็นอยู่จะได้ดีขึ้น ผู้วิจัยถามต่อไปว่าทางรัฐให้เงินสนับสนุน 4500 บาทต่อเดือนแก่ชมรมฯ มีใช่หรือ คำตอบที่เราได้คือ อันนี้ไม่ทราบเหมือนกัน

จากคำบอกเล่าของผู้นำศาสนาผู้วิจัยพบว่าย่างขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (Communication Breakdown) ผู้นำศาสนายังไม่เข้าใจถึงหน้าที่ วิธีการ รูปแบบของการช่วยเหลือเยาวชนตกขอบดังกล่าว

4.17 ชมรมญาลันนันบาร์หมู่บ้านตะไละมีแย อำเภอรามัน จังหวัดยะลา (ตัวอย่างชมรมฯตายแล้วฟื้นใหม่)

ก. ความเป็นมาของชมรมญาลันนันบาร์

ชมรมญาลันนันบาร์ในหมู่บ้านตะไละมีแย ตั้งขึ้นหลังจากที่เยาวชนในหมู่บ้านได้เข้ารับการอบรมที่โรงเรียนญาลันนันบาร์ โดยมีการเลือกบุคคลในกลุ่มของเขามาทำหน้าที่ประธานชมรม และมีผู้ใหญ่ในหมู่บ้านเป็นที่ปรึกษา เริ่มแรกทางชมรมก็ได้มีการทำกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนเป็นผู้คิดค้นกำหนด แต่เมื่อเวลาผ่านไปนานๆ เยาวชนในหมู่บ้านก็เริ่มที่จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้ที่ประธานของชมรมก็ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม เมื่อมีการประชุมระหว่างชมรมญาลันนันบาร์จึงทำให้ชมรมในหมู่บ้านตะไละมีแยถูกตัดจากการให้งบประมาณสนับสนุนจากทางโรงเรียนญาลันนันบาร์ แต่ต่อมาโต๊ะอิหม่ามในหมู่บ้าน และผู้ใหญ่เห็นความสำคัญของชมรมญาลันนันบาร์ที่จำเป็นต้องมีเพื่อเป็นศูนย์กลางการรวมตัวของเยาวชน ซึ่งจะง่ายต่อการดูแลและควบคุม จึงพยายามประสานงานกับทางโรงเรียนญาลันนันบาร์และขอโอกาสกลับมาฟื้นฟูชมรมญาลันนันบาร์ใหม่ตามเดิม โดยมีการเปลี่ยนประธานชมรมคนใหม่ เนื่องจากคนเดิมนั้นไม่ค่อยมีเวลาในการบริหารจัดการชมรมฯและไม่เข้าร่วมกิจกรรม

ข. กลุ่มเป้าหมายของชมรมญาลันนันบาร์

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกในชมรมญาลันนันบาร์ในหมู่บ้านตะไละมีแย ส่วนใหญ่คือเยาวชนที่ได้ผ่านการอบรมที่โรงเรียนญาลันนันบาร์แล้ว อย่างไรก็ตามจากการสังเกตพบว่าเยาวชนที่มาอยู่ในชมรมฯ และบางครั้งก็ทำกิจกรรมร่วมกับชมรมฯ เป็นเยาวชนที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมแต่สนใจในกิจกรรมมาร่วมด้วยอย่างสม่ำเสมอ

ในส่วนของการควบคุมดูแลเยาวชนในชมรมเป็นหน้าที่ของที่ปรึกษาชมรมฯ ประเด็นเนื้อหาสาระของกิจกรรมคือจะเน้นหนักเรื่องการห้ามไม่ให้เยาวชนเข้าร่วมในกระบวนกรก่อความไม่สงบ หรือการเตือนให้อยู่ห่างๆ

กับบุคคลที่เป็นที่สงสัยในเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้ แต่ในเรื่องของการห้ามพัวพันกับยาเสพติด เช่น การดื่มน้ำกระท่อมนั้นจะไม่ค่อยเน้นหนักเท่าที่ควร ซึ่งควรที่จะห้ามปรามสิ่งเสพติดตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งชมรมชาวนาญาลันฯ คณะผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ว่าเยาวชนที่อยู่ในชมรมฯ ก็ยังคงมีการแอบดื่มน้ำกระท่อมและมีการสูบบุหรี่อยู่ให้เห็น

ค. กิจกรรมของชมรมญาลันนันบาร์

หลังจากที่เยาวชนได้ผ่านการอบรมจากทางโรงเรียนญาลันนันบาร์แล้วก็จะมีการตั้งชมรมญาลันนันบาร์ภายในหมู่บ้านเพื่อสานต่อกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และการปฏิบัติตัวให้เป็นพลเมืองที่ดีตามเจตนารมณ์ของทางโรงเรียนโครงการญาลันนันบาร์

ภายในชมรมญาลันนันบาร์นี้จะมีเยาวชนเป็นผู้บริหารจัดการกิจกรรมเองและมีโต๊ะอีหม่ามเป็นที่ปรึกษาบวกกับผู้รู้ ผู้ใหญ่บ้านคอยให้คำปรึกษาในปัญหาต่างๆ

ทางโรงเรียนญาลันนันบาร์จะให้ความช่วยเหลือชมรมเป็นเงินสำรองในบัญชีธนาคารจำนวนเดือนละ 4,500 บาท โดยสมาชิกในชมรมจะต้องมีการสะสมสมทบทุนด้วยอีกทาง หรืออาจได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดี เงินในบัญชีมูลค่านั้นจะใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆของชมรม เช่น การช่วยเหลือสังคม การบูรณะมัสยิด หากทางชมรมไม่มีการทำกิจกรรมทำดีเพื่อสังคม หรือไม่มีการเคลื่อนไหว ไร้สมาชิก เมื่อผู้ประสานงานรายงานไปยังโรงเรียนญาลันนันบาร์แล้ว ก็จะถูกตัดในส่วนของเงินสมทบดังกล่าว

ง. บทบาทของชมรมญาลันนันบาร์บ้านตะลิมะมีเย

ทางชมรมจะมีการรวมตัวกันเพื่อฝึกอาชีพให้กับเยาวชน ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การเลี้ยงสัตว์ การทำการเกษตร เพื่อเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจของเยาวชนจากยาเสพติด และเหตุการณ์ความรุนแรง

นอกจากนี้ทางชมรมจะมีกิจกรรมให้เยาวชนได้ทำหน้าที่ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมด้วยการ ทำนุบำรุงสถานที่ต่างๆที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น มัสยิด โรงเรียนตาดีกา และสุสาน เป็นต้น

4.18 หลายคำถามที่มีคำตอบ

คำถามที่หนึ่ง คือนโยบายสำคัญของทางโรงเรียนโครงการฯ ที่ว่า “ไม่ยุ่งกับผู้ชาย ไม่มีเรื่องกับผู้เสพ” ดูเหมือนว่าจะตรงกันข้ามกับเป้าหมายของการนาซีฮัดในทัศนะอิสลาม คือมุสลิมต้องไม่เห็นดีเห็นงาม หรือไม่มีการยกเว้น กับการทำผิดไม่ว่ากรณีใดๆ คณะผู้วิจัยจึงได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ท่านอับบาสบอกกับเราว่า หมายถึงทางโรงเรียนญาลันนันบาร์เน้นแนวทางสันติ ความจริงมุสลิมเราต้องตักเตือนห้ามและปราบผู้ชายเช่นกัน อย่างไรก็ตามในหะดีษของท่านนบีได้กล่าวไว้มีใจความว่า “ให้ห้ามปรามการกระทำชั่วโดยอยู่บนพื้นฐานของอำนาจและความสามารถของแต่ละบุคคล” พวกเราไม่มีอำนาจตรงนั้น และจะมีฝ่ายที่รับผิดชอบโดยตรงด้านงานปราบปรามแล้ว อย่างไรก็ตามในฐานะที่เป็นมุสลิม เราก็มีความรู้สึกไม่เห็นด้วยและต่อต้านกับการกระทำดังกล่าว เพราะเป็นการกระทำที่เป็นบาป ทำลายมนุษยชาติ สิ่งที่ผู้บริหารและครูโรงเรียนญาลันนันบาร์ทำได้อีกคือการเรียกร้องสู่แนวทางที่ถูกต้อง เทียบตรง ปลุกจิตสำนึกของความเป็นมุสลิมที่ดี ปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนา¹⁸

¹⁸ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนญาลันนันบาร์ สู่ทางสายใหม่ อับบาส อิบรอฮีม วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2555 เวลา 10.35 น

คำถามอีกประการที่น่าสนใจก็คือว่า “การนาซีฮัดนอกมัสยิดทำกันอย่างไร” เพราะการนาซีฮัดนนั้นมุสลิมส่วนใหญ่จะปฏิบัติกันในมัสยิดเช่นตักเตือนหลังจากการละหมาดหรือโดยการอ่านคุฏบะห์ในวันศุกร์หรือการสอนอิสลามในตอนกลางคืนหลังละหมาดมัฆริบ ผู้บริหารตอบว่า คอนเซ็ปของการนาซีฮัดนนั้นคือ ศาสนา ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมการทำดีและห้ามปรามความชั่ว ให้หลักคำสอนของศาสนาเป็นวิถีชีวิตมุสลิม ศาสนาจึงไม่จำกัดเฉพาะในมัสยิด การนาซีฮัดตักเตือนจึงไม่จำกัดกรอบไว้เพียงในมัสยิดเท่านั้นแต่ต้องนำไปปฏิบัติในครอบครัว องค์กรต่างๆ และสถานศึกษา ใช้ได้ตลอดเวลาแต่ต้องดูความเหมาะสมด้วย โรงเรียนของเราก็ใช้การตักเตือนเป็นสำคัญ โดยอาศัยความรักความห่วงใยอย่างบริสุทธิ์ใจเป็นพื้นฐาน ส่วนผลสัมฤทธิ์นั้นเราต้องมอบหมายให้กับอัลลอฮ์ เราพยายามให้ดีที่สุด

และสามคือคำถามที่ว่าทำไมต้องใช้คำว่านะซีฮัต ไม่ใช่คำว่าตักเตือน แล้วนะซีฮัตกับตักเตือนมันต่างกันตรงไหน ความจริงคือ คำว่านะซีฮัตเป็นศาสนบัญญัติที่ปรากฏในอัลกุรอานและอัลหะดีษ และถือเป็นศาสนา นอกจากนี้คำว่านะซีฮัตเป็นภาษาอาหรับที่มีความหมายแตกต่างกับคำว่าตักเตือนในภาษาไทย เนื่องจากว่าคำว่านะซีฮัตมีรากศัพท์มาจากคำว่า *นุศฮา* ซึ่งแปลว่าบริสุทธิ์ ดังนั้นการตักเตือนในอิสลามเน้นหนักเรื่องความบริสุทธิ์ของผู้ทำการตักเตือน และเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นที่ต้องยึดถือปฏิบัติ หากการนะซีฮัตเพื่อหวังผลอื่นใด มิใช่เพื่อผลบุญจากอัลลอฮ์แล้ว อิสลามถือว่าจะไม่เกิดความเป็นสิริมงคล และการงานนั้นก็จะไม่ประสบความสำเร็จ ผู้ตักเตือนจึงต้องบริสุทธิ์ใจและรักห่วงใยผู้ถูกตักเตือนอย่างบริสุทธิ์ใจเช่นกัน จึงจะเห็นได้ถึงความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงหากเปรียบกับคำว่าตักเตือนในภาษาไทยที่ไม่มีเงื่อนไขดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

คำถามต่อไปที่น่าสนใจว่าโครงการโรงเรียนญาลันฯ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ประสิทธิภาพของการอบรมเป็นเช่นไร เพราะมีกระแสข่าวว่าโครงการนี้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และอาจจะต้องยกเลิกไป เราถูกบอกให้เข้าใจว่า โครงการนี้ก็จะยังดำเนินกันไปอย่างต่อเนื่องและพัฒนาต่อไป หน้าที่ของทางโรงเรียนคือต้องศึกษารูปแบบ วิธีการที่มีประสิทธิภาพต่อไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามและประเมินผลหลังจบค่ายไปแล้ว ศูนย์ประสานงานต้องทำงานให้หนัก การจัดกิจกรรมในชมรมต้องมีอย่างสม่ำเสมอ และที่สำคัญคือความร่วมมือร่วมใจในโครงการมัสยิดสนใจ ทางโรงเรียนคิดว่าการอบรมมีประสิทธิผลในระดับที่น่าพอใจอย่างยิ่ง พวกเขาสามารถ ลด เลิกได้ในเวลาของการอบรม นอกจากนี้ชาวญาลันฯ ที่จบค่ายส่วนใหญ่ จะขอให้มีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องที่ทางโรงเรียนเป็นห่วงคือหลังจบค่ายเพราะเรามีสถานที่ที่จำกัด และงบประมาณที่จำกัดเช่นเดียวกัน

ในส่วนของการบริหารจัดการกับชาวญาลันฯ ที่นับถือศาสนาต่างกันอย่างไรนั้น พบว่าทางโรงเรียนจะจัดกิจกรรมที่เป็นความดีสากล เช่นการกตัญญูรู้คุณ ทำบาปได้นรก ทำดีได้สวรรค์ การเป็นคนดี และจะแยกปฏิบัติศาสนกิจตามวิถีของแต่ละศาสนา

และคำถามสุดท้ายคือครูแนะแนวเป็นห่วงในความปลอดภัยหรือไม่ ทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “เป็นห่วง” ผู้วิจัยรู้ว่าต้องได้คำตอบเช่นนี้เพราะทุกคนย่อมรักชีวิตของตนเอง รักญาติพี่น้อง มิตรสหาย และครอบครัว มีหน้าที่ห้ามปรามความชั่วความเลวร้ายย่อมมีมากกว่าการใช้ให้ทำความดี เพราะการที่จะให้คนหนึ่งเลิกละสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่ดี ย่อมต้องพบกับการต่อต้าน ชัดขึ้นเป็นเรื่องปกติ แต่ต้องอดทน และค่อยเป็นค่อยไป ทุกการเปลี่ยนแปลงย่อมต้องการเวลา

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตวิทยาการแนะแนวให้คำปรึกษาเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม : ศึกษาโครงการโรงเรียน ญาลันนันบารู สุสันติสุข ค่ายสิรินธร จังหวัดปัตตานี สรุปผลการวิเคราะห์แยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

เยาวชนผู้เสพยาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประมาณสองแสนกว่าคน หรือหนึ่งครอบครัวหนึ่ง ใบกระท่อม ความเลวร้ายที่กำลังบั่นทอนสุขภาพะสังคมมลายูมุสลิม นี่คือนัยของสังคมในสามจังหวัดปัจจุบันที่ไม่ค่อยมีใครกล้ายอมรับ แต่มันได้กลายเป็นอัตลักษณ์ไปแล้ว แนวทางการแก้ไขทุกปัญหาต้องเน้นประชาชนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วม สำหรับประชาชนมุสลิมแล้วนี่คือหน้าที่ซึ่งเป็นศาสนบัญญัติที่เรียกว่า "ฮัด ดินุนนะซีฮัต" และเว้นแต่ผู้ที่ตั้งใจอย่างบริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์เท่านั้นที่จะมีความสุขกับงานนี้ ในภาคปฏิบัติมุสลิมทุกคนจำเป็นต้องปฏิบัติตามพื้นฐานของความรัก ความบริสุทธิ์ใจ ต่อพี่น้องร่วมศรัทธา ร่วมสังคมของเขาโดยมีเป้าหมายประสงค์เพื่อส่งเสริมความดี ห้ามปรามความชั่ว ตามวิถีที่ได้กำหนดโดยศาสนา คือกำหนดข้อควรปฏิบัติในการให้การตักเตือน หรือข้อเสนอนะซีฮัตที่คำพูดที่ตรงและสร้างสรรค์ ไม่ใช่เป็นการบั่นทอน จงตักเตือนด้วยสัจธรรมและขันติธรรม เพราะมุสลิมคือเรือนร่างเดียวกัน

2. แนวคิดและที่มาของโครงการญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สุสันติสุข

จากความปวดร้าวของสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งผลพวงของสินค้าไอทีที่ขายดิบขายดีที่ทำกำไรกันเท่าเทวณันมีความเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรงจึงเป็นที่มาของโครงการญาลันนันบารู ทางสายใหม่ สุสันติสุขนี้ ซึ่งหลักการและเหตุผลของการก่อตั้งโครงการนี้เพราะด้วยเหตุผลคือเหตุการณ์ความรุนแรงทางภาคใต้ ส่งผลให้กลุ่มเยาวชนจำนวนหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็น กลุ่มประชากรชายขอบของสังคม และเป็นเยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษา และเมื่อมองถึงการแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้ว กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ กลับไม่มีโครงการ หรือ กิจกรรมใดเข้าไปดำเนินการโดยตรง นอกจากนี้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ยังเป็นผู้ที่มีต้นทุนติดลบทางสังคมอีกด้วย ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้พร้อมที่จะถูกชี้นำไปในขบวนการก่อความไม่สงบได้ง่ายที่สุด จึงมีการดำเนินการเพื่อเยียวยาและช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

3. แนวทางการปฏิบัติของโครงการโรงเรียนญาลันนันบารู

เป็น ที่รู้กันดีว่าเยาวชนในสามจังหวัดประสบกับปัญหาความยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา และว่างงานกันมากอยู่แล้ว ยิ่งมาเจอปัญหาสุขภาพจิตกระหน่ำซ้ำเข้าไปอีก จึงเป็นเรื่องง่ายที่พวกเขาจะถูกใช้เป็นเครื่องมือ หรือตกเป็นเหยื่อในขบวนการบ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐ โครงการนี้ก็คือ "ญาลันนันบารู" ที่แปลว่า "ทางสายใหม่" ซึ่งไม่ใช่การบำบัดผู้ติดยา แต่เป็นการฝึกอบรมทำความเข้าใจกับเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อให้รู้ถึงภัยร้าย จะได้ "ลด ละ เลิก" การยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

วิธีการที่ ป.ป.ส. ใช้ก็คือการขับเคลื่อน "งานมวลงชน" โดย จับมือกับหน่วยทหารที่ทำงานในพื้นที่อยู่แล้ว เพื่อเจาะเข้าไปยังหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาด แต่งานมวลงชนดังกล่าวไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาหรือฝึกอาชีพตามที่ฝ่ายทหารดำเนินการอยู่ เพราะ "เป้าหมายนำ" เป็นเรื่องของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ฉะนั้นจึงต้องมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

เมื่อ เข็ชเรย์หมู่บ้านเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว ชุดปฏิบัติการก็จะเริ่มชักชวนเยาวชนที่เสพยา ตลอดจนเยาวชนกลุ่มเสี่ยงมาเข้าโครงการอบรมรุ่นละ 7 วัน เริ่มตั้งแต่ปี 2550 โดยการอบรมจะเป็นลักษณะ "เข้าค่าย" ใช้พื้นที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นสถานที่ฝึกอบรม

ถึง วันนี้การอบรมผ่านไปหลายรุ่น ปรากฏว่าประชาชนให้การตอบรับมาก เนื่องจากเยาวชนที่กลับไปยังชุมชนมีพฤติกรรมดีขึ้น ส่งผลให้เกิดกระแสการชักชวนเพื่อนๆ ที่เสพยาหรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยงให้มาเข้ารับการอบรมบ้าง ส่งผลให้เยาวชนที่เดินทางมาร่วมโครงการขยายพื้นที่กว้างออกไปเรื่อยๆ

ในส่วนของปัญหายาเสพติดนั้น เป็นปัญหาที่ชาวบ้านต้องการให้รัฐแก้ไขอย่างเร่งด่วน และหากรัฐบาลทำได้สำเร็จ ก็จะได้ใจชาวบ้านกลับมา ถ้าทำให้เด็กเกรงมาก ในชุมชนกลับมาเป็นคนดีได้ ความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่จะพลิกกลับ และโอกาสที่มวลงชนจะไหลกลับมาสู่อ้อมกอดของรัฐก็จะมีมากขึ้น

ล่าสุด ป.ป.ส. ต่อยอดโครงการ ด้วยการสร้าง "เครือข่าย" ของผู้ได้รับการอบรม เพราะต้องยอมรับว่าการฝึกอบรมเพียง 7 วันจะให้ตัดขาดจากยาเสพติด 100% นั้น เป็นไปไม่ได้เลย โดยเฉพาะหากในท้องถิ่นที่พวกเขาอาศัยยังมียาเสพติดระบาดอยู่ ดังนั้น ป.ป.ส. จึงเตรียมจัดการแข่งขันฟุตบอลรายการ "ญาลันนันบารู คัพ" โดย ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมแต่ละรุ่นไปรวมทีมกับเพื่อนๆ กลุ่มเสี่ยงหรือผู้เสพยาในพื้นที่ แล้วมาดวลแข้งกัน ประการหนึ่งก็เพื่อสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจให้กับเยาวชนในพื้นที่ จะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ขณะที่อีกด้านหนึ่งก็จะเป็นช่องทางดึงเด็กและเยาวชนที่ยังไม่ยอมเข้าร่วม อบรม มาเข้าโครงการ "ญาลันนันบารู"

หาก ทำให้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้รวมตัวกันมาแข่งขันฟุตบอลได้ ก็ไม่ยากนักที่รัฐจะส่งเสริมเรื่องฝึกอาชีพ และงานให้ทำในลำดับต่อไป สุดท้ายปัญหารากฐานของกลุ่มวัยรุ่นในสามจังหวัดก็จะได้รับการแก้ไข อันจะส่งผลดีถึงการคลี่คลายสถานการณ์ความรุนแรงได้ในที่สุดและโครงการนี้คือ "ญาลันนันบารู" ทางสายใหม่เพื่อเยาวชนสามจังหวัดได้

เป็นที่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าโครงการนี้ต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งจากภาครัฐ มวลงชน ผู้ปกครอง ผู้นำศาสนา หรือแม้แต่จากผู้ค้ายา เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สิ้นไป ปัจจุบันเราพบเห็นโปสเตอร์รณรงค์ด้านยาเสพติดด้วยประโยคว่า รักกัน เดือนกัน แสดงถึงการที่ต้องร่วมมือ ร่วมใจกันแก้ปัญหา เพราะเรารักกันและกัน

4. ที่มา เป้าหมาย และความหวังของโรงเรียนฯ ผ่านบทเพลงประจำโรงเรียน

บทเพลงประจำค่ายเพลงนี้ได้สื่อถึงที่มา เป้าหมาย และความหวังของโครงการอย่างชัดเจน ซึ่งเนื้อหาเพลงมีดังนี้คือ

“ ญาๆ ลันนันบารู	สู่ๆ เส้นทางสายใหม่
โอ้เด็กน้อยผู้ด้อยการศึกษา	ตกเป็นทาสยาเพราะไร้ความคิด
ข้ามันเพลินหลงเดินทางผิด	ลองที่ละนิดก็เลยติดเสพยา
จากนุหรืเริ่มที่ก็ปัญหา	ทั้งยาบ้าของมีนเมาเอาเข้าไป
สื่คุณร้อย ยาอี ยาไอซ์	ยาเลิฟ ยาร้าย ข้าได้ทดลอง
(เหตุผลและที่มาของโครงการญาลันนันบารู)	

ให้เธอลอง เธอเซฟ	ไม่เอา
ให้เธอขาย เธอค้า	ไม่เอา
ให้เธอลองฟรีๆ	ไม่เอา
บอกแล้วว่า	ไม่เอา
ญาๆๆ ลันนันบาร์	สู่ๆ เส้นทางสายใหม่

(เนื้อหาสาระที่ต้องการปลูกฝัง)

ไฉวันนี้สิลิมมันหมด	เพื่ออนาคตคงดูสุขภาพ
รอเพียงวันฝนไฉกลับมา	ชีวิตของข้ามันคงเปลี่ยนไป
มาวันนี้เริ่มชีวิตใหม่	ของเก่าทิ้งไปให้ลืมความหลัง

ขอเพียงเธอช่วยเติมเสริมพลัง เพื่อเป็นความหวังสร้างทางสายใหม่”

(เป้าประสงค์หรือปลายทางของโครงการชี้ทางสายใหม่)

5. การใช้ศาสนบำบัดควบคู่กับอำนาจรัฐและทรัพยากร (เงิน)

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโรงเรียนในโครงการญาลันนันบาร์ เป็นโรงเรียนที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ต้องการของผู้ปกครองมุสลิมใน จชต. โดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรหลานเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเสี่ยงยาเสพติด เป็นจุดเริ่มต้นดีๆ ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ทำให้เยาวชนที่ลุ่มหลงกับยาเสพติด กลับมามีชีวิตใหม่ อีกทั้งยังส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย นอกจากนี้เป็นการหาทางออกให้กับปัญหาความรุนแรงและแก้ไขปัญหาเสพติด รัฐกำลังสนับสนุนแนวคิดการแก้ปัญหาโดยการมุ่งพัฒนาคน โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นพลังสำคัญของประเทศชาติ การน้อมนำคำสอนของศาสนามาแก้ไขปัญหาเป็นแนวคิดที่ดีเช่นกัน เพราะความจริงคือยาเสพติดไม่กลัวกฎหมาย ไม่กลัวปืน ไม่กลัวใคร แต่กลัวศาสนา หมายถึงว่าหากบุคคลหนึ่งสามารถนำคำสอนของศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือหากผู้ปกครองสามารถเมลิตพัศุศรัทธา อบรมบุตรหลานให้ผูกพันกับศาสนกิจ หรือหากว่าครูสามารถปลูกฝังคุณลักษณะให้อยู่ในกรอบของศาสนาได้ ตามทัศนะอิสลามแล้วศาสนาจะเป็นป้อมปราการให้กับสิ่งเลวร้ายต่างๆ ในชีวิต อย่างไรก็ดีตามการใช้ศาสนบำบัดโดยมุสลิม (ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ) ในการแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียวไม่พอเพียง แต่การใช้ศาสนบำบัดร่วมกับอำนาจรัฐร่วมกับทรัพยากร (เงิน) จะส่งผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ความสำเร็จนั้นมิได้ผันตามจำนวนเงินและ อำนาจที่มี หากแต่ว่าทั้งสองยังคงจำเป็นเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ให้ราบรื่น อย่างไรก็ดีตามพึงควรระวังด้านลบเพราะถ้ามนุษย์ทำทุกอย่างเพื่อเงิน มันจะกลายเป็นจุดอ่อนของงานและเป็นอันตรายต่อสังคมโดยรวม

6. กระบวนการเยียวยาและพัฒนาคุณภาพเยาวชนมุสลิมในโรงเรียนญาลันนันบาร์

ทางโรงเรียนเลือกใช้กระบวนการน๊ะซีฮัตมาเยียวยาและพัฒนาคุณภาพเยาวชนมุสลิม ซึ่งเป็นรูปแบบและวิธีการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตมุสลิม รูปแบบนี้ได้ถูกคัดสรรมาใช้ นักแนะแนวตระหนักว่าเพียงพอเพราะแค่ความหวังดี เจตนาดีของผู้คิดค้นโครงการยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้รูปแบบให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของคนในพื้นที่อีกด้วย นอกจากนี้แล้วยังพบว่าโครงการโรงเรียนญาลันนันบาร์นี้ใส่ใจและให้ความสำคัญกับเรื่องคำสอนของศาสนาเป็นอย่างมาก หรือที่เรียกว่าใช้ศาสนบำบัด โดยผ่านกระบวนการพัฒนาคุณภาพมุสลิมคือห้องเรียนวิถีอิสลาม เป็นเวลา 9 คืน 10 วัน จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่าการพัฒนารูป

แบบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับศาสนบัญญัติให้มากที่สุด จากในตอนเริ่มต้นโครงการฯ ใช้ดนตรี เสียงเพลง ต่อมาก็ใช้ธรรมบันเทิง อนาคต อีกทั้งยังต้องการนักแนะแนวสตรีสำหรับผู้เสียเปรียบที่เป็นสตรี เป็นต้น

ในส่วนของกระบวนการพัฒนานุคลิกภาพตามวิถีอิสลามโดยนักวิชาการมุสลิมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนคือกระบวนการอัล-นะซีฮ์ฮ์นี้จะประยุกต์ใช้หลักการทางจิตวิทยา คือความบริสุทธิ์ใจเป็นพื้นฐาน เป็นการสานใจสู่ใจ¹⁹ นอกจากนี้ยังมีกระบวนการที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะคือการ SEARCH (ค้นหา)²⁰ (Hasan Langgunglung, ummatic paradigm, 1998) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือประสบความสำเร็จกับการจัดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทุกชนิดเช่นความเชื่อที่ผิดๆ เป็นต้น กระบวนการนี้เริ่มต้นด้วยตัว S: Study เป็นการศึกษา วิจัยสืบเสาะ ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ชัดเจนอันเป็นแนวทางในการวางแผนแก้ปัญหา ขั้นตอนต่อมาคือ E: Evaluation เป็นขั้นตอนของการประเมินความสำคัญ(Priority) ในการเรียงลำดับปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข ก่อนหลังตามความสำคัญ ตามด้วยขั้นตอนของ A: Acknowledge คือการยอมรับในความบกพร่องที่มี ด้วยการไม่หลอกตัวเอง หากแต่ต้องยอมรับความจริง ทั้งสิ่งที่เป็นข้อดีและข้อเสีย ในส่วนของข้อเสียนี้ต้องแก้ไข ปรับปรุง R: Reinforcement (Rewards and Punishment) การเสริมแรงด้วยการให้รางวัล ชื่นชมและยินดี ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการนี้คือการลงโทษก็ต้องการในกรณีที่สมควรต้องทำโทษ หากแต่มีขอบเขตที่ชัดเจนและเหมาะสม หลังจากนั้นก็คือ C: Change เปลี่ยนแปลงข้อเสียและความบกพร่องให้ได้ ส่วนสิ่งที่ดีย่อยุ่ต้องพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงและการอพยพจากสิ่งที่ไม่ดีสู่สิ่งที่ดีเป็นการทำงานที่ต้องการ H: Hold on คือการเปลี่ยนแปลงต้องการเวลาด้วยความอดทนและอดทนพอสมควรในการเปลี่ยน การวางแผน เตรียมการ มีวิสัยทัศน์ และการปฏิบัติที่เป็นระบบ เป็นสิ่งจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีกว่าเสมอ

ด้วยวัฒนธรรมอัล-นะซีฮ์ฮ์ มีเป้าหมายเพื่อนำผลสู่สังคมอัล-ตักวาต่อไป ซึ่งเป็นสังคมที่มุสลิมยำเกรงต่อพระเจ้าผู้ทรงสร้าง จากคำเขียนว่า (TAQWA) (มัสลิน มาหะมะ, 2552) อันสมบูรณ์ด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้ T: Tanggungjawab คือมีความรับผิดชอบในหน้าที่ทั้งที่เป็นในฐานะบ่าวของอัลลอฮ์ เป็นลูกของพ่อแม่ เป็นสามีหรือภรรยา และพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และมี A: Amanah นั่นคือการมีความซื่อสัตย์ในการดำรงชีวิต ซื่อสัตย์สุจริตในทุกการงานเพื่อหวังความโปรดปรานและสิริมงคลในชีวิตในโลกนี้และโลกหน้า ความศรัทธาในโลกหน้า (Hereafter) เป็นแรงจูงใจที่ดีสำหรับมุสลิมในการกระทำแต่สิ่งที่ดีเพื่อประสบผลสำเร็จในการพิพากษา (Judgement and accountability (Ihsan)) สำหรับการกระทำบนโลกนี้ ในส่วนของ Q: Quwwah คือการเสริมสร้างให้ประชากรมีศักยภาพในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม หลังจากนั้นติดตามด้วยคุณสมบัติ W: Wawasan ประชาชนที่มีการศึกษาที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทันทโลก ทันเหตุการณ์ ไม่ถูกหลอกโดยสังคมวัตถุนิยม หรือลัทธิบริโภคนิยม ที่ไม่รู้จักความพอเพียง แต่กลับเพิ่มระดับของการแข่งขันทุกขณะซึ่งทำให้ “คน” มีความเห็นแก่ตัว ไม่มีจิตสำนึกและกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ และอีกคุณสมบัติของผู้ที่ดีกว่าคือ A: Akhlak Mulia คือปัจเจกบุคคลที่เป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม จริยธรรมที่สูงส่ง มีเกียรติและเป็นที่ยกย่องของผู้พบเห็น สำหรับมุสลิมเขาต้องมีอัครลาคอิสลามียะห์ ตามบทบัญญัติอิสลาม ศาสนาจึงเป็นวิถีชีวิต และจริยธรรมเป็นวิชาชีพชีวิตของมุสลิมทุกคน ไม่ใช่เป็นเพียงวิชาชีพเท่านั้น

¹⁹ อิสมาอีลุดดี จะปะเกีย, งานพบปะมุสลิมะห์ครั้งที่ 7 ปีปัตตานี)

²⁰ Hasan Langgunglung, ummatic paradigm, มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติมาเลเซีย 1998

7. บทบาทของนักแนะแนว

ในส่วนนี้นักแนะแนวก็พบว่ามีความศรัทธาอิสลามและศิลปะการแนะแนวในระดับที่ดี ทั้งที่ไม่เคยได้ศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับจิตวิทยาการแนะแนวแต่อย่างใด นักแนะแนวกำลังใช้ Traditional approach ที่สำคัญคือพวกเขาเหล่านั้นมีความอดทน อดกลั้น และมีจิตสาธารณะอย่างสูง ต่อมาคือมีบุคลิกภาพที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่รักและคิดถึงของศิษย์ ทั้งศิษย์ที่เคยผ่านการอบรมและกำลังเข้าค่ายอบรม ภาพที่เห็นทุกครั้งทีคณะวิจัยลงพื้นที่คือความสุภาพนุ่มนวล การโอบกอดของครูกับลูกศิษย์ ซึ่งดูเป็นกันเอง และอบอุ่น โดยเฉพาะคำฝากฝังครั้งสุดท้ายของครูในทุกๆ รุ่นของวันส่งมอบตัวแก่ผู้ปกครองหรือผู้นำชุมชนว่า “กลับมาหาครูนะ มาได้ทุกเมื่อที่พวกเราารู้สึกอ่อนแอหรือมีปัญหา ครูรักและหวังดีกับพวกเราทุกคน พวกเราต้องรักตัวเองมากๆ นะครับ”

8. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของโรงเรียนฯ ที่ยังต้องการการปรับปรุง

จากการศึกษาพบเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของโรงเรียนญาลันนันบารูที่มีอยู่ขั้นตอนนั้น ทางโรงเรียนยังคงต้องทุ่มเทกำลังคนคุณภาพในขั้นตอนที่ 3 และขั้นที่ 4 คือขั้นตอนของการสร้างความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมของครอบครัว ชุมชน ตลอดจนผู้นำของหมู่บ้าน ให้สามารถดูแลบุคคลเหล่านี้หลังจากออกจากค่ายแล้ว เนื่องจากพบว่าเมื่อชาวญาลันนันส่วนหนึ่งได้กลับไปยังชุมชนของตน ต้องอาศัยในสิ่งแวดล้อมเดิม ครอบครัวที่ต้องให้เวลากับการเลี้ยงปาลูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งปัญหาการว่างงานขาดเงินเช่นเดิม หลายคนที่ยังคงอยู่ในเริ่มอ่อนแอ บวกกับผู้นำศาสนาที่ไม่ได้มีบทบาทเท่าที่ควร เนื่องจากต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเช่นกัน ส่วนมากเกิดจากความไม่รู้และละเลยในหน้าที่ สุดท้ายชาวญาลันนันก็ต้องถอยกลับเดิม ชีวิตมีด้าว ทั้งๆ ที่พวกเขาเชื่อว่ามันผิด ดังนั้นในกลุ่มแม่ของผู้ผ่านโครงการจะต้องได้ร่วมและเข้าใจ “โครงการญาลันนันบารู อีปู” อีกทาง ซึ่งที่มีการให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติในการติดตามดูแลลูก แม่ต้องตระหนักในหน้าที่นี้ให้มากๆ เนื่องจากแม่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดลูกผู้ผ่านโครงการมากที่สุด นอกจากนั้นแล้วยังจะต้องมีการอบรมผู้นำชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนในการกลับคืนสู่หมู่บ้านหรือชุมชนอีกด้วย การเชื่อมโยงกับองค์กรผู้นำชุมชนท้องถิ่นหรือท้องที่ เพื่อให้การดำเนินงานของชมรมญาลันนันบารูได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน จึงจะได้มีการบูรณาการงานขององค์กรผู้นำต่าง ๆ ให้มีส่วนช่วยเหลือเยาวชนอย่างเป็นระบบ

และในขั้นตอนที่ 4 เป็นอีกระดับที่มีความสำคัญอย่างมาก ผลจากการศึกษาเห็นว่าการติดตามประเมินผลโครงการยังไม่เข้มข้นเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นขั้นตอนของการจัดกิจกรรมรองรับเพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และไม่หวนกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จุดประสงค์ในขั้นที่สี่นี้ทำลายความสามารถของผู้ประสานงานโครงการอย่างมาก ต้องอาศัยการทุ่มเททั้งใจและกาย ตรงนี้อาจจะเป็นจุดบอดที่ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ถาวรดังที่หวัง ดังนั้นชมรมญาลันนันบารูของแต่ละหมู่บ้านต้องเข้มแข็ง ต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการรวมกลุ่มฝึกอาชีพ และการรวมกลุ่มกีฬา และที่สำคัญก็คือการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน ให้มีรายได้มั่นคง มีสำนึกสังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะการบริจาคเงินเข้าสมทบในกองทุนภัยพิบัติ และประการสุดท้ายคือร่วมมือร่วมใจกันทุกฝ่ายเพื่อรักษาชมรมไว้ให้ยั่งยืน

9. บทบาทผู้นำศาสนาในโครงการมัสยิดसानาใจ

จากที่ท่านอาคิส พิทักษ์คุมพล จุฬาราชมนตรี ได้แสดงปาฐกถาเรื่องบทบาทของคณะกรรมการอิสลามและผู้นำศาสนาต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่การประชุมสัมมนาและเปิดโครงการมัสยิดसानาใจด้าน

ภัยยาเสพติด ในวันอาทิตย์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุมน้ำพราวอลรูม โรงแรมซีเอสปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เวลา ๑๑.๐๐ น. มีใจความว่า

“.....วันนี้เป็นโอกาสดี และเป็นนิมิตหมายสำคัญเหมือนที่ท่านแม่ทัพกล่าวว่าเป็นวันประวัติศาสตร์ อย่าลืมว่าเรื่องนี้ผู้นำศาสนาของเราไม่ใช่เพียงคนเดียว จำนวนทร้อยกว่ามัสยิดที่ท่าน พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เดินทางมาพบปะ และพวกเราได้ขอให้ท่านช่วยเหลือแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นเรื่องที่เราเรียกร้องขอ **เมื่อเรา ร้องขอท่านไปแล้ว ไม่ใช่ว่าพวกเราจะมานั่งเฉย** เราจะต้องขับเคลื่อนในการให้ความคิด สร้างความตระหนัก ใช้ มาตรการทางสังคม วรรณคดีให้บุตรหลานและครอบครัวทำดี การให้รางวัลและประกาศเกียรติคุณ อะไรต่างๆ เหล่านี้ เป็นมาตรการที่จะนำมาขยายผลให้ต่อเนื่องสืบไป.....”

นั่นหมายถึงว่าเมื่อปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้ามาในหมู่เยาวชนมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นจำนวนมาก ผู้นำศาสนาต้องมีบทบาทในการป้องกันภัยยาเสพติด โดยใช้มัสยิดเป็นศูนย์กลาง ซึ่ง ต้องใช้มิติทางศาสนาและสันติวิธี ไม่ใช่มาตรการทางกฎหมายเป็นมาตรการหลักในการดำเนินการ ซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ส่วนหน้า กับผู้นำศาสนาประจำมัสยิด เพื่อให้มัสยิดมีบทบาทในการแก้ไขผู้ที่ใช้ยาเสพติดและป้องกันภัยจากยาเสพติดให้กับครอบครัวที่สมัคร เข้าเป็นสมาชิกในโครงการ

กิจกรรมจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการประกันความปลอดภัยจากยาเสพติดของชุมชน ก็คือ ชุมชนจะต้องดำเนินการตรวจสอบครอบครัวปลอดภัยจากยาเสพติด หรือ ครอบครัวสีขาวทุกรอบ หนึ่ง เดือน ซึ่ง ครอบครัวที่เคยได้รับการยอมรับมาแล้วอาจขอลดหย่อน ไม่ได้รับการยอมรับอีกในเดือนต่อ ๆ ไปได้ หากปล่อยให้ บุคคลในครอบครัวไปมีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

โครงการ “มัสยิดสานใจด้านภัยยาเสพติด” จะทำให้หมู่บ้านและชุมชนโดยรอบมัสยิดในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษพิษภัยและวิธีป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้กับครอบครัวและชุมชนมุสลิมที่มีความมั่นคงในศาสนาปลอดภัยจากยาเสพติดได้ตลอดไป หาก โครงการนี้ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนได้แล้ว จะทำให้เกิดความ สดามคดียั่งยืน ซึ่งจะทำให้เกิดพลังในการให้ชุมชนร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านสังคมอื่น ๆ ด้วยพลัง ศรัทธาของศาสนาได้ต่อไปอีกด้วย

10. การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและการแนะแนว

ในส่วนของการกระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม พบว่ายังมี สิ่งสำคัญอีก ประการคือนักแนะแนวของโรงเรียนญาลันนันบาร์มีความจำเป็นต้องศึกษารูปแบบ และวิธีการทาง จิตวิทยา ปัจจุบันทางโรงเรียนกำลังใช้วิธีการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพแบบดั้งเดิม (Traditional approach) ที่ท่านศาสตราจารย์หมัดได้ปฏิบัติไว้เป็นแบบอย่าง อย่างไรก็ตามนักแนะแนวควรศึกษา เพิ่มเติมด้านจิตวิทยาของศาสนาในการแนะแนว (ดะวะห์) ซึ่งจะมีเทคนิคและวิธีการที่เฉพาะตัว อีกทั้ง สมบูรณ์ชัดเจน การทศนะศึกษาดูงานในองค์กรต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ และการฝึกทักษะต่างๆ ของนักแนะแนวก็เป็นสิ่งที่ควรให้การสนับสนุน นอกจากนี้นักแนะแนวเองจำเป็นต้องได้รับแรงเสริมและ แรงจูงใจอย่างดี เพราะงานนี้เป็นภาระหน้าที่ที่ต้องอาศัยความอดทนสูง ทั้งการบริหารจัดการความรู้สึก ของตนเอง ความปลอดภัยของตนและครอบครัว อีกทั้งยังต้องบริหารจัดการคนที่มีปัญหาในเวลา

เดียวกันอีกด้วย หากนักแนะแนวไม่มีใจรักในงานนี้ และใจไม่หนักแน่นพอ อาจเกิดความล้าเลได้ในวันหนึ่งข้างหน้า เพราะบุคคลที่ยอมทิ้งความสุขของตน แต่เลือกบริการและสงเคราะห์สังคม นั้นน่ายากยิ่งของชมเชย

11. ผลการประเมินจากความพึงพอใจของการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนญาลันนันบารู

จากผู้ปกครอง

1. หลังจากที่นักเรียนได้เข้ารับการอบรมจากทางโรงเรียนแล้วก็มีเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น แต่ก็ เป็นช่วงเวลาสั้น หลังจากนั้นก็จะกลับไปสู่สภาพเดิมเพราะเยาวชนเริ่มที่จะลืมในสิ่งที่ได้รับจากการอบรม
2. อยากให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่องเพราะการอบรมเพียงช่วงเวลาสั้นๆนั้นมันไม่คงทน และจะกลับไปเป็นเหมือนเดิมอีกถ้าต้องมาอยู่ในสังคมเดิมๆ กับสภาพแวดล้อมเดิมๆ
3. หลังจากกลับมาจากการเข้ารับการอบรมลูกก็มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น อยากให้มีหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาสานต่อตรงนี้

จากเยาวชนที่เข้ารับการอบรม

1. เมื่อเข้ารับการอบรมแล้วก็ดีใจที่ยังมีคนเห็นว่าเรามีค่า หวังดีกับเรา ต้องการที่จะเห็นเราเป็นคนดี
2. การที่ได้เข้ารับการอบรมทำให้ได้ทำการละหมาดครบห้าเวลาต่อวัน ซึ่งแต่ก่อนละหมาดไม่เคยครบจำนวนเวลา หรือไม่เคยละหมาดเลย
3. เราได้รู้ในสิ่งที่เป็นเรื่องศาสนาหลายอย่างที่เรายังไม่เคยรู้ และอยากให้มีการอบรมหลายครั้งเพราะจะได้มีความรู้สึกในเรื่องของการเป็นคนดีได้ถูกกระตุ้นอยู่เสมอ
4. อยากให้เยาวชนทุกคนได้มาเข้ารับการอบรมเหมือนเราบ้าง เราจะได้กลับตัวเหมือนเราและรู้สึกเหมือนเราว่าสังคมยังให้ออกัสแก่ผู้ที่ศรัทธาเสพติดเสมอ

12. จากการวิจัยนี้ชี้ผลสรุปดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการบนพื้นฐานแนวคิดเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรง ปัญหาเสพติด และเพื่อพัฒนาเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนคนของชาติ
2. เป็นสถานที่ที่ให้ออกัสปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชนชายขอบ ตกขอบ ขาดโอกาสทางการศึกษา และพัวพันกับยาเสพติดทั้งที่เป็นกลุ่มเสพและกลุ่มเสี่ยง
3. ยึดแนวทางสันติวิธีและใช้คำสอนของศาสนาในกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
4. ใช้ทรัพยากรบุคคลในพื้นที่ ที่สามารถเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาโดยไม่ขัดแย้งกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้เข้ารับการอบรม
5. เป็นที่ตั้งความหวังของผู้ปกครองเยาวชนกลุ่มเสพและกลุ่มเสี่ยงในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและชี้ทางสว่าง
6. มีการทำงานที่มีการประสานงาน ความร่วมมือร่วมใจระหว่างนักแนะแนวที่เป็นพุทธและมุสลิม

7. การกำหนดกิจกรรมค่ายตามศาสนบัญญัติเป็นวิถีชีวิตในแต่ละวัน สภาพแวดล้อมโรงเรียนที่สงบ การใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ และ เน้นความพอเพียง เชื้อต่อการสำนึกผิดสู่การเปลี่ยนแปลงตัวเอง
8. ให้โอกาสดกับชาวญาลันฯที่ประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ทำงาน มีรายได้ ด้วยการเลือกเป็นพี่เลี้ยงค่าย ส่งต่ออบรมทำดีมีอาชีพ อบรมเศรษฐกิจพอเพียงหรือสมัครเป็นทหารวีรของชาติ
9. ปลุกฝังจิตสำนึกในการเป็นคนดีของสังคม รักพ่อรักแม่ รักชาติบ้านเกิด และรู้เท่าทันภัยยาเสพติด
10. มีอำนาจและทรัพยากรเงินจากรัฐในการขับเคลื่อนกิจกรรมของโรงเรียนฯ

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. เป็นหลักสูตรอบรมระยะสั้น ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ถาวร อีกทั้งขาดความต่อเนื่องในการอบรม หลังจบค่าย
2. ผู้เข้าอบรมบางส่วนยังขาดภูมิคุ้มกันที่ดี ไม่มั่นใจในการกลับสู่สังคมและสิ่งแวดล้อมเดิม
3. ขาดการประเมินผลและการแก้ไขปัญหาผู้เข้าอบรมหลังจบค่ายอย่างเป็นรูปธรรม
4. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้นำชุมชน
5. ผู้นำศาสนาในพื้นที่ยังขาดความเข้าใจในบทบาท รูปแบบ และกิจกรรมโครงการมัสยิดสถานใจ
6. ในบางพื้นที่ขาดความโปร่งใสในการบริหารจัดการทุนสนับสนุนชมรมฯในบัญชีมาล
7. ความพยายามลดจำนวนผู้ค้าและการเยียวยาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพควรเดินหน้าไปพร้อมๆกัน
8. ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบการให้คำปรึกษาและแนะแนวตามวิถีมุสลิมกับองค์กรและสถาบันการศึกษาอิสลามในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาร่วมกัน
9. ผู้ปกครองและสังคมในพื้นที่โดยรวมส่วนใหญ่ยังไม่ทราบแนวทางการส่งตัวบุตรหลานทั้งกลุ่มเสพและกลุ่มเสี่ยงสู่โรงเรียนในโครงการญาลันนันบาร์
10. การจำกัดผู้ทำหน้าที่ส่งตัวเยาวชนสู่โรงเรียนให้กับผู้นำชุมชน และผู้ประสานงานของโรงเรียนฯ ทำให้สังคมมองภาพการส่งตัวเหมือนเป็นการถูกบังคับ
11. มีการจำกัดและคัดสรรบุคคลจากชาวญาลันฯที่เข้าอบรมแต่ละรุ่นเพื่อส่งเข้าอบรมทำดีมีอาชีพ

โอกาส (Opportunities) แนวทางการพัฒนาโครงการโรงเรียนญาลันนันบาร์

1. ควรพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนวโดยการศึกษาดูงานองค์กรที่ประสบความสำเร็จในประเทศเพื่อนบ้านที่มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเหมือนกันเช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไน
2. ควรศึกษาหลักสูตรในสถาบันการศึกษาอิสลามทั้งในและต่างประเทศด้านการพัฒนาคุณภาพบุคคล
3. ควรพัฒนารูปแบบให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยการละทิ้งกิจกรรมบางส่วนที่ขัดแย้งกับบทบัญญัติศาสนา
4. ควรทำการศึกษาวิจัยและประเมินผลผู้ผ่านการอบรม เพื่อการพัฒนาที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
5. ควรมีโครงการและสถานที่รองรับสำหรับผู้เสพยาหญิง ซึ่งเป็นปัญหาสังคมและรอคอยการเยียวยาพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่นเดียวกัน

6. ควรมีนักแนะแนวเพศหญิงเพิ่มขึ้นสำหรับผู้เข้าอบรมที่เป็นกลุ่มเพศและกลุ่มเสียงหญิง เพื่อประสิทธิภาพของการให้คำปรึกษาแนะแนว และถูกต้องตามหลักศาสนา
7. ควรพัฒนาให้เป็นสถานที่สำหรับบำบัดผู้ติดยา ไม่จำกัดบทบาทเฉพาะเพื่อการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเท่านั้น
8. ควรให้ความสำคัญกับการสร้างงาน สร้างอาชีพกับผู้เข้าอบรม เพื่อมีรายได้มั่นคงสามารถดูแลตนเองและครอบครัว ส่งบุตรธิดาเล่าเรียนได้
9. ควรมีโครงการอบรม ทำความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และประชาชนผู้สนใจอย่างเข้มข้นในการดูแล จัดกิจกรรมอบรมชาวญาลันฯ หลังจบค่ายอย่างต่อเนื่อง
10. ควรประชาสัมพันธ์เปิดประตูการส่งตัวเข้าค่ายอบรมฯ ให้หลายช่องทาง เช่นสามารถสมัครใจด้วยตัวเองผ่านผู้ปกครอง หรือผู้นำศาสนา
11. พัฒนาให้เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นระบบสำหรับเยาวชนตกขอบที่ขาดการศึกษา และติดยาเสพติดต่อไปในอนาคต
12. และสานสัมพันธ์ความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอิสลามในพื้นที่ในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิม

13. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีหลักสูตรอบรมอย่างต่อเนื่องในการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมหลังจบค่ายจากโรงเรียนญาลันนันบารู
2. ควรมีการประสานงาน ร่วมมือร่วมใจระหว่าง โรงเรียน ชมรมญาลันนันบารู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา
3. ควรให้ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้นำศาสนาในโครงการมัสยิดสานใจให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. ควรติดตามและประเมินผลชาวญาลันฯ อย่างต่อเนื่อง พร้อมปรับปรุงแก้ไขจุดบอด และพัฒนาด้านบวก
5. ควรมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านจิตวิทยา ทักษะและเทคนิคการให้คำปรึกษาและแนะแนว โดยเฉพาะวิถีอิสลาม
6. ควรพยายามพัฒนาระบบการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพเยาวชนมุสลิมให้สมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น
7. ส่งเสริมให้ใส่ใจตรวจสอบความถูกต้อง โปร่งใสของทรัพยากร (เงิน) เพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมในชมรมฯ ให้ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
8. ควรคิดค้น สร้าง และพัฒนาระบบการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับเยาวชนพุทธให้ให้มีรูปแบบที่ชัดเจนเพื่อโยชน์ของชาวพุทธ
9. ควรให้ความเป็นธรรมกับชาวญาลันฯ ทุกคนให้มีโอกาสและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโครงการอย่างทั่วถึง
10. ควรทำนุบำรุงวัฒนธรรมจิตสาธารณะในหมู่ผู้แนะแนวของโรงเรียนฯ และเจ้าหน้าที่ชาวญาลันฯ อย่างสม่ำเสมอ ด้วยการให้แรงเสริม และแรงจูงใจด้วยวิธี รูปแบบที่หลากหลาย
11. สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปอาจมองมุมเศรษฐกิจหรือด้านงบประมาณของโครงการโรงเรียนฯ กับความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อ

พฤติกรรมของชาวญาลันฯเมื่อคืนกลับสู่สังคม และศึกษาเกี่ยวกับข้อต่อสำคัญใครคือผู้ส่งตัวเยาวชนมาโรงเรียนญาลันนันบารูและการตอบรับจากผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะสำหรับรัฐบาล

ประเทศไทยสามารถนำรูปแบบและกระบวนการทางจิตวิทยามาเป็นรูปแบบพิเศษเฉพาะกิจการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้รับบริการด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษาที่เป็นมุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมและประเพณีวิถีอิสลาม โดยการนำไปใช้ในการให้บริการแก่มุสลิมในองค์กรด้านสังคมสงเคราะห์ สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล สถานพินิจ เรือนจำ และองค์กรอื่นๆภายในประเทศ อีกทั้งยังสามารถนำเสนอกระบวนการเยียวยาและพัฒนาบุคลิกภาพซึ่งคิดค้นโดยมุสลิมในประเทศไทยต่อเวทีโลกมุสลิม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนจะนำสู่ความเป็นสากลได้อีกทาง

บรรณานุกรม

1. Abdul Haq, M.(1990). *Educational philosophy of the Holy Qur'an*. Lahore : Institute of Islamic Culture
2. Al-Atari, Aref T.M.H.(1989). Role perceptions and role performance of instructional supervisors. PhD. Thesis.University of Durahan
3. Brewer, J.M. (1932). *Education as guidance*. New York : Macmillan Company
4. Imam Habib Abdullah Haddad (1981), *Nasihah Agama Dan Wasiat Iman*, Terj. Syed Ahmad Semait. Singapura : Pustaka Nasional.
5. Karim, G.M, (1984), The Islamization of psychology, A paper presented to the third international seminar on Islamic thought, organized by IITT with the cooperation of ministry of culture, Youth and Sports, Malaysia, KL. On 26-31 July 1984.
6. Khurshid, A, (1997), Islam; basic principles and characteristics, World assembly of Muslim Youth.
7. Langenback, M, V.C.& Aagaard, L. (1994). *An introduction to educational research*. Boston : Allyn and Bacon.
8. Langgulung, Hasan. (1983). Teacher's role and some aspects of teaching methodology in Islamic approach. *Muslim Education Quarterly. Autumn Issue. I (I)*.
9. Langgulung, H, (1983), Teori-teori Kesehatan mental, perbandingan psikologi moden dan pendekatan pakar-pakar pendidikan Islam (mental health Theories, comparison between Moden and Islamic approaches), pustaka Huda, kajang, Selangor.
10. Langgulung, H, (1987), Taward an ummatic paradihm for psychology, The American Journal of Islamic Social Sciences, Vol I, pp 73-87
11. Langgulung, H, (1987), Asas-asas pendidikan Islam (The foundation of Islamuc Education), pustaka al-Husna.
12. Langgulung, H, (1981), psikologi dan kesihatan mental di sekolah-sekolah (psychology and mental health in schools), UKM publisher.
13. Langgulung, H, (1983), statistic dalam psikologi dan pendidikan (statistics in psychology and Education), pustaka antara.
14. Muhammad Shadid. (1994), *Metodologi al-Qur'an Dalam Pendidikan*, terj. Osman Hj Khalid. Kuala Lumpur: Hal Ehwal Islam Jabatan Perdana Menteri.
15. Rashdan, Mahmoud Ayed. (1986). *On teaching and teacher's qualities: Western and Islamic perspective*. Department of Education, International Islamic University, Malaysia, Selangor.
16. Rizavi, Sayyid Sajjad. (1986.) *Islamic philosophy of education*. Lahore: Institute of Islamic Culture.
17. Shalabi, Ahmad. (1982). *History of Muslim education*. Beirut: Dar AL-Kashaf.
18. <http://www.uct.ac.za/depts/religion/couns.htm>
19. <http://www.yalannanbaru.com/index>

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

ถอดบทสัมภาษณ์ของ พันเอกสุวรรณ เชิดฉาย หน. ศปส. จชต. กอ.รมน ภาค 4 ส่วนหน้าในรายการ
ใต้ฟ้าเมืองไทย เทปรายการซึ่งจัดทำโดยศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักร รายการใต้ฟ้าเมืองไทย

“ญาลันนันบาร์ที่เราไปเชิญชวน ตอนแรกยากมาก เด็กไม่เข้าใจ ชาวบ้านไม่เข้าใจ นี่กว่าโครงการบำบัด
เรามาขอป้องกันคนเสพ และคนเสพแล้วเลิกไม่ได้ คนเคยใช้ จะได้เลิกใช้เสีย คนที่เคยใช้ก็มาช่วยป้องกันไม่ให้ใช้
สุดท้ายเขาเข้าใจ เราก็เอาทหารไปประชาสัมพันธ์ แล้วออกพื้นที่ไป พบอบกบ๊ป เขาให้ความร่วมมือ ช่วงแรกๆ ก็มี
พวกอุสตาซ ครูสอนศาสนา พวกผู้นำศาสนา เขาก็สร้างคำถามว่า เอาเด็กของเขาไปทำอะไร เราก็ตอบไปว่า เอา
อย่างนี้ก็ได้แล้วกัน เอาผู้นำมาด้วยเลย เพราะว่าโครงการนี้ไม่ใช่โครงการบำบัด คำว่า บำบัดนี้เป็นคำที่ติดลบ
เพราะว่าถ้าบำบัดนั้นก็ต้องมีออร์ต เราก็เลยบอกว่าเอ๊ะ เราก็ไม่ใช่หน่วยงานที่ใหญ่ ที่ถึงขั้นจะบำบัดได้ มาเจอทฤษฎี
ที่ได้จากหมอที่บอกว่า หนึ่งในโลกนี้ไม่มียาตัวไหนรักษาโรคติดยาเสพติดได้ สองคือแต่ในโลกนี้มีคนที่เลิกยาได้
ด้วยกำลังใจอย่างเดียวคือใจ

ถ้าคนเสพนี้ประมาณ 40000 คน ปีหนึ่งเลิกได้ออกมาประมาณ 4000 คน แล้วไม่มีเพิ่ม สิบปีก็หมดพอดี
แต่มันไม่ใช่อย่างนั้น เพราะที่ไปบำบัด ก็ไม่มีใครที่บำบัดแล้วเลิกได้ 100 % หรืออีกอย่างหนึ่งด้วยวิธีการจับกุม ก็
รู้สึกว่าไม่มีที่เลิกได้เพราะการจับกุม นอกจากว่ามีพวกที่แรกๆคือเซ็ด พอถูกจับอีกครั้งเซ็ดไม่เอาอีกแล้ว

ปัญหานี้เป็นปัญหาไดนามิก เป็นพลวัตคือต้องมีผู้มาเสพรายใหม่อยู่แล้ว ซึ่งเราได้ทำข้อมูลแล้วพบว่าผู้
เสพจำนวนมากถึงปีละร่วมหมื่นคน ตอนนี้อยู่ต้องมาคิดว่า เอาบริบทยาเสพติดทั้งหมดมาคิดกัน พอมาคิดแล้ว เรา
จะทำโครงการแบบปกติคงไม่ได้ แต่ครั้งที่มีเหตุการณ์ บั้ม หรือเหตุการณ์ต่างๆประมาณ 100 คดี เมื่อมาตรวจ
สารเคมี ดีเอ็นเอ ด้วยเครื่องมือทางนิติวิทยาศาสตร์ เมื่อมาตรวจๆ นอกจากจะเจอสารที่เกี่ยวกับสารระเบิดแล้ว ก็
ยังพบสารเสพติดอยู่ด้วยมากถึง 44 เปอร์เซ็นต์ มีสารเสพติด เพราะฉะนั้นคนที่ใช้สารเสพติดมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดี
ความไม่สงบนี้

ยาเสพติดคือสารเสพติด ปัญหาเก่าแก่ไป แต่อย่าพูดปัญหาใหม่เข้ามาอีก งานนี้จึงเป็นงานสำคัญของ
กองทัพที่ต้องมาจับบทบาท ดังนั้นการแก้ปัญหาที่บารายเก่าและป้องกันกับบารายใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็น

โครงการนี้จุดเด่นคือการนำหลักศาสนาที่ถูกต้อง รวมทั้งความกตัญญูรู้คุณ ปลุกฝังให้กับเยาวชนเพื่อให้
เป็นลูกที่ดีของคุณพ่อคุณแม่ เราเห็นภาพว่าผู้เสพยาจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ หนึ่งฮาดคอร์ ติดหนัก สมองตาย
เลิกไม่ได้ สอง เสพติดใช้ทุกวัน เลิกได้ และสามเสพไม่ติด อันนี้เยอะ ทดลอง 1-2 ครั้งติดใจ และมีกลุ่มเสี่ยง คือยังไม่
เสพ เราจึงคิดว่าถ้าเรามีโครงการดีๆ เอาสองกับสามมารู้ไว้ก่อนและร่วมกับสี่ มาศึกษาถึงภัยของยาเสพติด

คนเราเลิกได้ด้วยใจ ด้วยกำลังใจ เช่นคนติดบุหรี่มาก พอเมื่อยคลอตุล ก็เลิกบุหรี่ เพื่อลูกนี้เลิกได้ ก็เลย
เอาเรื่องใจมาจับ กำลังใจจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีอะไรสักอย่างมาบีบแรงจูงใจว่า ฉันจะเลิก

เราจึงคิดว่า เอ๊ะ เรื่องแรงบันดาลใจหรือกำลังใจได้มาจากไหน มันได้จากสองส่วน หนึ่งได้จากภายนอก
ให้มา สองเกิดจากตัวเอง แรงบันดาลใจตัวนี้ถ้ามีได้จะยาวนานกว่า อีกอย่างหนึ่งคือทฤษฎี คน คนนี้พัฒนาได้คือ
มันสามารถพัฒนาศักยภาพได้ คำพูดที่ว่ามาช่วยกันให้หน่อย แต่พอเราไป เราทำอย่างเดียว เขาไม่ช่วยกัน แต่
ชุมชนที่สำเร็จคือคำพูดที่ว่า มาช่วยกันกันหน่อย

ผลของโครงการที่ผ่านมา ทำให้เยาวชนที่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทราบถึงผลร้าย และหาทางเลิกโดยที่ไม่ต้องไปบังคับเลยก็ได้ รวมถึงเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง จะรู้จักวิธีป้องกันตัวเองไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด”

ภาคผนวก 2

ถอดบทสัมภาษณ์ของพันโท ทรงธรรม ลีจอน รอง หน. ศปส. จชต. กอ. รมน ภาค 4 ส่วนหน้า วิสัยทัศน์ ญาลันนันบาร์ ทางแห่งความดีทั้งปวง

“หลังจาก 7 วัน 6 คืน ไม่ให้ว่าเหว ให้เรียนรู้การจัดชมรม เพื่อออกไปแล้วประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรม มีสำนักงาน อาคาร ต้องมีกิจกรรม และกิจกรรมอันดับแรกคือเรื่องกิจกรรมศาสนา จากนั้นก็เป็นกีฬา และการศึกษา เศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อมีชมรมแล้ว สิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่งคือเรื่องเงินอุดหนุน ต้องมีบุคลากร โดยการชักชวนอาสาสมัครสมทบทุน ได้จากพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่ใจดีที่ต้องการให้ความอนุเคราะห์ชมรม

จุดเด่นคือการติดตามผล การรายงานจากผู้ปกครอง ผู้นำที่ทางโรงเรียนญาลันฯและผู้ประสานงานที่ส่งไปทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแต่ละรุ่นมี 30 คน มาเข้าห้องเรียนวิถีอิสลาม เน้นอนว่าถ้าความหลงผิดของเยาวชนเพราะความไม่รู้ โครงการญาลันนันบาร์คือค่ายที่จะทำให้เยาวชนเข้าถึงพิษภัยของยาเสพติด ซึ่งชมรมญาลันฯจะเป็นเสมือนศูนย์ฟื้นฟูความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ ให้เยาวชนที่ได้เคยเดินทางมาเรามีศักยภาพที่เพียงพอ ที่พวกเขาจะใช้ความรู้เหล่านี้ในการพัฒนาชีวิต และชุมชนของตนเองได้

การจัดตั้งชมรมจะต้องมีประธาน รองประธาน เหนรัญญิก คณะทำงานต่างๆ ต้องมาฝึกความเป็นผู้นำที่โรงเรียนญาลันฯ เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้นำว่าเป็นผู้นำต้องทำอะไรบ้าง นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโครงการทำดีมีอาชีพ เป็นโอกาสที่ดีของชาวนุญาลันฯที่จะได้ไปเรียนรู้ ฝึกอาชีพที่กรุงเทพ”

ภาคผนวก 3

ผู้บริหารและนักแนะแนวโรงเรียนโครงการญาลันนันบารู นายอารีอัมน์ ยามา และบทสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ

“หนึ่งเดือนจะมีการออกคณะหัจญ์ครั้งหนึ่งครั้ง จะมีเครือข่ายทำงานโดยการส่งไปที่มัสกัสดะวะห์ที่จังหวัดยะลา จะรณรงค์ให้เอี้ยะติกาฟในเดือนรอมฎอน เพื่อพัฒนาตนเองสำนึกถึงคุณค่าของการทำดี หากได้ประสบกับคลื่นยักษ์ตลอดก็อดรเท่ากับการได้ทำดี 83ปี 3 เดือน จึงต้องดักดวงในการทำดีในสิบคืนสุดท้ายของเดือนดังกล่าว มีการประกวดเขียนบทความเรื่องความสำเร็จของเดือนรอมฎอน โดยมี พลโท พิเชษฐ วิสัยจร แม่ทัพภาคที่ 4 มอบรางวัล นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรม ภายใต้หลักสูตรของโรงเรียนที่มีภาคธรรมบันเทิง ก็จะเชิญวงนาซีดของมาเลเซีย แต่จะเลือกวงรียานซึ่งแปลว่าดอกไม้ชนิดหนึ่งในสวรรค์ เป็นวงที่ได้ไปแสดงมากกว่า 14 ประเทศทั่วโลก และอีกเหตุผลสำคัญยิ่งเพราะว่าเนื้อหาเพลงนั้นจะสื่อในแนวของศาสนาธรรม คุณธรรม จริยธรรม ใช้เนื้อเพลงในการเผยแพร่ประกอบการอบรม ในการอบรม อีกทั้งมีหมกรรมกีฬาชาวญาลันฯ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล และตะกร้อ ”

นายอุมม์หมัดฮัมดี อีแด ชมรม ญาลันนันบารู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

“โครงการนี้มาด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่บังคับ และไม่ใช้ที่บังคับ แต่เป็นที่ให้ความรู้แก่เยาวชนทุกคน เป็นโครงการที่ดูแลเยาวชนเพื่อให้รอดพ้นปัญหายาเสพติดอย่างครอบคลุมและเข้าถึง”

นายรัฐพล มะอิซา เจ้าหน้าที่ประสานงานโรงเรียนญาลันนันบารู

“อยากเปลี่ยนพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงตามสุนนะห์นบี หรือห้องเรียนวิถีอิสลาม ไปช่วยอบรมเยาวชน และหากมีกิจกรรมก็ช่วยเช่นติดป้าย ไม่มียาใครรักษาได้ ยกเว้นกำลังใจของเราเอง”

นายมะรอปี เต็งมี ชมรมญาลันนันบารู อำเภอกงปิง จังหวัดยะลา

“ได้เรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพิษภัยที่ให้แก่โทษ และเชิญชวนเยาวชนกลุ่มเสี่ยงอย่างสมัครใจ”

ภาคผนวก 4

บทสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรม

สำหรับชมรมที่ประสบความสำเร็จนั้นกิจกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นก็จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามในส่วนของพฤติกรรมหลังจากจบการอบรมของสมาชิกชมรมที่ล้มเหลวนั้นเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงและต้องการแนวทางแก้ไข ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาชมรมฯ ที่ล้มเหลวดังกล่าวและค้นหาคำตอบของความล้มเหลวนั้นพบว่า เมื่อสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ เขตตำบลสะเตงนอก รีกี้ อายุ 37 ปี สถานภาพโสด มีอาชีพรักษาความปลอดภัย เป็นนักฟุตบอลของหมู่บ้าน กล่าวว่า “โครงการนี้ดีมาก ช่วงของการเข้าค่ายนั้นผมสามารถเลิกได้จริง ผมเคยยุ่งกับใบกระท่อมและยาบ้า ช่วงนั้นผมเลิก ผมถูกส่งไปฝึกอาชีพที่กรุงเทพฯ ผมได้ความรู้ สနุกและมีเพื่อนใหม่หลายคน หลังจากเข้าโครงการทำดีมีอาชีพ จบหลักสูตรผมก็กลับมา ที่หมู่บ้านนี้มีชาวญาลันไม่ถึงสิบคน มีน้อย สနคนเท่านั้น พวกเราต้องเข้าร่วมกับชมรมฯ หมู่บ้านอื่น ทำให้เราไม่มีชมรมเป็นของตนเอง หลังจากจบแล้วก็มีเจอบ้างก็ตอนที่ฟ้าชาวญาลันฯ” เขาได้เสนอเพิ่มเติมว่าผู้ประสานงานต้องมาติดตามให้สม่ำเสมอจะได้มีกำลังใจ ให้พวกเขาได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญต้องให้ความเป็นธรรมเช่นการเลือกนักกีฬา และการให้ทุนประกอบพิธีฮัจญ์

นายซุกรัน อายุ 23 ปี โสด มีอาชีพเป็นลูกจ้างโรงงานไม้แปรรูป เป็นนักฟุตบอลชุมชน และในปีนี้ได้สมัครเป็นทหาร พูดว่าเขาได้อะไรดีมากมายจากโครงการ อยากมีค่ายแบบนี้อีก ครู อูสตาซที่ดีกับพวกเขามาก ห่วงใยพวกเขา ร่วมโครงการญาลันนันบารูอาสาทำความดีเพื่อสังคม ทำให้เขาอยากเป็นคนดี เขารู้สึกอบอุ่นมีกิจกรรมให้ทำตลอดเวลา แต่พอกลับมาบ้านเจอปัญหาเดิมๆ ไม่มีเวลาได้คุยกับแม่ดีๆ ไม่มีเวลากินข้าวด้วยกัน ไม่มีเงิน เขาเป็นพี่คนโต พ่อเสียตั้งแต่พวกเขายังเล็ก น้องๆอีกสามคนต้องทำงานตั้งแต่เด็ก ไม่มีใครเรียนหนังสือ ตอนนี้มีงานแต่ค่าจ้างก็น้อยมาก เลยอยากเป็นทหาร เห็นเขาว่ามีเงินเดือนให้ทุกเดือน เขาไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมญาลันฯ และจะเจอชาวญาลันฯ ก็ตอนรวมพลคนญาลันฯ และกีฬาของทุกปี

นายฮาซัน อายุ 24 ปี โสด เป็นลูกจ้างก่อสร้าง ชอบกีฬานักฟุตบอล และเป็นหัวหน้าเยาวชนลางาอบรมเศรษฐกิจพอเพียงบอกกับผู้วิจัยว่า “ ผมได้เข้าอบรมเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและมีอาชีพเสริมคือเลี้ยงปลาตก แต่ก็ไม่ได้สำเร็จเพราะปลากินอาหารเยอะ ต้องซื้ออาหารปลาแถมยังขายไม่ออก ราคาถูกมาก จะกินก็ไม่อร่อยเพราะปลามีกลิ่นของอาหารที่ให้ กลับเป็นภาระ ตอนนี้อยู่กับแม่ที่บ้าน หาเงินด้วยการเป็นลูกจ้างก่อสร้าง เขาจ้างวันละ 180 บาท ก็ไม่ได้เข้าชมรมเพราะไม่มีเวลา ต้องทำงาน เป็นสมาชิกก็ต้องให้เงินช่วยเหลือคนอื่นเข้าบายตุลมาลด้วย”

ซาลา อายุ 26 ปี โสด เป็นลูกจ้างร้านต้มยำมาเลเซีย ขณะที่ให้ข้อมูลก็เพิ่งกลับมาจากมาเลเซียเพื่อไปรับพาสปอร์ตการเข้าออก เขายอมรับว่าการได้เข้าค่ายเป็นประสบการณ์ที่ดีมากได้เข้าใจและเรียนรู้อะไรหลายอย่าง มีเพื่อน มีครูที่รักและให้โอกาสพวกเขา คิดถึงทุกคนที่โรงเรียน แต่พอจบค่ายแล้วก็จบเลย เพราะต้องมาทำงานที่มาเลเซียที่บ้านไม่มีงานทำ จะทำงานก่อสร้างก็ไม่ไหว เป็น ข.ร.บ ดูแลความปลอดภัยที่โรงเรียนในหมู่บ้านก็ได้อาทิตย์ละ 200 บาทเท่านั้น ไม่มีเงิน ไม่อยากขอแม่เลยต้องอดทนอยู่ที่มาเลเซียเพราะคิดถึงบ้าน

นายบอริก อายุ 17 ปี โสด เป็นลูกจ้างโรงงานไม้แปรรูปแห่งหนึ่ง และเป็นนักเรียนของวิทยาลัยลูกผู้ชาย เมื่อถูกถามว่า “ ชื่ออะเดาะ มาสะเดาะ? “ คือได้เข้าค่ายมีความสุขใหม่ เขายิ้มหน้าบานและรีบตอบว่า สနุก มีความสุขมาก

และเมื่อผู้วิจัยถามต่อไปว่าแล้วอยากไปเข้าอบรมอีกหรือไม่ เขาก็บอกว่า “แถมอเตาะเซวีเตาะห์ลา” คือ เขาไม่ให้เข้าอบรมอีกแล้ว หมายถึงเป็นไปได้ก็อยากไปอีกแต่ไม่ได้ ในส่วนของความประพฤติดังกล่าวเขาบอกกับเราว่า รู้เข้าใจภัยยาเสพติดแต่ก็สูบบุหรี่เหมือนเดิม สูบกับเพื่อนๆ ตอนจบค่ายใหม่ๆอยากละหมาด แต่ตอนนี้บางวันไม่ละหมาดเลย บางทีก็ละหมาดตอนซัน ละหมาดวันศุกร์และละหมาดวันรายอ ปอซอ(ถือศีลอด) ก็มีขาดบ่อยๆ อยากมีชมรมญาลันฯ จะได้มีกิจกรรม ตอนนี้เยาวชนที่เสพยาแต่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการก็เยอะ ไม่มีใครส่งตัวไป

นายโยฮัน อายุ 37 ปี สถานภาพสมรส มีอาชีพขายของเล่นเด็กๆตามงานแต่งงาน เป็นอีกคนหนึ่งที่ได้ถูกส่งเข้าร่วมโครงการแต่อยู่ได้เพียงสองวันก็ขอลกลับบ้าน เพราะทางโรงเรียนให้ไปบำบัดที่ตากใบ แต่เขาไม่ได้ไป เขาบอกว่าเขาไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร เขาทำงานไม่ได้ขอเงินใครกิน

ความคิดเห็นของคนในชุมชนถึงพฤติกรรมของผู้ที่เข้าไปอบรม การป้องกันพฤติกรรม

คณะผู้วิจัยมุ่งความสนใจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรมฯ เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าชมรมฯที่ประสบความสำเร็จนั้นมีกิจกรรมอะไรบ้าง และความคิดเห็นของผู้ปกครองและคนในชุมชนก็มักจะเป็นทางบวก จากการศึกษาและค้นหาคำตอบคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ญาติและเพื่อนบ้านของชาวญาลันฯที่เคยผ่านการเข้าค่าย

นางรอสเนห์ เป็นพี่สาวชาวญาลันฯคนหนึ่งกล่าวว่า” กลับมาใหม่ๆ ก็ดีมาก นิสัยใจคอมีการเปลี่ยนแปลง ซันละหมาด แต่นานๆไปคบเพื่อนคนเดิม ก็เริ่มเสพยาอีก แต่ตรงที่มีอาชีพ มีรายได้ ไม่สร้างปัญหาให้กับผู้อื่น ชอบช่วยเหลือคน แต่เราเป็นทุกข์เพราะไม่อยากให้เข้ากลุ่มนั้นอีก กลัวนานๆไปจะยิ่งแย่ วัยรุ่นเดี๋ยวนี้เหมือนๆกันหมด หายากที่ไม่สูบบุหรี่ และไม่นั่งร้านน้ำชาจนดึก” ดูเหมือนว่าเขาจะพยายามทำใจแล้วเข้าใจปัญหาสังคมที่มีอยู่ทุกที่ต่างก็เพียงว่าจะมีจำนวนมากหรือน้อย

นางยูรี เป็นลูกพี่ลูกน้องของชาวญาลันอีกคนหนึ่ง พูดว่า “ ที่เห็น ๆ ก็อยู่ทีมเดิมนะ แต่พวกเขาก็นิสัยดีเคารพผู้ใหญ่ ไม่ได้ก่อความเสียหายอะไรในชุมชน แถมยังเป็นนักบอกลของหมู่บ้าน เห็นช่วยเหลือแม่อย่างดี แต่ไม่ไปมัสยิดไม่รู้เหมือนกันว่าละหมาดหรือป่าว แต่ชอบใส่กางเกงขาสั้น ไม่ดีเลย อันนี้ไม่ค่อยชอบ”

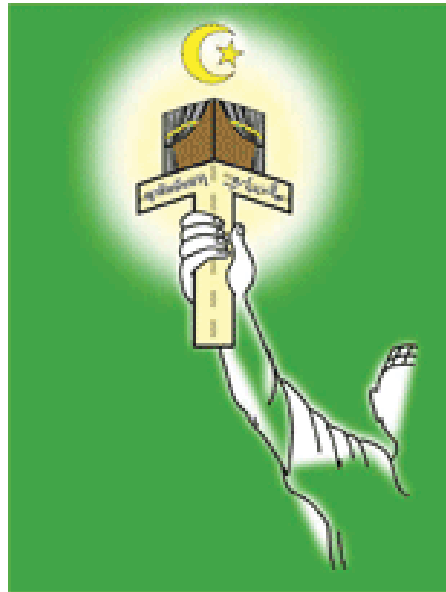
นางซารีปะห์ มารดาของชาวญาลันฯ พูดด้วยเสียงเรียบๆว่า “หลังจากได้เข้าอบรมดูเป็นคนสอนง่าย เชื่อฟังแม่ดี ช่วยแม่ทำงานด้วย แต่ว่าขอให้เป็นอย่างนี้ตลอดไปเถอะ” เมื่อถามต่อไปว่าได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งมอบตัวลูกตอนสิ้นสุดค่ายหรือป่าว เขาบอกกับเราว่า ป่าว...เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด เขาต้องทำงาน ขาดงานเดียวถูกไล่ออก

ส่วนทางด้านเพื่อนเยาวชนในหมู่บ้านคือนายอับดุลรอเซ อายุ 27 ปี เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง บอกกับคณะผู้วิจัยว่า” จะให้ก็ต้องมีคนคอยจัดกิจกรรมให้อย่างต่อเนื่อง ไฟจะได้ไม่มอด ต้องใจแข็งเด็ดเดี่ยวถึงจะหยุดได้จริงๆ “และนายอิบรอฮิม อายุ 28 ปี เป็นครูสอนศาสนา กล่าวว่า “ผมเห็นว่าพวกเขารักดีแต่ขาดคนชี้นำ ส่วนใหญ่แล้วคนเราจะเห็นแก่ตัว ไม่ยอมเข้าใจคนอื่น ไม่ให้โอกาส เห็นว่าเคยติดยาก็ไม่ใส่ใจเห็นว่าเป็นขยะสังคม ก็เลยมีเยาวชนที่ประศดสังคม ทำตัวยังไม่ดีมัสยิดต้องมีบทบาทมากกว่านี้ ผู้รู้ศาสนา ผู้มีเงินทอง ต้องมาร่วมมือช่วยเหลือกัน ให้โอกาสและสร้างอาชีพ อินชาอัลลอฮ์ จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้”

และนางกามาเยาะห์ อายุ 45 ปี เป็นพี่สาวได้บอกว่า “ก็เหมือนเดิม ใช้จ่ายมาก ไม่มีเงินเก็บเลย ให้แต่งงานเผื่อว่าจะดีขึ้น

ภาพประกอบ

สัญลักษณ์โรงเรียนและความหมาย

บัตรนักเรียน หน้าที และวินัยชาวญาลันฯ

สภาพแวดล้อมโรงเรียนญาลันนันบารู

สัมภาษณ์ผู้บริหาร นักแนะแนว และพี่เลี้ยง

กิจกรรมละลายพฤติกรรม

ศึกษากระบวนการดำเนินโครงการและรูปแบบการแนะแนวห้องเรียนวิถีอิสลาม

วิทยาลัยอิสลามประจำวัน
นักเรียนญาลันนันบารู "ทางสายใหม่"

เวลา	กิจกรรม
04.00 น.	ตื่นนอนเตรียมตัว
04.20 น.	ละหมาดสุนัตเดาเบรห์ / ละหมาดสุนัตละอีญุด / อ่านอัลกุรอาน
05.20 น.	ละหมาดสุนัตซุบฮิ / ละหมาดซุบฮิ
05.35 น.	อ่านอัลกุรอาน / กล่าวขีรอฮ์อัลญะมาอะฮ์
06.35 น.	ทบทวนหน้าที่และบทอาหรับในวิชาประจำวันเพื่อจำความดีที่ควรทำ
06.50 น.	ละหมาดสุนัตอิชรออ์ อิบวันใหม่
07.00 น.	ทำความสะอาดที่พัก ห้องนอน ห้องครัว เป็นต้น
07.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัวและรับประทานอาหารร่วมกับครอบครัว
08.00 น.	บิรจาตทาน (ศอลาเกาะห์) ประจำวัน
08.30 น.	ปฏิบัติหน้าที่และงานรับผิดชอบ หรือเขียนหนังสือ
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
12.30 น.	ละหมาดสุนัตก่อนซุบฮิ / ละหมาดซุบฮิ / ละหมาดสุนัตหลังซุบฮิ
13.00 น.	ปฏิบัติหน้าที่และงานรับผิดชอบ หรือเขียนหนังสือ
16.00 น.	ละหมาดสุนัตก่อนอัสฮ์ / ละหมาดอัสฮ์ / กล่าวขีรอฮ์อัลญะมาอะฮ์
16.30 น.	ออกกำลังกาย
18.00 น.	รับประทานอาหารเย็นพร้อมครอบครัว
18.50 น.	ละหมาดสุนัตก่อนมัฆริบ / ละหมาดมัฆริบ / ละหมาดสุนัตหลังมัฆริบ
19.00 น.	เขียนคำสนทนา / ศึกษาทศกัณฐ์ประจำวัน
19.50 น.	ละหมาดสุนัตก่อนอัสฮ์ / ละหมาดอัสฮ์ / ละหมาดสุนัตหลังอัสฮ์
20.10 น.	อ่านและดื่มค่าน้ำของศาสนาให้ครอบครัวร่วมฟัง
20.50 น.	ประชุมประจำวันพร้อมครอบครัว
21.45 น.	เตรียมนอน / ละหมาดสุนัตเดาเบรห์ / เสาเบรห์
	อ่านอัลกุรอานหรือละหมาดสุนัตเดาเบรห์ และละหมาดสุนัตอัสฮ์
22.00 น.	เข้านอนตามระเบียบปฏิบัติตามขั้นตอนที่สอนมา

จิตพิพากษาตัวเราเองเพื่อพระเจ้า

ชาวญาลันฯพักผ่อนตามอัธยาศัยก่อนอาหารเที่ยง

พี่เลี้ยงเตรียมความพร้อมเพื่อกิจกรรมภาคบ่าย

สัมภาษณ์ผู้นำชมรมและผู้ประสานงาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

มอบของฝากและของที่ระลึก

ช่างภาพโรงเรียนญาลันนันบารูก็เก็บภาพคณะวิจัยด้วยเช่นกัน

โครงการเอี้ยะติกาฟเดือนรอมฎอน

ภาพกิจกรรมละลายพฤติกรรมและห้องเรียนวิถีอิสลาม

กิจกรรมตะวะห์สัจญ์ร ณ จังหวัดสตูล

ชมรมญาลันนันบาร์และผู้มาเยือนโรงเรียน

ชาวญาลันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

ตัวอย่างจุลสารญาลันนันบารู

โครงการมัสยิดसानใจ

กฎชุมชนเข้มแข็ง

*กฎอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเพียงอย่างเดียว*

- ข้อ 1 สมาชิกร่วมประชุมกันเป็นนิตย
- ข้อ 2 สมาชิกหมั่นเริ่มประชุมและเลิกประชุมพร้อมกัน
ทำกิจที่พึงกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน
- ข้อ 3 สมาชิกยอมรับมติส่วนใหญ่ของการประชุมในการ
แก้ไขปัญหา
- ข้อ 4 สมาชิกให้การยอมรับและเคารพผู้อาวุโส
- ข้อ 5 สมาชิกให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือ
ผู้ด้อยโอกาสในสังคม (เช่น เด็ก สตรี คนชรา
คนพิการ และคนที่ยากจนกว่า)
- ข้อ 6 สมาชิกส่งเสริมและรักษาวินัยธรรมประเพณี
ที่ดีงาม
- ข้อ 7 สมาชิกช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา

“ร่วมแรงทุกคน ชุมชนเข้มแข็ง”

กอ.สมบ.ภาค 4 ส่วนหน้า

มัสยิดसानใจ
ป้องกันภัยยาเสพติด

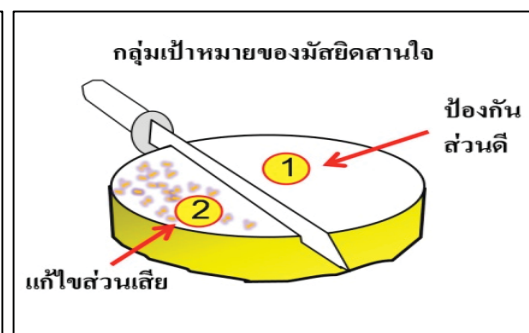
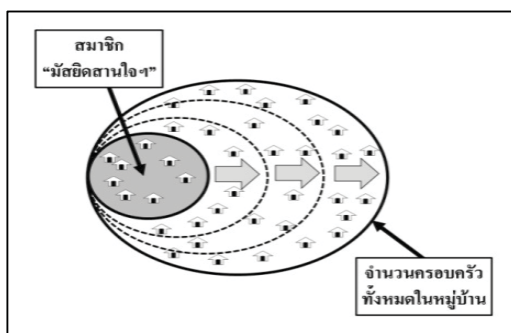
ขอรับรองว่า
ครัวเรือนนี้ปลอดภัยจากยาเสพติด

มอบโดย

มัสยิด

บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

เราจะน้อมนำหลักศาสนา ร่วมแก้ปัญหา ยาเสพติด
เพื่อความสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

ถอดบทสัมภาษณ์ของ พันเอกสุวรรณ เติตฉาย หน. ศปส. จชต. กอ.รมน ภาค 4 ส่วนหน้าในรายการ
ใต้ฟ้าเมืองไทย เทปรายการซึ่งจัดทำโดยศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 5 กองอำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักร รายการใต้ฟ้าเมืองไทย

“ญาติพี่น้องบ้านเราไปเชิญชวน ตอนแรกยากมาก เด็กไม่เข้าใจ ชาวบ้านไม่เข้าใจ นึกว่าโครงการบำบัด
เรามาขอป้องกันคนเสพ และคนเสพแล้วเลิกไม่ได้ คนเคยใช้ จะได้เลิกใช้เสีย คนที่เคยใช้ก็มาช่วยป้องกันไม่ให้ใช้
สุดท้ายเขาเข้าใจ เราก็เอาทหารไปประชาสัมพันธ์ แล้วออกพื้นที่ไป พบอบกบป เขาให้ความร่วมมือ ช่วงแรกๆ ก็มี
พวกอุสตาซ ครูสอนศาสนา พวกผู้นำศาสนา เขาก็สร้างคำถามว่า เอาเด็กของเขาไปทำอะไร เราก็ตอบไปว่า เอา
อย่างนี้ก็แล้วกัน เอาผู้นำมาด้วยเลย เพราะว่าโครงการนี้ไม่ใช่โครงการบำบัด คำว่า บำบัดนี้เป็นคำที่ติดลบ
เพราะว่าถ้าบำบัดนั้นก็ต้องมีออร์ต เราก็เลยบอกว่าเฮ้ เราก็ไม่ใช่หน่วยงานที่ใหญ่ ที่ถึงขั้นจะบำบัดได้ มาเจอทฤษฎี
ที่ได้จากหมอที่บอกว่า หนึ่งคือในโลกนี้ไม่มียาตัวไหนรักษาโรคติดยาเสพติดได้ สองคือแต่ในโลกนี้มีคนที่เลิกยาได้
ด้วยกำลังใจอย่างเดียวคือใจ

ถ้าคนเสพนี้ประมาณ 40000 คน ปีหนึ่งเลิกได้ออกมาประมาณ 4000 คน แล้วไม่มีเพิ่ม สิบปีก็หมดพอดี
แต่มันไม่ใช่อย่างนั้น เพราะที่ไปบำบัด ก็ไม่มีใครที่บำบัดแล้วเลิกได้ 100 % หรืออีกอย่างหนึ่งด้วยวิธีการจับกุม ก็
รู้สึกว่ามันไม่ได้เลิกได้เพราะการจับกุม นอกจากว่ามีพวกที่แรกๆคือเช็ด พอถูกจับอีกครั้งเช็ดไม่เอาอีกแล้ว

ปัญหานี้เป็นปัญหาไดนามิก เป็นพลวัตรคือต้องมีผู้มาเสพรายใหม่อยู่แล้ว ซึ่งเราได้ทำข้อมูลแล้วพบว่า มีผู้
เสพจำนวนมากถึงปีละร่วมหมื่นคน ตอนนั้นเลยต้องมาคิดว่า เอาบริบทยาเสพติดทั้งหมดมาคิดกัน พอมาคิดแล้ว เรา
จะทำโครงการแบบปกติคงไม่ได้ แต่ครั้งที่เรามีเหตุการณ์ บั้ม หรือเหตุการณ์ต่างๆประมาณ 100 คดี เมื่อมาตรวจ
สารเคมี ดีเอ็นเอ ด้วยเครื่องมือทางนิติวิทยาศาสตร์ เมื่อมาตรวจๆ นอกจากจะเจอสารที่เกี่ยวกับสารระเบิดแล้ว ก็
ยังพบสารเสพติดอยู่ด้วยมากถึง 44 เปอร์เซ็นต์ มีสารเสพติด เพราะฉะนั้นคนที่ใช้สารเสพติดมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดี
ความไม่สงบนี้

ยาเสพติดคือสารเสพติด ปัญหาเก่าแก่ไป แต่อย่าพูดปัญหาใหม่เข้ามาอีก งานนี้จึงเป็นงานสำคัญของ
กองทัพที่ต้องมามีบทบาท ดังนั้นการแก้ปัญหาที่ร้ายเก่าและป้องกันกับรายใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็น

โครงการนี้จุดเด่นคือการนำหลักศาสนาที่ถูกต้อง รวมทั้งความกตัญญูรู้คุณ ปลุกฝังให้กับเยาวชนเพื่อให้
เป็นลูกที่ดีของคุณพ่อคุณแม่ เรามาเห็นภาพว่าผู้เสพยาจะแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ หนึ่งฮาร์ดคอร์ ติดหนัก สมอตาย
เลิกไม่ได้ สอง เสพติดใช้ทุกวัน เลิกได้ และสามเสพไม่ติด อันนี้เยอะ ทดลอง 1-2 ครั้งติดใจ และมีกลุ่มเสี่ยง คือยังไม่
เสพ เราจึงคิดว่าถ้าเรามีโครงการดีๆ เอาสองกับสามมารู้ไว้ก่อนและร่วมกับสี่ มาศึกษาถึงภัยของยาเสพติด

คนเราเลิกได้ด้วยใจ ด้วยกำลังใจ เช่นคนติดบุหรี่มาก พอเมื่อยคลอตุก ก็เลิกบุหรี่ เพื่อลูกนี้เลิกได้ ก็เลย
เอาเรื่องใจมาจับ กำลังใจจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีอะไรสักอย่างมามีแรงจูงใจว่า ฉันจะเลิก

เราจึงคิดว่า เฮ้ เรื่องแรงบันดาลใจหรือกำลังใจได้มาจากไหน มันได้จากสองส่วน หนึ่งได้จากภายนอก
ให้มา สองเกิดจากตัวเอง แรงบันดาลใจตัวนี้ถ้ามีได้จะยาวนานกว่า อีกอย่างหนึ่งคือทฤษฎี คน คนที่พัฒนาได้คือ
มันสามารถพัฒนาศักยภาพได้ คำพูดที่ว่ามาช่วยแก้ให้หน่อย แต่พอเราไป เราแก้อย่างเดียว เขาไม่ช่วยแก้ แต่
ชุมชนที่สำเร็จคือคำพูดที่ว่า มาช่วยกันแก้ให้หน่อย

ผลของโครงการที่ผ่านมา ทำให้เยาวชนที่มีความเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทราบถึงผลร้าย และหาทางเลิกโดยที่ไม่ต้องไปบังคับเลยก็ได้ รวมถึงเยาวชนในกลุ่มเสี่ยง จะรู้จักวิธีป้องกันตัวเองไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด"

ภาคผนวก 2

ถอดบทสัมภาษณ์ของพันโท ทรงธรรม ลีจอน รอง นน. ศปส. จชต. กอ. รมน ภาค 4 ส่วนหน้า วิธีตี ญาลันนบารู ทางแห่งความดีทั้งปวง

“หลังจาก 7 วัน 6 คืน ไม่ให้ว่าเหว ให้เรียนรู้การจัดชมรม เพื่อออกไปแล้วประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรม มีสำนักงาน อาคาร ต้องมีกิจกรรม และกิจกรรมอันดับแรกคือเรื่องกิจกรรมศาสนา จากนั้นก็เป็นกีฬา และการศึกษา เศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อมีชมรมแล้ว สิ่งจำเป็นอีกอย่างหนึ่งคือเรื่องเงินอุดหนุน ต้องมีบัญชีมูลมา โดยการชักชวนสมาชิกสมทบทุน ได้จากพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่ใจดีที่ต้องการให้ความอนุเคราะห์ชมรม

จุดเด่นคือการติดตามผล การรายงานจากผู้ปกครอง ผู้นำที่ทางโรงเรียนญาลันและผู้ประสานงานที่ส่งไปทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแต่ละรุ่นมี 30 คน มาเข้าห้องเรียนวิถีอิสลาม เน้นอนว่าถ้าความหลงผิดของเยาวชนเพราะความไม่รู้ โครงการญาลันนบารูคือค่ายที่จะทำให้เยาวชนเข้าถึงพิษภัยของยาเสพติด ซึ่งชมรมญาลันจะเป็นเสมือนศูนย์ฟื้นฟูความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ ให้เยาวชนที่ได้เคยเดินทางว่าเรามีศักยภาพที่เพียงพอ ที่พวกเขาจะใช้ความรู้เหล่านี้ในการพัฒนาชีวิต และชุมชนของตนเองได้

การจัดตั้งชมรมจะต้องมีประธาน รองประธาน เหนียวญิก คณะทำงานต่างๆ ต้องมาฝึกความเป็นผู้นำที่โรงเรียนญาลัน เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้นำว่าผู้นำต้องทำอะไรบ้าง นอกจากนี้รัฐบาลยังมีโครงการทำดีมีอาชีพ เป็นโอกาสที่ดีของชาวญาลันที่จะได้ไปเรียนรู้ ฝึกอาชีพที่กรุงเทพ”

ภาคผนวก 3

ผู้บริหารและนักแนะแนวโรงเรียนโครงการญาลันนันบารู นายอารีอัมน์ ยามา และบทสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ

“หนึ่งเดือนจะมีการออกตะขะหีลัญจร หนึ่งครั้ง จะมีเครือข่ายทำงานโดยการส่งไปที่ม้งกัสดะวะหีที่จังหวัดยะลา จะรณรงค์ให้เอี้ยะติกาฟในเดือนรอมฎอน เพื่อพัฒนาตนเองสำนึกถึงคุณค่าของการทำดี หากได้ประสบกับคีนัลยะตุลก็อดรเท่ากับการได้ทำดี 83ปี 3 เดือน จึงต้องตักตวงในการทำดีในสิบคืนสุดท้ายของเดือนดังกล่าว มีการประกวดเขียนบทความเรื่องความประเสริฐของเดือนรอมฎอน โดยมี พลโท พิเชษฐ์ วิสัยจร แม่ทัพภาคที่ 4 มอบรางวัล นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรม ภายใต้หลักสูตรของโรงเรียนที่มีภาคธรรมบันเทิง ก็จะมีเชิฏวงอนาชีดของมาเลเซีย แต่จะเลือกวงรียฮานซึ่งแปลว่าดอกไม้ชนิดหนึ่งในสวรรค์ เป็นวงที่ได้ไปแสดงมากกว่า 14 ประเทศทั่วโลก และอีกเหตุผลสำคัญยิ่งเพราะว่าเนื้อเพลงนั้นจะสื่อในแนวของศาสนาธรรม คุณธรรม จริยธรรม ใช้เนื้อเพลงในการเผยแพร่ประกอบการอบรม ในการอบรม อีกทั้งมีมหกรรมกีฬาชาวญาลันฯ เช่น ฟุตบอล วอลเลย์บอล และตะกร้อ ”

นายมุฮัมมัดฮัมดี อีเตต ชมรม ญาลันนันบารู อำเภอ ยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

“โครงการนี้มาด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่บังคับ และไม่ใช้ที่บำบัด แต่เป็นที่ให้ความรู้แก่เยาวชนทุกคน เป็นโครงการที่ดูแลเยาวชนเพื่อให้รอดพ้นปัญหายาเสพติดอย่างครอบคลุมและเข้าถึง”

นายรัฐพล มะอิซา เจ้าหน้าที่ประสานงานโรงเรียนญาลันนันบารู

“อยากเปลี่ยนพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงตามสุนนะห์นบี หรือห้องเรียนวิถีอิสลาม ไปช่วยอบรมเยาวชน และหากมีกิจกรรมที่ช่วยเช่นติดป้าย ไม่มียาใดรักษาได้ ยกเว้นกำลังใจของเราเอง”

นายมะรอบี เต็งมี ชมรมญาลันนันบารู อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา

“ได้เรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพิษภัยที่ให้แก่โทษ และเชิญชวนเยาวชนกลุ่มเสี่ยงอย่างสมัครใจ”

ภาคผนวก 4

บทสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรม

สำหรับชมรมที่ประสบความสำเร็จนั้นกิจกรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นก็จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามในส่วนของผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการจัดตั้งชมรมที่ล้มเหลวนั้นเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงและต้องการแนวทางแก้ไข ผู้วิจัยได้พยายามศึกษาชมรมที่ล้มเหลวดังกล่าวและค้นหาคำตอบของความล้มเหลวนั้นพบว่า เมื่อสัมภาษณ์ชาวญาลันฯ เขตตำบลสะเตงนอก รีกี้ อายุ 37 ปี สถานภาพโสด มีอาชีพรักษาความปลอดภัย เป็นนักฟุตบอลของหมู่บ้าน กล่าวว่า “โครงการนี้ดีมาก ช่วงของการเข้าค่ายนั้นผมสามารถเลิกได้จริง ผมเคยยุ่งกับใบกระท่อมและยาบ้า ช่วงนั้นผมเลิก ผมถูกส่งไปฝึกอาชีพที่กรุงเทพฯ ผมได้ความรู้ สนุกและมีเพื่อนใหม่หลายคน หลังจากเข้าโครงการทำดีมีอาชีพ จบหลักสูตรผมก็กลับมา ที่หมู่บ้านนี้มีชาวญาลันไม่ถึงสิบคน มีน้อย สีคนเท่านั้น พวกเราต้องเข้าร่วมกับชมรมหมู่บ้านอื่น ทำให้เราไม่มีชมรมเป็นของตนเอง หลังจากจบแล้วก็มีเจอบ้างก็ตอนกีฬาชาวญาลันฯ” เขาได้เสนอเพิ่มเติมว่าผู้ประสานงานต้องมาติดตามให้สม่ำเสมอจะได้มีกำลังใจ ให้พวกเขาได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญต้องให้ความเป็นธรรมเช่นการเลือกนักกีฬา และการให้ทุนประกอบพิธีฮัจญ์

นายซุกรัน อายุ 23 ปี โสด มีอาชีพเป็นลูกจ้างโรงงานไม้แปรรูป เป็นนักฟุตบอลชุมชน และในปีนี้ได้สมัครเป็นทหาร พูดว่าเขาได้อะไรดีมากมายจากโครงการ อยากมีค่ายแบบนั้นอีก ครู อูสตาซก็ดีกับพวกเขามาก ห่วงใยพวกเขา ร่วมโครงการญาลันนั้นบารูอาสาทำความดีเพื่อสังคม ทำให้เขาอยากเป็นคนดี เขารู้สึกอบอุ่นมีกิจกรรมให้ทำตลอดเวลา แต่พอกลับมาบ้านเจอปัญหาเดิมๆ ไม่มีเวลาได้คุยกับแม่ดีๆ ไม่มีเวลากินข้าวด้วยกัน ไม่มีเงิน เขาเป็นพี่คนโต พ่อเสียตั้งแต่พวกเขายังเล็ก น้องๆอีกสามคนต้องทำงานตั้งแต่เด็ก ไม่มีใครเรียนหนังสือ ตอนนี้มีงานแต่ค่าจ้างก็น้อยมาก เลยอยากเป็นทหาร เห็นเขาว่ามีเงินเดือนให้ทุกเดือน เขาไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมญาลันฯ และจะเจอชาวญาลันฯก็ตอนรวมพลคนญาลันฯ และกีฬาของทุกปี

นายฮาซัน อายุ 24 ปี โสด เป็นลูกจ้างก่อสร้าง ชอบกีฬานักฟุตบอล และเป็นหัวหน้าเยาวชนกลางอบรม เศรษฐกิจพอเพียงบอกกับผู้วิจัยว่า “ ผมได้เข้าอบรมเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและมีอาชีพเสริมคือเลี้ยงปลาตก แต่ก็ไม่สำเร็จเพราะปลากินอาหารเยอะ ต้องซื้ออาหารปลาแถมยังขายไม่ออก ราคาถูกมาก จะกินก็ไม่อร่อยเพราะปลามีกลิ่นของอาหารที่ให้ กลับเป็นภาระ ตอนนี้ปลูกผักไว้เก็บกิน หาเงินด้วยการเป็นลูกจ้างก่อสร้าง เขาจ้างวันละ 180 บาท ก็ไม่ได้เข้าชมรมเพราะไม่มีเวลา ต้องทำงาน เป็นสมาชิกก็ต้องให้เงินช่วยอุดหนุนเข้าค่ายตุลมาลด้วย”

ซาลา อายุ 26 ปี โสด เป็นลูกจ้างร้านต้มยำมาเลเซีย ขณะที่ให้ข้อมูลก็เพิ่งกลับมาจากมาเลเซียเพื่อประทับพาสปอร์ตการเข้าออก เขายอมรับว่าการได้เข้าค่ายเป็นประสบการณ์ที่ดีมากได้เข้าใจและเรียนรู้อะไรๆหลายอย่าง มีเพื่อน มีครูที่รักและให้โอกาสพวกเขา คิดถึงทุกคนที่โรงเรียน แต่พอจบค่ายแล้วก็จบเลย เพราะต้องมาทำงานที่มาเลเซียที่บ้านไม่มีงานทำ จะทำงานก่อสร้างก็ไม่ไหว เป็น ข.ร.บ ดูแลความปลอดภัยที่โรงเรียนในหมู่บ้านก็ได้อาทิตย์ละ 200 บาทเท่านั้น ไม่มีเงิน ไม่อยากขอแม่เลยต้องอดทนอยู่ที่มาเลเซียเพราะคิดถึงบ้าน

นายบอริก อายุ 17 ปี โสด เป็นลูกจ้างโรงงานไม้แปรรูปแห่งหนึ่ง และเป็นนักเรียนของวิทยาลัยลูกผู้ชาย เมื่อถูกถามว่า “ ชื่ออะเดาะ มาสะเคาะ? “ คือได้เข้าค่ายมีความสุขไหม เขายิ้มหน้าบานและรีบตอบว่า สนุก มีความสุขมาก

และเมื่อผู้วิจัยถามต่อไปว่าแล้วอยากไปเข้าอบรมอีกหรือไม่ เขาก็บอกว่า “แถมอเตาะเซวีเคาะห์ลา ” คือ เขาไม่ให้เข้าอบรมอีกแล้ว หมายถึงเป็นไปไม่ได้ก็อยากไปอีกแต่ไม่ได้ ในส่วนของความประพุดหลังจากจบค่ายเขาก็บอกกับเราว่า รู้เข้าใจภัยยาเสพติดแต่ก็สูบบุหรี่เหมือนเดิม สูบกับเพื่อน ๆ ตอนจบค่ายใหม่ๆอยากละหมาด แต่ตอนนี้บางวันไม่ละหมาดเลย บางทีก็ละหมาดตอนขยัน ละหมาดวันศุกร์และละหมาดวันรายอ ปอชอ(ถือศีลอด) ก็มีขาดบ่อยๆ อยากมีชมรมญาลันฯ จะได้มีกิจกรรม ตอนนี้เยาวชนที่เสพยาแต่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการก็เยอะ ไม่มีใครส่งตัวไป

นายโยฮัน อายุ 37 ปี สถานภาพสมรส มีอาชีพขายของเล่นเด็ก ๆ ตามงานแต่งงาน เป็นอีกคนหนึ่งที่ได้ถูกส่งเข้าร่วมโครงการแต่อยู่ได้เพียงสองวันก็ขอลากลับบ้าน เพราะทางโรงเรียนให้ไปบำบัดที่ตากใบ แต่เขาไม่ได้ไป เขาบอกว่าเขาไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร เขาทำงานไม่ได้ขอเงินใครกิน

ความคิดเห็นของคนในชุมชนถึงพฤติกรรมของผู้ที่เข้าไปอบรม การป้องกันพฤติกรรม

คณะผู้วิจัยมุ่งความสนใจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชมรมฯ เพราะเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าชมรมฯ ที่ประสบความสำเร็จนั้นมีกิจกรรมอะไรบ้าง และความคิดเห็นของผู้ปกครองและคนในชุมชนก็มักจะเป็นทางบวก จากการศึกษาและค้นหาคำตอบคณะผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ญาติและเพื่อนบ้านของชาวญาลันฯ ที่เคยผ่านการเข้าค่าย

นางรอสนะห์ เป็นพี่สาวชาวญาลันฯ คนหนึ่งกล่าวว่า” กลับมาใหม่ๆ ก็ดีมาก นิสัยใจคอมีการเปลี่ยนแปลง ขยันละหมาด แต่นานๆไปคบเพื่อนคนเดิม ก็เริ่มเสพยาอีก แต่ดีตรงที่มีอาชีพ มีรายได้ ไม่สร้างปัญหาให้กับผู้อื่น ขอบช่วยเหลือคน แต่เราเป็นทุกข์เพราะไม่อยากให้เข้ากลุ่มนั้นอีก กลัวนานๆไปจะยุ่งแยะ วัยรุ่นเดี๋ยวนี้เหมือนๆกันหมด หากยาที่ไม่สูบบุหรี่ และไม่นั่งร้านน้ำชาจนดึก ” ดูเหมือนว่าเขาจะพยายามทำใจแล้วเข้าใจปัญหาสังคมที่มีอยู่ทุกที่ ต่างกันก็เพียงว่าจะมีจำนวนมากหรือน้อย

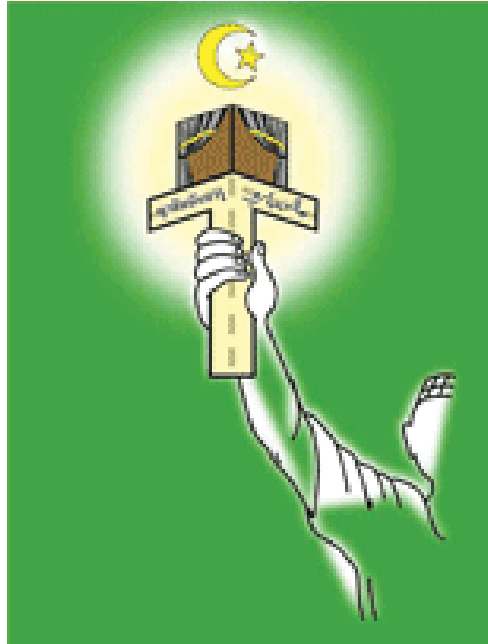
นางยูรี เป็นลูกพี่ลูกน้องของชาวญาลันฯ อีกคนหนึ่ง พูดว่า “ ที่เห็น ๆ ก็อยู่ทีเดิมเนอะ แต่พวกเขาก็นิสัยดีเคารพผู้ใหญ่ ไม่ได้ก่อความเสียหายอะไรในชุมชน แถมยังเป็นนักบอละของหมู่บ้าน เห็นช่วยเหลือแม่อย่างดี แต่ไม่ไปมัสยิดไม่รู้เหมือนกันว่าละหมาดหรือปล่าว แต่ชอบใส่กางเกงขาสั้น ไม่ดีเลย อันนี้ไม่ค่อยชอบ”

นางซารีปะห์ มารดาของชาวญาลันฯ พูดด้วยเสียงเรี่ยบว่า “หลังจากได้เข้าอบรมดูเป็นคนสอนง่าย เชื่อฟังแม่ดี ช่วยแม่ทำงานด้วย แต่ขอให้เป็นอย่างนี้ตลอดไปเถอะ ” เมื่อถามต่อไปว่าได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งมอบตัวลูกตอนสิ้นสุดค่ายหรือปล่าว เขาบอกกับเราว่า ปล่าว...เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด เขาต้องทำงาน ขาดงานเดี๋ยวถูกไล่ออก

ส่วนทางด้านเพื่อนเยาวชนในหมู่บ้านคือนายอับลรอเซ อายุ 27 ปี เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง บอกกับคณะผู้วิจัยว่า” จะให้ก็ต้องมีคนคอยจัดกิจกรรมให้อย่างต่อเนื่อง ไฟจะได้ไม่มอด ต้องใจแข็งเด็ดเดี่ยวถึงจะหยุดได้จริงๆ ” และนายอิบรอฮิม อายุ 28 ปี เป็นครูสอนศาสนา กล่าวว่า “ผมเห็นว่าพวกเขารักดีแต่ขาดคนชี้นำ ส่วนใหญ่แล้วคนเราจะเห็นแก่ตัว ไม่ยอมเข้าใจคนอื่น ไม่ให้โอกาส เห็นว่าเคยติดยาก็ไม่ใส่ใจเห็นว่าเป็นขยะสังคม ก็เลยมีเยาวชนที่ประพฤติสังคม ทำตัวยังไม่ดีมัสยิดต้องมีบทบาทมากกว่านี้ ผู้รู้ศาสนา ผู้มีเงินทอง ต้องมาร่วมมือช่วยเหลือกัน ให้โอกาสและสร้างอาชีพ อินชาอัลลอฮุ จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้”

และนางกามาเยาะห์ อายุ 45 ปี เป็นพี่สาวได้บอกว่า “ก็เหมือนเดิม ใช้จ่ายมาก ไม่มีเงินเก็บเลย ให้แต่งงานเผื่อว่าจะดีขึ้น

สัญลักษณ์โรงเรียนและความหมาย

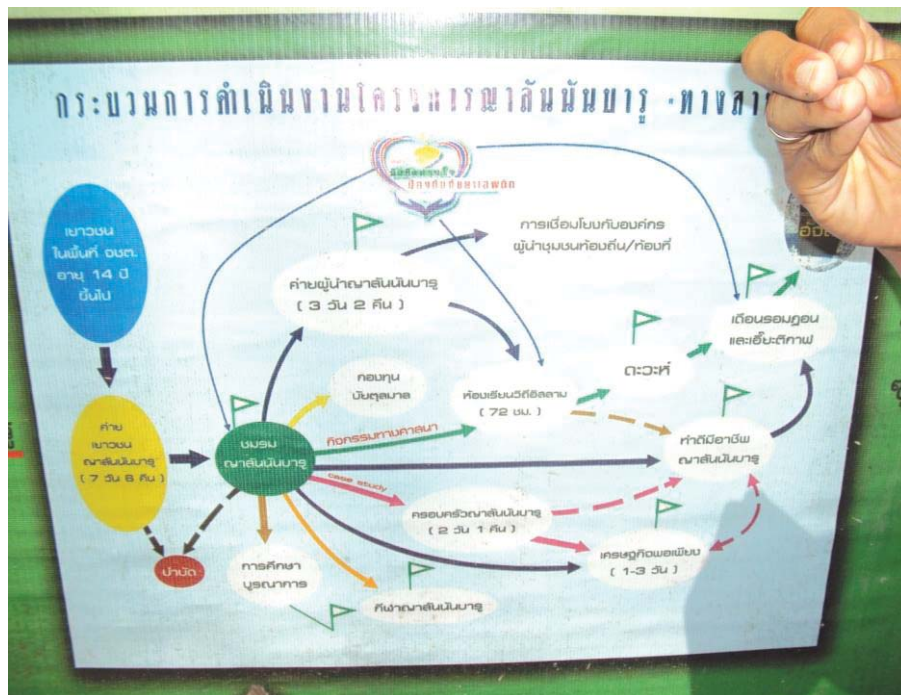

แสงสว่าง : ความสำเร็จของชีวิต	ดาวกับจันทร์เสี้ยว : เป็นเครื่องหมายทางของชีวิต ที่มีอิสลาม และสัญลักษณ์ ของอิสลาม
อิฐที่ก่อและเกาะกันเหนียวแน่น : แสดงความเป็นหนึ่งเดียว (เยาวชน)	หาม่านที่คลุมอยู่ : แสดงว่า ถึงเวลาแล้วที่จะแสดง ความดีงามให้ผู้คนได้ชื่นชมว่า "เราทำได้"
สีเหลือง : เปรียบเป็นแสงส่อง ทางนำอันเที่ยงตรงที่บริสุทธิ์	ถนนสู่สุกษร : เปรียบเสมือนเส้นทางสู่แสงสว่าง และจุดหมายปลายทาง ชื่อถนนว่า "ญาลันนินนาฮ์" หรือ "ทางสายใหม่"
สีเขียว : เปรียบเสมือนความอบอุ่น ความอุดมสมบูรณ์และสันติสุข ของเหล่ามวลมนุษยชาติ	ผู้คอยทวงถาม : ผู้คอยทวงถามถึงดีและไม่ดีมาแล้ว

โรงเรียนดรุณารักษ์

โครงการพัฒนาล้านนา - ทางสายใหม่

กลอนที่ต้องท่องจำ

บัตรนักเรียน หน้าที่ และวินัยชาวนาแล่นฯ

สภาพแวดล้อมโรงเรียนญาลันนันบาร์

สัมภาษณ์ผู้บริหาร นักแนะแนว และพี่เลี้ยง

กิจกรรมละลายพฤติกรรม

ศึกษากระบวนการดำเนินโครงการและรูปแบบการแนะแนวห้องเรียนวิถีอิสลาม

ชาวญาลันฯพักผ่อนตามอัธยาศัยก่อนอาหารเที่ยง

พี่เลี้ยงเตรียมความพร้อมเพื่อกิจกรรมภาคบ่าย

สัมภาษณ์ผู้นำชมรมและผู้ประสานงาน

พิธีหารไฟกระเบียบวินัย

มอบของฝากและของที่ระลึก

ช่างภาพโรงเรียนญาลันฯก็เก็บภาพคณะวิจัยด้วยเช่นกัน

โครงการเอี้ยะติกาฟเดือนรอมฎอน

ภาพกิจกรรมละลายพฤติกรรมและห้องเรียนวิถีอิสลาม

กิจกรรมตะวาระห์สัจญะ ณ จังหวัดสตูล

ชมรมภูาลันนันบาร์และผู้มาเยือนโรงเรียน

ชาวญาลันฯรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

ตัวอย่างจุลสารญาลันนันบารู

โครงการมัสยิดसानใจ

กฎชุมชนเข้มแข็ง

กฎอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเพียงฝ่ายเดียว

- ข้อ 1 สมาชิกร่วมประชุมกันเป็นนิตย
- ข้อ 2 สมาชิกหมั่นเริ่มประชุมและเลิกประชุมพร้อมกัน ทำกิจที่พึงกระทำโดยพร้อมเพรียงกัน
- ข้อ 3 สมาชิกยอมรับมติส่วนใหญ่ของที่ประชุมในการแก้ไขปัญหา
- ข้อ 4 สมาชิกให้การยอมรับและเคารพผู้อาวุโส
- ข้อ 5 สมาชิกให้การสงเคราะห์และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม (เช่น เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และคนที่ยากจนกว่า)
- ข้อ 6 สมาชิกส่งเสริมและรักษาวินัยวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม
- ข้อ 7 สมาชิกช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา

“ร่วมแรงทุกคน ชุมชนเข้มแข็ง”
กอ.รณ.ภาค 4 ส่วนหน้า

ขอรับรองว่า

ครัวเรือนนี้ปลอดภัยจากยาเสพติด

มอบโดย

มัสยิด

บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

เราจะน้อมนำหลักศาสนา ร่วมแก้ปัญหายาเสพติด
เพื่อความสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้

